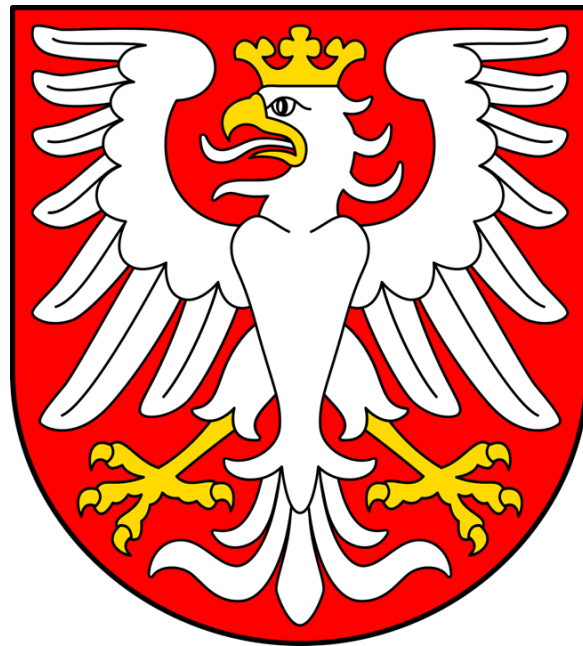


---

# PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

---



---

**GMINA KCYNIA  
POWIAT NAKIELSKI  
WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE**

---

ZAMAWIAJĄCY	GMINA KCYNIA
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

**Opracowanie:**

Westmor Consulting

Urszula Wódkowska

Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek

Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:

Joanna Kaszubska – Konsultant

Michał Nowakowski – Analityk Stażysta

## Spis treści

Spis treści.....	3
Wykaz skrótów .....	5
1. Wstęp.....	7
1.1 Cel opracowania programu .....	7
1.2 Podstawa wykonania pracy.....	7
1.3 Metodyka opracowania programu .....	7
1.4.Efekty realizacji dotychczasowego programu .....	10
2. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi .....	26
3. Ocena stanu środowiska .....	51
3.1 Charakterystyka gminy.....	51
3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne .....	51
3.1.2 Zagospodarowanie przestrzenne gminy .....	53
3.1.3 Demografia.....	53
3.1.4 Gospodarka.....	56
3.1.5 Infrastruktura drogowa i transport .....	58
3.1.6 Zaopatrzenie w ciepło, gaz, energię elektryczną .....	59
3.1.7 Odnawialne źródła energii .....	60
3.1.8 Włączenie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych .....	67
3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego.....	71
3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	71
3.2.2 Zagrożenia hałasem .....	81
3.2.3 Pola elektromagnetyczne .....	83
3.2.4.Gospodarowanie wodami .....	86
3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa.....	97
3.2.6 Zasoby geologiczne i gleby .....	100
3.2.7 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów .....	108
3.2.8 Zasoby przyrodnicze .....	112

3.2.9 Zagrożenia poważnymi awariami.....	127
3.3 Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii .....	129
3.4 Zagadnienia horyzontalne.....	131
3.4.1 Adaptacja do zmian klimatu.....	131
3.4.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska.....	134
3.4.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe.....	135
3.4.4 Monitoring środowiska.....	136
4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie .....	138
4.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska.....	138
4.2 Instrumenty realizacji programu .....	155
5. System realizacji programu ochrony środowiska .....	156
5.1 Struktura zarządzania środowiskiem.....	156
5.2 Struktura zarządzania programem .....	158
5.3 Monitoring programu ochrony środowiska.....	159
6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym .....	164
7. Spis tabel .....	166
8. Spis rysunków.....	166
9. Spis wykresów.....	167

## Wykaz skrótów

**AKPOŚK** – Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków

**AOT40** – Poziom celu długoterminowego ze względu na ochronę roślin. Wyrażony jako AOT 40, oznacza sumę różnic pomiędzy stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w  $\mu\text{g}/\text{m}^3$  a wartością 80  $\text{g}/\text{m}^3$ , dla każdej godziny w ciągu doby pomiędzy godziną 8<sup>00</sup> a 20<sup>00</sup> czasu środkowoeuropejskiego CET, dla której stężenie jest większe niż 80  $\mu\text{g}/\text{m}^3$ . Wartość tę uznaje się za dotrzymaną, jeżeli nie przekracza jej średnia z takich sum obliczona dla okresów wegetacyjnych z pięciu kolejnych lat. W przypadku braku danych pomiarowych z pięciu lat dotrzymanie tej wartości sprawdza się na podstawie danych pomiarowych z co najmniej trzech kolejnych lat

**B(a)p** – Bezno(a)Piren

**BAT** – Najlepsze Dostępne Techniki (z ang. Best Available Technology)

**b.d.** – brak danych

**BZT5**– Biologiczne zapotrzebowanie tlenu wskazuje stopień zanieczyszczenia wody związkami organicznymi.

**C<sub>6</sub>H<sub>6</sub>** – Benzen

**ChZT** – Chemiczne Zapotrzebowanie Tlenu

**c.o.** – centralne ogrzewanie

**CO<sub>2</sub>** – dwutlenek węgla

**c.w.u.** – ciepła woda użytkowa

**Dz. U.** – Dziennik Ustaw

**GUS** – Główny Urząd Statystyczny

**GZWP** – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

**GPZ** – Główny Punkt Zasilania

**GIOŚ** – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

**GSM** – (z ang. Global System for Mobile Communications) Najpopularniejszy standard telefonii komórkowej

**IMGW** – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej

**JCWP** – Jednolita Część Wód Powierzchniowych

**JCWpd** – Jednolita Część Wód Podziemnych

**KGP** – Komenda Główna Policji

**KPn** – Korytarz Środkowy

**KPnC** – Korytarz Północno-Centralny

**KPOŚK** – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

**KPWik** – Komunalne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

**LTE** – (z ang. Long Term Evolution) technologia, za pośrednictwem której odbywa się transmisja danych w sieci 4G

**NO<sub>2</sub>** – dwutlenek azotu

**NO<sub>x</sub>** – Tlenek azotu bez podanej wartościowości

**O<sub>3</sub>** -- Ozon

**ODR** – Ośrodek Doradztwa Rolniczego

**OUG** – Okręgowy Urząd Górniczy

**OZE** – Odnawialne Źródła Energii

**PEM** – Promieniowanie Elektromagnetyczne

**PGN** – Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

**PGW** – Państwowe Gospodarstwo Wodne

**PM10** – mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek o średnicy nie większej niż 10 µm

**PM2,5** – mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek o średnicy nie większej niż 2,5 µm

**POŚ** – Program Ochrony Środowiska

**poz.** -- pozycja

**P.P.H.T.** – Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Transportowe

**P.P.H.U.** – Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe

**p.p.t.** – pod poziomem terenu

**PSG** – Polska Spółka Gazownicza

**PSSE** – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

**PSZOK** – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

**PZW** – Polski Związek Wędkarski

**RDOŚ** – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

**RDW** – Ramowa Dyrektywa Wodna

**RZGW** – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej

**s.m.** – suchej masy

**SO<sub>2</sub>** – Dwutlenek siarki

**SOPO** – System Ochrony Przeciwośmiskowej

**SPA** – Strategiczny Plan Adaptacji

**Sp.z.o.o.** – Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

**SUW** – Stacja Uzdatniania Wody

**SWOT** – technika służąca do porządkowania i analizy informacji (S-Silne strony, W-Słabe strony, O-Szanse, T-Zagrożenia)

**UMTS** – (z ang. Universal Mobile Telecommunication System) System integrujący systemy telekomunikacyjne

**u.p.o.ś.** – ustawa o prawie ochrony środowiska

**WIOŚ** – Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska

**ZDP** – Zarząd Dróg Powiatowych

**ZDR** – Zakład Dużego Ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

**ZDW** – Zarząd Dróg Wojewódzkich

**ZGKiM** – Zarząd Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

**ZMiUM** – Zarząd Miasta i Urząd Miejski

**zm.** – zmianami

**ZZR** – Zakład Zwiększonego Ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

## **1. Wstęp**

### **1.1 Cel opracowania programu**

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Program Ochrony Środowiska dla gminy Kcynia na lata 2022-2024 z perspektywą do roku 2028, który porusza zagadnienia związane z szeroko rozumianą problematyką ochrony środowiska na terenie gminy.

Zgodnie z art. 17 ust. 1. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973), organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ochrony środowiska zobligowany jest do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska.

Niniejszy dokument zawiera cele, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów. Program Ochrony Środowiska definiuje cele i zadania dla najbliższych siedmiu lat (2021-2028), zawiera monitoring realizacji Programu oraz prognozuje nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie zakładanych działań.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z dnia 2 września 2015 r. oraz Załączniku do Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska – styczeń 2020 r. Ministerstwa Klimatu.

### **1.2 Podstawa wykonania pracy**

Niniejszy dokument wykonany został na podstawie umowy z dnia 09.07.2021 r., której przedmiotem jest opracowanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, zawartej pomiędzy Gminą Kcynia, reprezentowaną przez Burmistrza Kcyni, a firmą WESTMOR CONSULTING Urszula Wódkowska, 87-704 Bądkowo, ul. 1 Maja 1a, (biuro: 87-800 Włocławek, ul. Królewiecka 27).

### **1.3 Metodyka opracowania programu**

Gminny program ochrony środowiska (POŚ) jest dokumentem strategicznym, opracowywanym na szczeblu gminnym, odnoszącym się do aspektów środowiskowych, który zachowuje spójność z dokumentami o charakterze strategicznym obowiązującymi na szczeblu powiatowym i wojewódzkim. Dokument określa i systematyzuje działania środowiskowe, niezbędne do poprawy jakości życia mieszkańców i stanu środowiska na terenie gminy oraz przyczynia się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju gminy.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 opracowany został na zlecenie Burmistrza Kcyni, zgodnie z art. 14 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973), w którym czytamy – „Polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju,

programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2021 r. poz. 1057)” oraz „Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”.

Projekt programu ochrony środowiska zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973), podlega zaopiniowaniu przez organ wykonawczy powiatu, czyli Zarząd Powiatu Nakielskiego Jednocześnie należy podkreślić, że Burmistrz Kcyni, zgodnie z art. 17 ust. 4 ww. ustawy, zapewnia możliwości udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 poz. 247 ze zm.), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (o ile jest wymagane) oraz po zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu, Program ten, zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973), uchwała Rada Miejska. Ustawa ta wprowadza również obowiązek sporządzania co 2 lata raportu z wykonania Programu i przedstawienia go Radzie Miejskiej. Następnie raport przekazywany jest przez organ wykonawczy gminy do organu wykonawczego powiatu.

W sporządzanym dokumencie uwzględniono wymagania obowiązujących przepisów prawnych dotyczących ochrony środowiska. Podstawę aktualizacji Programu stanowią następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247 ze zm.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 poz. 1098),
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2021 poz. 888 ze zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2021 poz. 779 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadach opakowaniowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1114),
- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz.U. 2020 poz. 1903),



- ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2020 poz. 1680),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 624 ze zm.),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. 2021 poz. 76),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1326),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2021 poz. 741 ze zm.),
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. 2021 poz. 1275),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2020 poz. 2028),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2021 r. poz. 1420).

W trakcie prac nad Programem:

- konsultowano się z pracownikami Urzędu Miejskiego w zakresie pozyskania informacji niezbędnych do opracowania Programu,
- dokonano oceny relacji pomiędzy zapisami środowiskowych dokumentów strategicznych szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego, w celu ustalenia uwarunkowań zewnętrznych dla opracowywanego programu,
- dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych Gminy w celu zachowania spójności priorytetów oraz zapewnienia skoordynowanej realizacji planowanych działań ujętych we wszystkich dokumentach strategicznych,
- określono potrzeby w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy Kcynia i na ich podstawie sprecyzowano cele i niezbędne działania ekologiczne pozostające w zgodności z celami ujętymi w dokumentach strategicznych wyższego szczebla oraz obowiązującymi dokumentami strategicznymi dla Gminy Kcynia,
- opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji poszczególnych działań ekologicznych, mając na uwadze pilność zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony środowiska, możliwości finansowe gminy oraz dostępne źródła finansowania,
- uzgodniono sposoby wdrażania i zasady monitorowania Programu.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, uwzględniono następujące, zasadnicze części:

- charakterystykę gminy, uwzględniającą dane demograficzne, gospodarcze oraz o stanie infrastruktury i środowiska,
- uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu Ochrony Środowiska na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym,

- analizę jakości środowiska na terenie gminy wraz z planowanymi działaniami ekologicznymi,
- obszary interwencji, kierunki interwencji, cele oraz zadania dla Gminy Kcynia wraz z harmonogramem ich realizacji,
- propozycje systemu wdrażania i monitorowania Programu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 odnosi się do dokumentów wyższego szczebla, m.in. do wojewódzkiego i powiatowego programu ochrony środowiska. Wdrożenie założeń Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 przyczyni się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

#### **1.4. Efekty realizacji dotychczasowego programu**

Na terenie gminy ostatnim obowiązującym Programem Ochrony Środowiska był Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024, przyjęty uchwałą nr XLIII/368/2018 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 31 stycznia 2018 r. Gmina posiada Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 za lata 2017-2020.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

**Tabela 1. Stopień realizacji zadań w latach 2017-2020**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
<b>Ochrona klimatu i jakości powietrza</b>						
termomodernizacja budynków publicznych (zgodnie z PGN: Przedszkole Miejskie im. Ziemi Pałuckiej w Kcyni, Szkoła Podstawowa im. J. Czochralskiego w Kcyni, Zespół Szkół w Mycielewie, Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kcyni)	Gmina, jednostki organizacyjne gminy, spółki z udziałem Gminy, podmioty administracji publicznej, jednostki powiatowe, szkoły	TAK	1) Wymiana kotła CO na eko-groszek w GCKiB w Kcyni – 23.385,38 zł 2) Wymiana kotła CO na eko-groszek w Zespole Szkół w Mycielewie – 36.267,75 zł	-	-	1) Remont i adaptacja na cele społeczna budynku Świetlicy wiejskiej w miejscowości Smoguleca Wieś – 85 580,03 zł, dofinansowanie z RPO 72.743,02 zł (w tym wymiana ogrzewania na eko-groszek – 26 172,45 zł, termomodernizacja budynku – 59.407,58 zł) – 2) Wymiana stolarki okiennej w pomieszczeniu Szkoły Podstawowej w Rozstrzebowie – 5 350,00 zł 3) Wymiana drzwi wejściowych do budynku Szkoły Podstawowej w Laskownicy – 6.000,00 zł
montaż instalacji OZE w budynkach publicznych	Gmina	NIE <sup>1</sup>	-	-	-	-
modernizacja indywidualnego i wielorodzinnego budownictwa (termomodernizacja) wraz z wymianą źródła ciepła, w tym wprowadzanie odnawialnych źródeł energii (montaż kolektorów słonecznych oraz pomp ciepła)	Gmina	TAK	1) Systematyczna wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w lokalach mieszkalnych z zasobu komunalnego Gminy – 5 lokali – 26.684,81 zł 2) Wymiana kotła CO na eko-groszek w lokalu użytkowym w Kowalewku (zasób komunalny) -25.000,00 zł	1) Wymiana kotła CO w lokalu komunalnym na eko-groszek – 10.908,00 zł 2) Systematyczna wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w lokalach mieszkalnych z zasobu komunalnego Gminy – 4 lokali – 12.590,02 zł	1) Systematyczna wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w lokalach mieszkalnych z zasobu komunalnego Gminy – 5 lokali – 11.370,03 zł 2) Wymiana 3 kotłów CO na eko-groszek w budynkach komunalnych - 59.492,78 zł	1) Systematyczna wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w lokalach mieszkalnych z zasobu komunalnego Gminy – 12 lokali – 39.090,74 zł
rozbudowa sieci gazowej (ul. Szubińska w Kcyni)	PSG	TAK	-	Uzyskano pozwolenie na budowę gazociągu średniego ciśnienia dn 125 i dn 63 PE wraz z przyłączeniami dn 32 PE ul. Szubińskiej.	Kontynuacja realizacji zadania	Kontynuacja realizacji zadania

<sup>1</sup> Zadanie nie było realizowane z powodu braku środków

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
sukcesywne zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych potęgujących problem niskiej emisji	Gmina	TAK	1) Bieżące kontrole gospodarstw domowych w zakresie prawidłowego spalania paliw.	1) Bieżące kontrole gospodarstw domowych w zakresie prawidłowego spalania paliw. 2) Zakup sensora jakości powietrza 1.845,00 zł 3) Obsługa czujnika pomiaru smogu – 738,00 zł	1) Bieżące kontrole gospodarstw domowych w zakresie prawidłowego spalania paliw. 2) Obsługa czujnika pomiaru smogu – 738,00 zł	1) Bieżące kontrole gospodarstw domowych w zakresie prawidłowego spalania paliw. 2) Obsługa czujnika pomiaru smogu – 959,40 zł
modernizacja energooszczędnej infrastruktury	podmioty gospodarcze	NIE	-	-	-	-
ograniczenie emisji wtórnych pyłu poprzez czyszczenie ulic metodą moką	Zarząd Dróg Powiatowych w Nakle nad Notecią	NIE <sup>2</sup>	-	-	-	-
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy	TAK	Poziome zmiatanie ulic i chodników DW 241 i 247 Koszt 12 973,76 zł	Poziome zmiatanie ulic i chodników DW 241 i 247 Koszt: 13 515,85 zł	Poziome zmiatanie ulic i chodników DW 241 i 247 Koszt: 20 699,10 zł	Poziome zmiatanie ulic i chodników DW 241 i 247 Koszt: 20 492,05 zł
wprowadzanie zmian organizacyjnych w związku z intensyfikacją zmian klimatycznych	Gmina, zarządcy infrastruktury	NIE	-	-	-	-
<b>Zagrożenia hałasem</b>						
rozbudowa ciągów pieszych i rowerowych w celu ograniczenia lokalnego ruchu samochodowego	Zarząd Dróg Powiatowych w Nakle nad Notecią	NIE <sup>3</sup>	-	-	-	-
modernizacja dróg gminnych w kierunku ich utwardzenia i ograniczenia emisji wibracji	Gmina	TAK	1) Remont części ul. Dworcowej w Kcyni – 155.131,54 zł 2) Przebudowa ul. Szymborskiej w Kcyni – 322.098,51 zł (dofinansowanie z Powiatu 259.719,04 zł) 3) Przebudowa drogi w Chwaliszewie – 165.453,60 zł	1) Remont drogi w Mieczkowie I- etap 760 mb – 678.233,86 zł Przebudowa ul. Łąkowej w Kcyni I-etap 220 mb – 345.602,53 zł	1) Remont drogi w Mieczkowie II-etap 790 mb – 553.536,05 zł (dofinansowanie PROW 331.651,65 zł) Przebudowa ul. Łąkowej w Kcyni II-etap 219 mb - 396.036,63 zł (dofinansowanie z FDS 198.018,00 zł)	1) Przebudowa drogi w Dziewierzewie 952 mb – 462.907,34 zł (dofinansowanie z FDS 243.442,00 zł) 2) Przebudowa ul. Sądowej i Farnej w Kcyni -602.576,36 zł (dofinansowanie z FDS 255.442,00 zł)

<sup>2</sup> Zadanie nie było realizowane z powodu braku środków

<sup>3</sup> Wg informacji ZDP we wskazanym okresie budował głównie nowe chodniki

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
			(dofinansowanie z Powiatu 75.000,00 zł) 4) Przebudowa drogi w Dębogórze – 251.841,59 zł(dofinansowanie z Powiatu 112.000,00 zł)			3) Remont drogi na odcinku Gromadno – Nowa Wieś Notecka 1,7 km – 385.564,64 zł 4) Remont drogi w Dziewierzewie – 40.106,18 zł
modernizacja dróg powiatowych w kierunku ich utwardzenia	Zarząd Dróg Powiatowych w Nakle nad Notecią	TAK	Modernizacja dróg powiatowych: DP1940C – 635 mb (koszt: 335 244,94) DP1932C – 200 mb (koszt: 49 851,90 zł) DP1930C 370 mb (170 959,02 zł) DP1916C – 254 mb (koszt: 99 756,00 zł) DPI1921C – 3 132,50 mb (koszt: 2 451 787,09 zł)	Modernizacja dróg powiatowych: DP1933C – 435 mb (koszt: 199 111,79) DP1932C – 330 mb (koszt: 189 393,05 zł) DP1938C – 230 mb (koszt: 98 132,35 zł) DP1930 – 290 mb (koszt: 199 892,04 zł) DP1935 (koszt: 99 612,17 zł) DP1921C – 1 920 mb (koszt: 2 415 641,81 zł)	Modernizacja dróg powiatowych: DP1921C – 1 212 mb (koszt: 1 530 553,69 zł)	Modernizacja dróg powiatowych: DP1940C – 1 645 mb (koszt: 796 103,97) DP1940C – 3 143 mb (koszt: 1 793 600,90 zł)
modernizacja dróg wojewódzkich (nr 241 i 241)	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy	TAK	Poziome zamiatanie ulic i chodników DW 241 i 247 zł	-	-	Ułożenie cienkiej warstwy na zimno z mieszanki mineralo-emulsyjnej Surrystel DW 247 od km 0+370 do km 2+870 koszt 455 206,75 zł
zapewnienie możliwości wprowadzania zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Gmina	TAK	70% zakupywanego materiału szkółkarskiego jest na odtwarzanie nasadzeń w wzdłuż dróg gminnych	70% zakupywanego materiału szkółkarskiego jest na odtwarzanie nasadzeń w wzdłuż dróg gminnych	70% zakupywanego materiału szkółkarskiego jest na odtwarzanie nasadzeń w wzdłuż dróg gminnych	70% zakupywanego materiału szkółkarskiego jest na odtwarzanie nasadzeń w wzdłuż dróg gminnych
bieżące dostosowywanie prowadzonej działalności gospodarczej do obowiązujących norm akustycznych celem zmniejszenia emisji hałasu	podmioty gospodarcze	NIE	-	-	-	-
zapewnienie obowiązku wprowadzania zieleni izolacyjnej wzdłuż granic działki inwestora	Gmina	TAK	Wprowadzenie obowiązku wykonania zieleni izolacyjnej w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach - 2 szt.	Wprowadzenie obowiązku wykonania zieleni izolacyjnej w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach - 2 szt.	Wprowadzenie obowiązku wykonania zieleni izolacyjnej w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach - 1 szt.	Wprowadzenie obowiązku wykonania zieleni izolacyjnej w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach - 0 szt.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
<b>Pola elektromagnetyczne</b>						
kontrola zgłaszanych instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne	Powiat	TAK	Bieżące weryfikowanie informacji zawartych w zgłoszeniu instalacji emitującej promieniowanie elektromagnetyczne i przyjmuje zgłoszenie instalacji, o którym mowa w art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r., poz. 1219). Kontrolę emisji pól elektromagnetycznych prowadzi Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.	Bieżące weryfikowanie informacji zawartych w zgłoszeniu instalacji emitującej promieniowanie elektromagnetyczne i przyjmuje zgłoszenie instalacji, o którym mowa w art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r., poz. 1219). Kontrolę emisji pól elektromagnetycznych prowadzi Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.	Bieżące weryfikowanie informacji zawartych w zgłoszeniu instalacji emitującej promieniowanie elektromagnetyczne i przyjmuje zgłoszenie instalacji, o którym mowa w art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r., poz. 1219). Kontrolę emisji pól elektromagnetycznych prowadzi Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.	Bieżące weryfikowanie informacji zawartych w zgłoszeniu instalacji emitującej promieniowanie elektromagnetyczne i przyjmuje zgłoszenie instalacji, o którym mowa w art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r., poz. 1219). Kontrolę emisji pól elektromagnetycznych prowadzi Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.
	WIOŚ	TAK	-	Przeprowadzono 7 kontroli. Zakres zgodny z zaleceniami GIOŚ obejmujący w szczególności dotrzymania dopuszczalnych wielkości emisji PEM, analizy badań i pomiarów, czy zostały przeprowadzone w miejscu i zakresie określonym w pozwoleniu/przepisach prawa, analizę czy badania zostały wykonane przez akredytowane laboratorium zgodnie z metodykami referencyjnymi – weryfikację sposobu prezentacji badań i pomiarów z obowiązującymi wzorami i przepisami	-	-
modernizacja linii kablowych i napowietrznych SN, nn oraz stacji transformatorowych	ENEA Operator	TAK	Wymiana eksploatacyjna transformatorów, Kcynia Młyńska, Suchoręcz 4 oraz Suchoręcz 1; Przebudowa linii SN 300 m w miejscowości Gromadno, Przebudowa linii SN 200 m w miejscowości Malice, Przebudowa linii SN 2,1 km w miejscowości Szczepice,	Wymiana rozdzielni nn w stacji, Kcynia ul. Sądowa, Wymiana odłącznika SN w miejscowości Gromadno, Wymiana eksploatacyjna transformatora, Kowalewko 4, Wymiana eksploatacyjna transformatora, Rozpętek 1	Wymiana słupów w linii nn, Kcynia ul. Sądowa, Przebudowa linii nn na kablową, Kcynia ul. Młyńska	-

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
			Przebudowa linii SN 500 m w miejscowości Miastowice, Przebudowa linii nn, Kcynia ul. Dworcowa – 2 słupy, Wymiana 3 słupów SN w miejscowości Zalesie			
<b>Gospodarowanie wodami</b>						
bieżąca konserwacja oraz remonty urządzeń wodnych w zakresie melioracji podstawowych (w tym kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego rzeki Kcynki: prace regulacyjne rzeki Kcynki na odcinku 12,66 km, przebudowa istniejących przepustów na przepusty z piętrzeniem, usunięcie wyznaczonych drzew i krzewów rosnących w korycie kanału)	RZGW	TAK	W 2017 r. K-PZMiUW we Włocławku zrealizowała prace inwestycyjne na zadaniu pn. „Kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego rzeki Kcynki - etap II od km 21+302 do km 33+962” – przebudowa przepustu w km 24+092 na przepust z piętrzeniem.  Całkowity koszt zadania wyniósł 289 128,72 tys. zł.	Bieżąca konserwacja Na odcinku 10+085-26+522, 27+022-32+590 (22005 m). Termin realizacji: 26.11.2018-10.12.2018 r.  Na kwotę: 77 690,06 zł	Bieżąca konserwacja Na odcinku: 10+085-31+100 (21015 m). Termin realizacji: 18.09.2019-05.11.2019 r.  Na kwotę: 81 889,95 zł	Bieżąca konserwacja Na odcinku: 10+085-32+590 (22505 m). Termin realizacji: 22.08.2020-21.09.2020 r.  Na kwotę: 109 617,35 zł
przywrócenie parametrów koryta rzeki Noteć (roboty pogłębiarskie) przy ujściu Łobżonki	RZGW	TAK	b.d.	Na odcinku: 52+915 – 53+365, 53+445 – 57+425, 68+300 – 68+450 (4580 m)  Termin realizacji: 19.11. – 3.12.2018 r.  Na kwotę: 179 029,76 zł	1. Na odcinku: 57+000 – 57+400 (400 m)  Termin realizacji: 26.11. – 07.12.2019 r. Na kwotę: 202 612,89 zł 2. Na odcinku: 57+870 – 58+550 (680 m)  Termin realizacji: 19.07. – 16.08.2019 r. Na kwotę: 69 320,07 zł	Na odcinku: 39+700 – 39+800, 54+100 – 54+340, 54+800 – 55+000 (540 m)  Termin realizacji: 03.12. – 16.12.2020 r.  Na kwotę: 111 288,49 zł
rewitalizacja szlaku żeglownego Kanału Bydgoskiego i Noteci dolnej skanalizowanej do parametrów drogi wodnej II klasy	RZGW	-	-	-	-	-
konserwacja cieków naturalnych (koszenie skarp i dna, hakowanie dna,	Do 2017 r. ZMiUW, od 2018 r. PGW Wody Polskie	TAK	<b>1. Kanał Laskownicki</b>	NW Nakło brak konserwacji <b>1.Kanał Laskownicki</b>	<b>Kanał Dębogórski</b>	<b>Kanał Dębogórski</b>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
odmulenie dna, usuwanie zatorów, zabudowa wyrw)			<p>Zakres prac: wykoszenie skarp i dna z wygrabieniem, hakowanie, usuwanie zatorów, ręczne ścinanie krzaków i ich zrąbkowanie, naprawa przepustu w km 1+418: wykopy oraz przekopy wyk. Koparkami podsiębiernymi, rozbiórka rurociągów, ręczne wyrównanie i obrobienie na czysto dna dołów fundamentowych, wykonanie przepustu, zasypywanie wykopów spycharkami, zagęszczenie nasypów ubijakami mechanicznymi, nawierzchnie z płyt żelbetowych pełnych, wykonanie palisady, plantowanie skarp i korony nasypów, rozplantowanie ręczne ziemi wydobytej z wykopów, obsianie skarp w ziemi urodzajnej.</p> <p>Na odcinku 0+000 – 1+945, 2+870 – 7+110 (6190 m) Termin realizacji: 01.09. – 30.09.2017 r. Na kwotę: 34 487,50 zł</p> <p><b>2. Kanał Dębogórski</b></p> <p>Zakres prac: ręczne wykoszenie skarp z wygrabieniem, rozbiórka umocnień z kieszek faszynowych, ręczne usuwanie namułu gr. 20 cm, obustronnie faszynowanie koryta cieku, plantowanie obu skarp cieku, obsianie skarp w ziemi urodzajnej. Na odcinku 8+560 – 8+960 (800 m). Termin realizacji: 10.10. – 19.10.2017 r. Na kwotę: 25 003,44 zł</p> <p><b>3. Kcynka</b></p> <p>Zakres prac: wykoszenie skarp i dna z wygrabieniem, hakowanie, ręczne usuwanie namułu gr. 20 cm, ręczne ścinanie krzaków i ich zrąbkowanie, usunięcie i wywiezienie pozostałości po</p>	<p>Zakres prac: wykaszanie skarp i dna, hakowanie dna.</p> <p>Termin realizacji: 26.11.2018-10.12.2018 r.</p> <p>Na odcinku: 0+000-1+945, 2+870-7+110</p> <p>Na kwotę: 20472,56 zł.</p> <p><b>2. Struga Pomorka I</b> na obszarze gminy Kcynia ok 3,725 km (całość obiektu Pomorka I i II 28,816 km), koszenie skarp i dna z wygrabieniem wykoszonych porostów; koszt konserwacji odcinka 12.713,22 zł (z całości obiektu 98.323,44 zł</p>	<p>Zakres prac: wykoszenie skarp i dna z wygrabieniem, rozbiórka zatorów, oczyszczenie terenu z resztek budowlanych, gruzu i śmieci, hakowanie. Na odcinku 2+120 – 8+960 (6840 m)</p> <p>Termin realizacji: 10.10. – 19.10.2019 r.</p> <p>Na kwotę: 20 470,66 zł</p> <p><b>2. Struga Pomorka I</b> na obszarze gminy Kcynia ok 3,725 km (całość obiektu Pomorka I i II 28,816 km), koszenie skarp i dna z wygrabieniem wykoszonych porostów; koszt konserwacji odcinka 9.653,82 zł (z całości obiektu 74.662,18 zł)</p>	<p>Zakres prac: wykoszenie skarp i dna z wygrabieniem, rozbiórka zatorów, oczyszczenie terenu z resztek budowlanych, gruzu i śmieci, hakowanie. Na odcinku przy użyciu koparki gąsienicowej, nadzór przyrodniczy, rozplantowanie urobku po mechanicznym odmulaniu, uprawa i rozplantowanie wydobytego urobku, wykopy oraz przekopy wykonane koparkami, rozbiórka rurociągów, ręczne wyrównanie i obrabianie na czysto pow. dna dołów fundamentowych, wykonanie przepustu, zasypywanie wykopów spycharkami, zagęszczenie nasypów ubijakami mechanicznymi, ręczne usuwanie namułu gr 20 cm, wykonanie opasek z kieszek faszynowych, plantowanie skarp i korony nasypów, obsianie skarp w ziemi urodzajnej, wykonanie palisady. Na odcinku 2+120 – 8+960 (6840 m)</p> <p>Termin realizacji: 03.12. 28.12.2020 r.</p> <p>Na kwotę: 101 300,29 zł</p> <p><b>3. Struga Pomorka I</b> na obszarze gminy Kcynia ok 3,725 km (całość obiektu Pomorka I i II 28,816 km), koszenie skarp i dna z wygrabieniem wykoszonych porostów; koszt konserwacji odcinka 8.035,96 zł (z całości obiektu 62.149,75 zł</p>



**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
			<p>tamach bobrowych. Na odcinku 10+085 – 26+522, 27+022 – 32+590 (22005 m). Termin realizacji: 01.09. – 8.11.2017 r. Na kwotę: 82 043,70 zł</p> <p><b>4. Kanał Dębogórski</b></p> <p>Zakres prac: wykoszenie skarp i dna z wygrabieniem, rozbiórka zatorów, oczyszczenie terenu z resztek budowlanych, gruzu i śmieci, dobicie kołków faszynowych.</p> <p>Na odcinku 2+120 – 8+560 (6440 m).</p> <p>Termin realizacji: 02.10. – 31.11.2017 r. Na kwotę: 15 370,17 zł</p>			
bieżąca konserwacja i remonty urządzeń wodnych w zakresie melioracji szczegółowych oraz usuwanie awarii drenażowych	Gmina	TAK	<p>Dotacja z Gminy Kcynia dla Spółki Wodnomelioracyjnej w Kcyni na konserwację cieków melioracyjnych stanowiących własność Gminy Kcynia – 20.000,00 zł</p> <p>Konserwacja rowów:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Rów obok ul. Szubińskiej w Kcyni– 300 mb</li> <li>- Rów od ul. Poznańskiej w Kcyni – 150 mb</li> <li>- Rów od ul. Nowej w Kcyni – 1000 mb</li> <li>- Rów Biały- Bielawy – 700 mb</li> </ul>	<p>Dotacja z Gminy Kcynia dla Spółki Wodnomelioracyjnej w Kcyni na konserwację cieków melioracyjnych stanowiących własność Gminy Kcynia – 20.000,00 zł</p> <p>Konserwacja rowów:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Rów w Łankowicach – 1500 mb</li> <li>- Rów od ul. Wyrzyskiej w Kcyni – 400 mb</li> <li>- Rów od ul. Nowej w Kcyni – 1 000 mb</li> </ul>	<p>Dotacja z Gminy Kcynia dla Spółki Wodnomelioracyjnej w Kcyni na konserwację cieków melioracyjnych stanowiących własność Gminy Kcynia – 30.000,00 zł</p> <p>Konserwacja rowów:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Rów w Rozpętku – 800 mb</li> <li>- Rów od ul. Wyrzyskiej w Kcyni – 400 mb</li> <li>- Rów od ul. Nowej w Kcyni – 1 000 mb</li> <li>- Rów od ul. Nakielskiej i Tupadzkiej w Kcyni – 900 mb</li> </ul>	<p>Dotacja z Gminy Kcynia dla Spółki Wodnomelioracyjnej w Kcyni na konserwację cieków melioracyjnych stanowiących własność Gminy Kcynia – 30.000,00 zł</p> <p>Konserwacja rowów:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Rów Biały- Bielawy – 2 000 mb</li> <li>- Rów od ul. Wyrzyskiej w Kcyni– 400 mb</li> <li>- Rów od ul. Nowej w Kcyni – 1 000 mb</li> </ul>
retencjonowanie wód opadowych poprzez urządzenia wodne oraz rozbudowę systemu terenów zielonych	Gmina	NIE	-	-	-	-
kontrola i weryfikacja stanu prawnego dla istniejących wylotów ścieków oraz ujęć wód w zlewni rzek	RZGW	TAK	-	-	Kontrola została wykonana 10.10.2019	-

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
oczyszczanie terenów nadbrzeżnych rzek i jezior wykorzystywanych przez wędkarzy	PZW	NIE	-	-	-	-
rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Kcyni	Gmina	NIE <sup>4</sup>	-	-	-	-
kontrola stanu funkcjonowania i obsługi zbiorników na ścieki bytowe oraz oczyszczalni przydomowych	Gmina	TAK	Bieżąca kontrola administracyjna funkcjonowania zbiorników bezodpływowych	Bieżąca kontrola administracyjna funkcjonowania zbiorników bezodpływowych	Bieżąca kontrola administracyjna funkcjonowania zbiorników bezodpływowych	Bieżąca kontrola administracyjna funkcjonowania zbiorników bezodpływowych
budowa parkingów z uwzględnieniem systemu odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych	Gmina	NIE	-	-	-	-
ustanowienie obszaru ochronnego GZWP 138 Pradolina Toruń – Eberswalde (Noteć) – w gminie obr. Studzienki	RZGW	NIE <sup>5</sup>	-	-	-	-
<b>Gospodarka wodno-ściekowa</b>						
kontynuacja rozbudowy i modernizacji infrastruktury związanej z zaopatrzeniem mieszkańców i podmiotów gospodarczych w wodę zgodnie z rozwojem zabudowy mieszkaniowej i możliwościami zasobowymi ujęć wód	KPWik Szubin	TAK	SŁUPOWA – budowa przyłączy wodociągowych – 8 616,03 zł	GROCHOLIN – wymiana sieci wodociągowej z przyłączeniami – 59 667,41 zł	GROCHOLIN – wymiana sieci wodociągowej z przyłączeniami – 29 776,37 zł GÓRKI ZAGAJNE – budowa sieci wodociągowej – 110 682,97	DĘBOGÓRA TUPADŁY – budowa sieci wodociągowej – 56 387,61 zł GÓRKI ZAGAJNE – sieć wodociągowa w drodze, dz. nr 24/2, 34/1 – 8 447,37 zł
wymiana agregatów głębinowych i modernizacja SUW w Słupowej, Szczepicach, Malicach	KPWik Szubin	TAK	SŁUPOWA – Budowa obudowy studni głębinowej nr 2 – 15 929,13 zł	SŁUPOWA – Montaż rozdzielnic elektrycznej – 59 950,00 zł	SZCZEPICE – Modernizacja odstożników wód popłucznych – 26 635,77 zł	SZCZEPICE – Zakup pompy głębinowej st. nr 1 – 7 460,00 zł

<sup>4</sup> Zadanie nie było realizowane z powodu braku środków, planowane do realizacji na lata 2022-2023

<sup>5</sup> Zadanie zostało przesunięte do realizacji w 2 APGW na lata 2022-2027

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?					
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji	
			SŁUPOWA – Budowa kanalizacji wód popłucznych – 37 987,85 zł MALICE – Modernizacja studni głębinowej nr 1 15 309,46 zł SZCZEPICE – Modernizacja studni głębinowej nr 1 – 15 351,36 zł	SŁUPOWA – Zakup sprzężarek „WAN-ES” – 9 500,00 zł MALICE – Modernizacja studni głębinowej nr 2 – 17 059,54 zł SZCZEPICE – Modernizacja studni głębinowej nr 2 – 17 332,25 zł SZCZEPICE – Modernizacja studni wodociągowej – 26 432,97 zł			
wymiana infrastruktury wykonanej z rur azbestowo-cementowych	Gmina	NIE <sup>6</sup>	-	-	-	-	
kontynuacja rozbudowy i modernizacji infrastruktury związanej z odprowadzaniem ścieków komunalnych (w tym brakujące etapy w mieście Kcyni)	Gmina	TAK	1) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej - przy okazji przebudowy ul. Szymborskiej w Kcyni	1) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej – przy okazji przebudowy ul. Łąkowej w Kcyni	1) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej – przy okazji przebudowy ul. Kwitowej w Kcyni	-	
budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscach o rozproszonej zabudowie i odpowiednich warunkach gruntowo-wodnych, gdzie brak jest kolektorów ściekowych, a budowa ich jest ekonomicznie nieuzasadniona	właściciele nieruchomości	NIE	-	-	-	-	
rozbudowa systemu kanalizacji deszczowej na terenach zabudowanych	Gmina	TAK	1) Budowa sieci kanalizacji deszczowej - przy okazji przebudowy ul. Szymborskiej w Kcyni	1) Budowa sieci kanalizacji deszczowej – przy okazji przebudowy ul. Łąkowej w Kcyni	1) Budowa sieci kanalizacji deszczowej – przy okazji przebudowy ul. Kwitowej w Kcyni	-	
<b>Zasoby geologiczne</b>							
kontrole terenowe pod kątem diagnozowania nielegalnego wydobycia kopalin	Urząd Górnictwa Gdańsk	TAK	-	-	-	6 marca 2020 r. wykonano: 1 kontrolę terenową pod kątem diagnozowania nielegalnego wydobycia kopalin	

<sup>6</sup> Brak takiej infrastruktury w zarządzie Gminy – dotyczy wodociągów zarządzanych przez Spółki ZGKiM w Kcyni oraz KPWiK w Szubinie

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Powiat	TAK	-	zakończenie rekultywacji wyrobiska po złożu „IWNO II” na działkach nr 169/7 i 169/8 obręb Iwno o powierzchni rekultywacji 1,9298 ha. Decyzja Starosty Nakielskiego z dnia 1 października 2018 r. Znak: WWŚ.6122.2.2018	udzielono decyzję z dnia 14 listopada 2019 r., znak: WWŚ.6122.8.2019 ustalającą rolny kierunek rekultywacji po wyeksploatowaniu złoża „Józefkowo I” na pow. 5,6 ha, obejmującej część działki nr 204/1 obręb Józefkowo	udzielono decyzję z dnia 22 września 2020 r., znak: WWŚ.6122.5.2020 ustalającą rolny kierunek rekultywacji wyrobiska po wyeksploatowaniu złoża kruszywa naturalnego „IWNO I” na części działki nr 99/3 obręb Iwno o powierzchni rekultywowanej ok. 1,99 ha
<b>Gleby</b>						
oczyszczanie terenów zaśmieconych na terenach zielonych	Gmina	TAK	Bieżące oczyszczanie miasta 1) Dodatkowe sprzątnięcie zaśmieceń powstałych na terenach publicznych - 1540,83 zł	Bieżące oczyszczanie miasta Dodatkowe sprzątnięcie zaśmieceń powstałych na terenach publicznych - 2608,20 zł	Bieżące oczyszczanie miasta Dodatkowe sprzątnięcie zaśmieceń powstałych na terenach publicznych - 194,70 zł	Bieżące oczyszczanie miasta Dodatkowe sprzątnięcie zaśmieceń powstałych na terenach publicznych - 2135,38 zł
kontrola podmiotów zajmujących się gospodarowaniem odpadami niebezpiecznymi	WIOŚ	TAK	2 kontrole podmiotów w zakresie gospodarki odpadami	2 kontrole podmiotów w zakresie gospodarki odpadami	2 kontrole podmiotów w zakresie gospodarki odpadami	5 kontrole podmiotów w zakresie gospodarki odpadami
budowa chodników	Gmina	TAK	1083,26 m <sup>2</sup> chodników na kwotę 217.875,41 zł	750 m <sup>2</sup> chodników na kwotę 154.120,81 zł	990,39 m <sup>2</sup> chodników na kwotę 175.343,24 zł	1317,06 m <sup>2</sup> chodników na kwotę 223.713,82 zł
	Zarząd Dróg Powiatowych w Nakle nad Notecią	TAK	Chodnik wzdłuż 1939C Miastowice-Podobowice (koszt: 29 999,70 zł)	Chodnik wzdłuż 1927C Prostkowo-Smogulecka Wieś (koszt: 34 743,81 zł)	-	Chodnik wzdłuż 1921C Paterek -Łankowiczki oraz 1927C Prostkowo-Smogulecka Wieś (koszt: 49 938,00 zł)
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy	TAK	-	Budowa chodnika DW 247 od km 1+455 do km 1+487 koszt 22 802,63 zł	-	-
promocja Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych	ODR	TAK	Przeprowadzono 5 szkoleń, udzielono 75 porad oraz udzielono 52 informacje	Przeprowadzono 6 szkoleń, udzielono 40 porad oraz udzielono 79 informacji	Przeprowadzono 5 szkoleń, udzielono 83 porad oraz udzielono 48 informacji	Przeprowadzono 2 szkolenia, udzielono 63 porady oraz udzielono 87 informacji
<b>Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów</b>						
dostosowanie aktualnie prawidłowo prowadzonej zbiórki odpadów komunalnych do zmieniających się potrzeb	Gmina	TAK	1) Coroczna analiza systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i dostosowanie aktualnych potrzeb w ogłoszonym przetargu na odbiór odpadów komunalnych.	1) Coroczna analiza systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i dostosowanie aktualnych potrzeb w ogłoszonym przetargu na odbiór odpadów komunalnych.	1) Coroczna analiza systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i dostosowanie aktualnych potrzeb w ogłoszonym przetargu na odbiór odpadów komunalnych.	1) Coroczna analiza systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i dostosowanie aktualnych potrzeb w ogłoszonym przetargu na odbiór odpadów komunalnych. 2) Dostosowanie regulaminu utrzymania czystości i porządku

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
						na terenie gminy Kcynia do nowelizacji przepisów w tym zakresie – Uchwała Rady Miejskiej w Kcyni Nr XX/172/2020 z 23 kwietnia 2020 r.
rozbudowa i modernizacja PSZOK w Kcyni	ZGKiM	TAK	-	Zadanie zostało przeprowadzone od 01.02.2018 – 31.10.2018 Koszt: 627 795,87 zł	-	-
poprawa czystości i porządku na terenach publicznych	Gmina	TAK	1) Zakup koszy ulicznych oraz zestawów higienicznych do sprzątnięcia po psach – 14.962,95 zł 2) Zakup rękawic jednorazowych i worków na odpady na akcję „Sprzątnięcia świata” – 656,00 zł	1) Zakup rękawic jednorazowych i worków na odpady na akcję „Sprzątnięcia świata” – 128,70 zł 2) Zakup nowych oraz naprawa i malowanie starych ławek – 23.704,71 zł	1) Zakup ławek – 4.606,90 zł	1) Zakup koszy ulicznych oraz zestawów higienicznych do sprzątnięcia po psach – 15.803,04 zł 2) Zakup ławek – 4.538,70 zł
intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów i właściwego postępowania z nimi	Gmina	TAK	1) Objęcie patronatem Burmistrza Kcyni i dofinansowanie kwotą 1.000,00 zł zakupu nagród przez ZGKiM w Kcyni 2) Przekazanie kwoty 500,00 zł na zakup nagrody dla Szkoły Podstawowej w Lakownicy na konkurs „Bądź miłośnikiem przyrody – chroń środowisko”	1) Objęcie patronatem Burmistrza Kcyni i dofinansowanie kwotą 1.000,00 zł zakupu nagród przez ZGKiM w Kcyni 2) Przekazanie kwoty 500,00 zł na zakup nagrody dla Szkoły Podstawowej w Lakownicy na konkurs „Bądź miłośnikiem przyrody – chroń środowisko”	1) Objęcie patronatem Burmistrza Kcyni i dofinansowanie kwotą 1.500,00 zł zakupu nagród przez ZGKiM w Kcyni 2) Przekazanie kwoty 500,00 zł na zakup nagrody dla Szkoły Podstawowej w Lakownicy na konkurs „Bądź miłośnikiem przyrody – chroń środowisko”	Objęcie patronatem Burmistrza Kcyni i dofinansowanie kwotą 1.500,00 zł zakupu nagród przez ZGKiM w Kcyni
intensyfikacja działań związanych z dofinansowaniem unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest	Gmina	TAK	Pozyskanie przez Gminę dotacji z WFOŚiGW na utylizację azbestu dla mieszkańców gminy Kcynia – 14.194,87 zł W ramach zadania zutilizowano 66,34 Mg azbestu za łączną kwotę 20.278,39 zł	Pozyskanie przez Gminę dotacji z WFOŚiGW na utylizację azbestu dla mieszkańców gminy Kcynia – 88.765,89 zł W ramach zadania zutilizowano 199,74 Mg azbestu za łączną kwotę 86.107,56 zł	Pozyskanie przez Gminę dotacji z WFOŚiGW na utylizację azbestu dla mieszkańców gminy Kcynia – 29.549,79 zł W ramach zadania zutilizowano 84,262 Mg azbestu za łączną kwotę 33.348,88 zł	Pozyskanie przez Gminę dotacji z WFOŚiGW na utylizację azbestu dla mieszkańców gminy Kcynia – 46.117,06 zł W ramach zadania zutilizowano 123,79 Mg azbestu za łączną kwotę 51.299,10 zł
<b>Zasoby przyrodnicze</b>						
pielęgnacja pomników przyrody, w tym ustanowienie nowych obiektów	Gmina	NIE	-	-	-	-
oznakowanie pomników przyrody	Gmina, RDOŚ	NIE	-	-	-	-
uwzględnianie w zagospodarowaniu i	Gmina	TAK	Bieżące uwzględnianie obowiązujących założeń w	Bieżące uwzględnianie obowiązujących założeń w	Bieżące uwzględnianie obowiązujących założeń w	Bieżące uwzględnianie obowiązujących założeń w

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
planowaniu przestrzennym założeń planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz planu ochrony dla rezerwatu przyrody			decyzjach administracyjnych wydawanych w sprawie ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania przestrzennego.	decyzjach administracyjnych wydawanych w sprawie ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania przestrzennego.	decyzjach administracyjnych wydawanych w sprawie ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania przestrzennego.	decyzjach administracyjnych wydawanych w sprawie ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania przestrzennego.
realizacja założeń planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz planu ochrony dla rezerwatu przyrody	RDOŚ	TAK	-	-	Wykonanie ekspertyzy na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy dla przedmiotów ochrony na obszarze Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 - siedliska, rośliny i bezkręgowce; kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> 1188, wydra <i>Lutra lutra</i> 1355, piskorz <i>Misgurnus fossilis</i> 1145* (2019-2021), łączny koszt 331 977,00 zł, (płatność 2019/etap I - 66 395,00 zł brutto; płatność 2021/etap II - 265 582,00 zł brutto)	Uzupełnienie stanu wiedzy o wybranych przedmiotach ochrony obszaru Natura 2000 Lisi Kąt PLH040026 (2020), koszt 9 840, 00 zł
inwentaryzacja przyrodnicza i ocena dendrologiczna zieleni w procesie przedinwestycyjnym	Gmina	NIE	-	-	-	-
zakup materiału szkółkarskiego do zakładania i odtwarzania zieleni na terenie gminy	Gmina	TAK	Zakup 1081 szt. drzew i krzewów na łączną kwotę 12.500,00 zł (dofinansowanie z WFOŚiGW – 10.000,00 zł)	Zakup 71 szt. drzew i krzewów na łączną kwotę 12.500,00 zł (dofinansowanie z WFOŚiGW – 10.000,00 zł)	Zakup 51 szt. drzew i krzewów na łączną kwotę 8.000,00 zł (dofinansowanie z WFOŚiGW – 6.050,00 zł)	Zakup 98 szt. drzew i krzewów na łączną kwotę 15.400,00 zł (dofinansowanie z WFOŚiGW – 10.000,00 zł)
monitorowanie terenów nadbrzeżnych cieków wykorzystywanych przez wędkarzy pod kątem kłusownictwa	PZW	NIE	-	-	-	-
zagospodarowanie terenów nadwodnych z uwzględnieniem ochrony zasobów przyrodniczych	Gmina	NIE <sup>7</sup>	-	-	-	-

<sup>7</sup> Zadanie nie zostało zrealizowane ze względu na brak takiej potrzeby

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
utrzymanie terenów nadbrzeżnych cieków poprzez usuwanie zbędnej roślinności i prowadzenie nowych nasadzeń jako roślinności buforowej	PZW Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Bydgoszczy	TAK	Koszenie trawy, usuwanie zbędnej roślinności, usuwanie śmieci	Koszenie trawy, usuwanie zbędnej roślinności, usuwanie śmieci	Koszenie trawy, usuwanie zbędnej roślinności, usuwanie śmieci	Koszenie trawy, usuwanie zbędnej roślinności, usuwanie śmieci
ochrona i bieżące utrzymanie kompleksów leśnych	Nadleśnictwo Szubin	TAK	<p>Ochrona fauny (wywieszanie i konserwacja budek lęgowych, dokarmianie ptaków) – 2 643,55 zł,</p> <p>Zabezpieczanie upraw przed zwierzyną (grodzienia, konserwacja grodzień, demontaże, rysakowanie, zabezpieczanie repelentami, wykładanie drzew zgrzyzowych) – 159 750,81 zł</p> <p>Prognozowanie i ochrona przed owadami- 8 465,31 zł</p> <p>Sprzątanie śmieci z lasu- 16 139,85 zł</p> <p>Zabezpieczenie przeciwpożarowe terenów leśnych (utrzymanie bazy przeciwpożarowej, oznakowania dojazdów pożarowych i punktów czerpania wody, utrzymanie pasów przeciwpożarowych, dostrzegalni ppoż, punktów czerpania wody) – 126 516,27 zł</p> <p>Lotnicze patrolowanie i gaszenie pożarów, obserwacja w punkcie alarmowo dyspozycyjnym, utrzymanie sieci łączności i dostrzegalni w gotowości- 38 960,67 zł</p>	<p>Ochrona fauny (wywieszanie i konserwacja budek lęgowych, konserwacja i budowa remiz wraz z pojnnikami) – 8 337,63 zł,</p> <p>Zabezpieczanie upraw przed zwierzyną (grodzienia, konserwacja grodzień, demontaże, rysakowanie, wykładanie drzew zgrzyzowych) - 284 953,78 zł</p> <p>Prognozowanie i ochrona przed owadami- 7 978,41 zł</p> <p>Lotniczy zabieg ograniczenia liczebności strzygonii choinówki- 44 777,48 zł</p> <p>Sprzątanie śmieci z lasu- 17 443,18 zł</p> <p>Zabezpieczenie przeciwpożarowe terenów leśnych (utrzymanie bazy przeciwpożarowej, oznakowania dojazdów pożarowych i punktów czerpania wody, utrzymanie pasów przeciwpożarowych, dostrzegalni ppoż, punktów czerpania wody) -158 171,32 zł</p> <p>Lotnicze patrolowanie i gaszenie pożarów, obserwacja w punkcie alarmowo dyspozycyjnym, utrzymanie sieci łączności i dostrzegalni w gotowości- 47 291,29 zł</p>	<p>Ochrona fauny (dokarmianie ptaków, konserwacja i budowa remiz wraz z pojnnikami) – 3 518,57 zł,</p> <p>Zabezpieczanie upraw przed zwierzyną (grodzienia, konserwacja grodzień, demontaże, wykładanie drzew zgrzyzowych) – 207 412,85 zł</p> <p>Prognozowanie i ochrona przed owadami- 29 880,34 zł</p> <p>Sprzątanie śmieci z lasu- 22 082,20 zł</p> <p>Zabezpieczenie przeciwpożarowe terenów leśnych (utrzymanie bazy przeciwpożarowej, oznakowania dojazdów pożarowych i punktów czerpania wody, utrzymanie pasów przeciwpożarowych, dostrzegalni ppoż, punktów czerpania wody) – 131 344,93 zł</p> <p>Lotnicze patrolowanie i gaszenie pożarów, obserwacja w punkcie alarmowo dyspozycyjnym, utrzymanie sieci łączności i dostrzegalni w gotowości- 53 219,82 zł</p>	<p>Ochrona fauny (konserwacja i budowa remiz wraz z pojnnikami) – 1 536,21 zł,</p> <p>Zabezpieczanie upraw przed zwierzyną (grodzienia, konserwacja grodzień, demontaże, wykładanie drzew zgrzyzowych) – 332 390,69 zł</p> <p>Prognozowanie i ochrona przed owadami- 9 001,75 zł</p> <p>Sprzątanie śmieci z lasu- 19 717,90 zł</p> <p>Zabezpieczenie przeciwpożarowe terenów leśnych (utrzymanie bazy przeciwpożarowej, oznakowania dojazdów pożarowych i punktów czerpania wody, utrzymanie pasów przeciwpożarowych, dostrzegalni ppoż, punktów czerpania wody) – 124 060,01 zł</p> <p>Lotnicze patrolowanie i gaszenie pożarów, obserwacja w punkcie alarmowo dyspozycyjnym, utrzymanie sieci łączności i dostrzegalni w gotowości- 68 326,83 zł</p>
		Powiat	TAK	Starosta nakielski sprawuje nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własność Skarbu Państwa.		

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
			<p>Zadania starosty ( w ramach nadzoru) są zadaniami z zakresu administracji rządowej. W lasach bez względu na formę własności gospodarkę leśną prowadzi się zgodnie z ustawą o lasach, według następujących zasad:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Powszechnej ochrony lasów</li> <li>2) Trwałości utrzymania lasów</li> <li>3) Ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów</li> <li>4) Powiększania zasobów leśnych</li> </ol> <p>Gospodarkę leśną w Lasach Państwowych prowadzi się na podstawie planów urządzenia lasów. Dla lasów niepaństwowych wykonuje się uproszczone lany urządzenia lasu, jeśli powierzchnia lasu jest większa lub równa 10 ha. La lasów rozdrobnionych (&lt;10 ha) wykonuje się inwentaryzację stanu lasu.</p> <p>Dla lasów należących do osób fizycznych uproszczone plany urządzenia lasu i inwentaryzację stanu lasu wykonuje ustawowo starosta - na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach.</p>			
			<p>Wykonanie dla lasów osób fizycznych zlokalizowanych na terenie gminy Kcynia uproszczonych planów urządzenia lasu i inwentaryzacji stanu lasu</p> <p>Zwiększanie lesistości przy pomocy unijnego wsparcia finansowego w ramach PROW</p> <p>Zalesienia prowadzone były przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków unijnych</p> <p>Wypłacanie były miesięczne ekwiwalenty właścicielom gruntów, którzy przeznaczyli je do zalesienia w 2002 i 2003 roku i aktualnie prowadzą uprawy leśne</p> <p>W 2017 r. po nawałnicy -po klęskową inwentaryzację stanu lasów podległych starościę przeprowadzili pracownicy starostwa oraz firma zewnętrzna</p> <p>Wydano 177 decyzji na wykonanie zrębów z przyczyn sanitarnych na powierzchni ok. 400 ha</p> <p>3 października 2017 r. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych uruchomił środki z funduszu leśnego w celu likwidacji</p>	<p>Wykonanie dla lasów osób fizycznych zlokalizowanych na terenie gminy Kcynia uproszczonych planów urządzenia lasu i inwentaryzacji stanu lasu</p> <p>Zwiększanie lesistości przy pomocy unijnego wsparcia finansowego w ramach PROW</p> <p>Zalesienia prowadzone były przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków unijnych</p> <p>Wypłacanie były miesięczne ekwiwalenty właścicielom gruntów, którzy przeznaczyli je do zalesienia w 2002 i 2003 roku i aktualnie prowadzą uprawy leśne</p>	<p>Zwiększanie lesistości przy pomocy unijnego wsparcia finansowego w ramach PROW</p> <p>Zalesienia prowadzone były przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków unijnych</p> <p>Wypłacanie były miesięczne ekwiwalenty właścicielom gruntów, którzy przeznaczyli je do zalesienia w 2002 i 2003 roku i aktualnie prowadzą uprawy leśne</p>	<p>Zwiększanie lesistości przy pomocy unijnego wsparcia finansowego w ramach PROW</p> <p>Zalesienia prowadzone były przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków unijnych 26,83 zł,</p> <p>Wypłacanie były miesięczne ekwiwalenty właścicielom gruntów, którzy przeznaczyli je do zalesienia w 2002 i 2003 roku i aktualnie prowadzą uprawy leśne</p> <p>Od stycznia 2018 r. do grudnia 2020 r. Starostwo Powiatowe zawarło 142 umowy o wypłatę wynagrodzenia za uporządkowanie lasu w celu kształtowania bezpieczeństwa publicznego z właścicielami lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa - 1 798 250,00 zł</p> <p>Zadania Wydziału Środowiska w 2020 r.: cechowanie pozyskanego drewna, uczestniczenie w czynnościach odbioru powierzchni zrębowych, przeprowadzanie kontroli w lasach, mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w gospodarce leśnej, przeprowadzanie</p>



**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?				
		TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2017 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2018 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2019 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji
			zagrożenia bezpieczeństwa publicznego, w tym zagrożenia pożarowego, związanego z lasami zdewastowanymi			ogłędzin powierzchni leśnych, które w obowiązujących uproszczonych planach urzędzenia lasu określono jako halizny, przeprowadzanie czynności związanych z przeklasyfikowaniem gruntów rolnych na lasy, weryfikacje powierzchni leśnych pod względem występowania szkodników wtórnych w drzewostanach sosnowych, sporządzanie niezbędnej dokumentacji do prac związanych z odnawianiem powierzchni leśnych  Do dnia 31 grudnia 2020 r. opracowano ok. 140 planów odnowienia lasu (13 planów dla właścicieli lasów zlokalizowanych na terenie gminy Kcynia)
<b>Zagrożenia poważnymi awariami</b>						
dostosowanie procedur kryzysowych do bieżących zagrożeń oraz obowiązujących przepisów prawnych	Powiat	TAK	Corocznie wykonywana jest aktualizacja Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego (Koszty administracyjne)	Corocznie wykonywana jest aktualizacja Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego (Koszty administracyjne)	Corocznie wykonywana jest aktualizacja Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego (Koszty administracyjne)	Corocznie wykonywana jest aktualizacja Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego (Koszty administracyjne)
doposażenie wyspecjalizowanych jednostek ratowniczych w sprzęt do wykrywania i dokładnej lokalizacji miejsca awarii i likwidacji zagrożeń ekologicznych i chemicznych	Straż Pożarna	TAK	-	-	Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Dziewierzewo wysokość kwoty z dotacji budżetowej (KSRG) 180 000 zł. Wartość 800 000,01 zł	Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Sipiorach wysokość kwoty z dotacji budżetowej (KSRG i rezerwa COVID-19) 560 000 zł. Wartość 808 110,00 zł

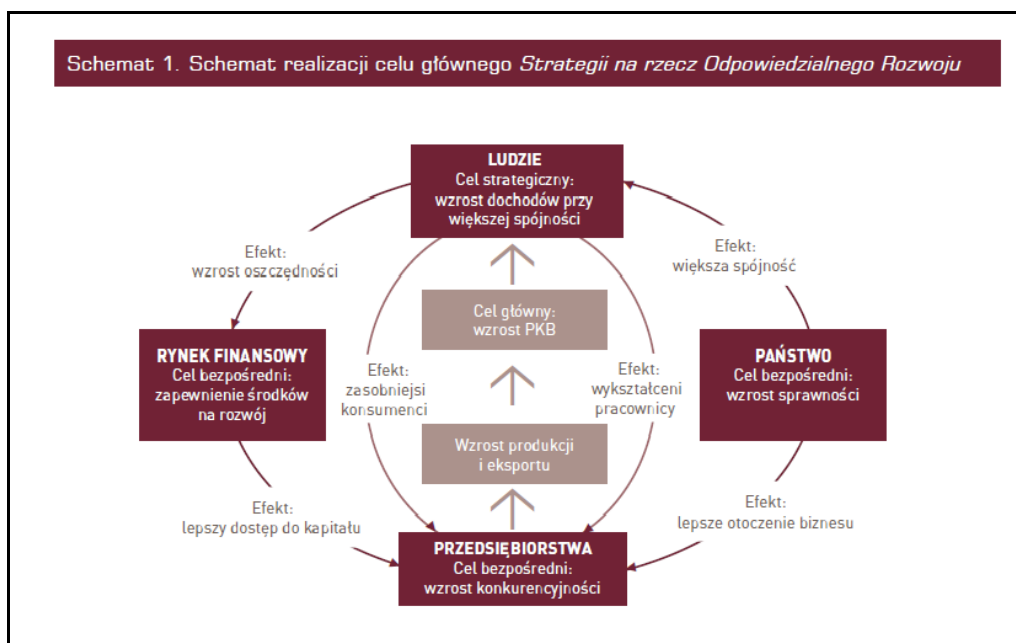
Źródło: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 za lata 2017-2020

## 2. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

### STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.)

Dokument został przyjęty uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. (M.P. z 2017 r. poz. 260) w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Powyższa strategia jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020 i określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

**Rysunek 1. Schemat realizacji celu głównego Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**



Źródło: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Dokument zawiera następujące cele szczegółowe:

- cel szczegółowy I – trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- cel szczegółowy II – rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
- cel szczegółowy III – skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Cele zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wpisują się w cele i kierunki działań zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), a w szczególności

w Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunek interwencji – rozwój obszarów wiejskich. Zadania określone w POŚ wpływają na rozwój Gminy Kcynia uwzględniając przede wszystkim aspekt ochrony środowiska, w związku z czym, wpływają na zrównoważony rozwój Gminy.

**STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030 (SPA 2020)**

Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 października 2013 r. Głównym jego celem „jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu”. W dokumencie wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża.

Wśród celów szczegółowych wyznaczono następujące zadania:

**Cel 1.** Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska;

**Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu:**

— Działanie priorytetowe: Przygotowanie strategii, planów ochrony, programów ochrony lub planów zadań ochronnych w zakresie ochrony przyrody z uwzględnieniem zmian warunków klimatycznych.

**Cel 2.** Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich;

**Cel 3.** Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu;

**Cel 4.** Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu;

**Cel 5.** Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;

**Cel 6.** Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;

Cele i założenia zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 są spójne i wpisują się w cele, kierunki działań i działania priorytetowe zawarte w Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Przede wszystkim, przedmiotowy dokument przyczynia się do realizacji **Celu 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska**, a w szczególności jest spójny z kierunkiem

działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu. Działaniem priorytetowym jest przygotowanie strategii, planów ochrony, programów ochrony lub planów zadań ochronnych w zakresie ochrony przyrody z uwzględnieniem zmian warunków klimatycznych. Realizacja założeń dokumentu wpłynie na poprawę jakości środowiska na terenie miasta i gminy, w tym poprawę jakości komponentów przyrody, które mają wpływ na zahamowanie postępującego zjawiska dotyczącego zmian klimatycznych

### **RAMY POLITYKI KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNEJ DO ROKU 2030**

Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 zawierają ogólnounijnne założenia i cele polityki na lata 2021-2030. Do najważniejszych celów na rok 2030 należą:

- ograniczenie o co najmniej 40 proc. emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.),
- zwiększenie do co najmniej 32 proc. udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii,
- zwiększenie o co najmniej 32,5 proc. efektywności energetycznej.

W październiku 2014 r. ramy polityki zostały przyjęte przez Radę UE. Sprzyjają one zmianom w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i tworzeniu efektywnego i bezpiecznego systemu energetycznego. Należy podkreślić, że dokumenty na szczeblu krajowym oraz wojewódzkim uwzględniają szereg zobowiązań międzynarodowych związanych z wdrażaniem Dyrektyw UE, a także są spójne ze wspólnotowymi dokumentami programowymi. W związku z tym, dokumenty szczebla lokalnego, takie jak programy ochrony środowiska dla gmin są zgodne z poniższymi dokumentami wyższego rzędu. Zaplanowane do realizacji zadania w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wpływają na realizację celów środowiskowych określonych w dokumencie w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz wzrostu efektywności energetycznej budynków na terenie gminy. W związku z tym, POŚ jest spójny z określonymi Ramami polityki klimatyczno – energetycznej do roku 2030

### **POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA 2030 – STRATEGIA ROZWOJU W OBSZARZE ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

Polityka ekologiczna państwa 2030 to dokument przyjęty uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie przyjęcia „Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” (M.P. z 2019 r. poz. 794).

Celem głównym określonym w dokumencie jest: Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorstw.

W jego ramach wyznaczono następujące cele szczegółowe:

- cel szczegółowy I: środowisko i zdrowie. *Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,*
- cel szczegółowy II: środowisko i gospodarka. *Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,*
- cel szczegółowy III: środowisko i klimat. *Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.*

Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez następujące cele horyzontalne:

- środowisko i edukacja. *Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa,*
- środowisko i administracja. *Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.*

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wpisuje się w powyższe cele. Priorytetem obu dokumentów jest ochrona środowiska przyrodniczego poprzez podejmowanie działań w zakresie ochrony przyrody i powiązanie jej z rozwojem społecznym i gospodarczym na szczeblu krajowym i lokalnym. W związku z tym oba dokumenty są ze sobą spójne.

#### **POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI DO 2030 ROKU**

Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r. uchwałą nr 202/2009 (Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2030 r.; M.P. z 2010 r. nr 2 poz. 11) i przedstawia strategię państwa, mającą na celu odpowiedzenie na najważniejsze wyzwania stojące przed polską energetyką, zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i w perspektywie do 2030 roku. W ramach wskazanego dokumentu przewidziano:

- w zakresie poprawy efektywności energetycznej:
  - dążenie do utrzymania zero energetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną,
  - konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE 15,
- w zakresie wzrostu bezpieczeństwa dostaw paliw i energii:
  - racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego,
  - zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw ropy naftowej, rozumianej jako uzyskiwanie ropy naftowej z różnych regionów świata, od różnych dostawców z wykorzystaniem alternatywnych szlaków transportowych,

- budowę magazynów ropy naftowej i paliw płynnych o pojemnościach zapewniających utrzymanie ciągłości dostaw, w szczególności w sytuacjach kryzysowych,
- zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii,
- w zakresie dywersyfikacji struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej:
  - przygotowanie infrastruktury dla energetyki jądrowej i zapewnienie inwestorom warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem wysokiej kultury bezpieczeństwa jądrowego na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych,
- w zakresie rozwoju wykorzystania OZE:
  - wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 r. oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
  - osiągnięcie w 2020 r. 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji,
  - ochronę lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw tak, aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną,
  - wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa,
  - zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach,
- w zakresie rozwoju konkurencyjnych rynków:
  - zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen,
- w zakresie ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko:
  - ograniczenie emisji CO<sub>2</sub> do 2020 r. przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
  - ograniczenie emisji SO<sub>2</sub> i NO<sub>x</sub> oraz pyłów (w tym PM10 i PM2,5) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,
  - ograniczenie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,

- minimalizację składowania odpadów przez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce,
- zmianę struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

Wobec powyższego, Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest zgodny z Polityką energetyczną Polski do 2030, gdyż realizuje zaplanowane w nim kierunki działań z zakresu poprawy efektywności energetycznej oraz wprowadzania niskoemisyjnych rozwiązań.

### **POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI DO 2040 ROKU**

Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 2 lutego 2021 r. uchwałą nr 22/2021 (Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2040 r. M.P. z 2021 r. poz. 264).

Celem polityki energetycznej państwa jest: bezpieczeństwo energetyczne przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.

W ramach celów szczegółowych wyznaczono:

1. Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych;
2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej;
3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych;
4. Rozwój rynków energii;
5. Wdrożenie energetyki jądrowej;
6. Rozwój odnawialnych źródeł energii;
7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji;
8. Poprawa efektywności energetycznej.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wpłynie na realizację celu w zakresie rozwoju OZE i poprawy efektywności energetycznej, które zostały wyznaczone w ww. dokumencie. W POŚ uwzględniono zadania z tego zakresu w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.

### **KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030**

Dokument przyjęty został uchwałą Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 roku (M.P. 2019 poz. 1060).

Celem głównym polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel główny realizowany będzie przez uzupełniające go trzy cele szczegółowe:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
2. Wzmacniania regionalnych przewag konkurencyjnych;
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Założenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 są spójne z założeniami celu 1, gdyż jego realizacja przyczynia się do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, przede wszystkim w wymiarze środowiskowym i przestrzennym.

### **STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2030**

Dokument przyjęty został uchwałą Rady Ministrów nr 184/2020 z dnia 14 grudnia 2020 r. (M.P. 2020 poz. 1060).

Celem głównym Strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce.

Natomiast wyznaczonymi celami szczegółowymi są:

1. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych,
2. Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej,
3. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy,
4. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wpisuje się w realizację celu szczegółowego 2. Na poprawę stanu zdrowia obywateli ma wpływ zmiana ich stylu życia i środowiska, które oddziałują na powstawanie wielu chorób. W Strategii wskazane zostało, iż konieczne jest wykorzystywanie w większym stopniu nowoczesnych technologii i rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie smogu, czy środków transportu.

### **STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSI, ROLNICTWA I RYBACTWA NA LATA 2030**



Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 została przyjęta uchwałą nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1150).

Wizja polskiej wsi 2050 brzmi następująco: *Obszary wiejskie w 2050 r. to atrakcyjne miejsce pracy, zamieszkania, wypoczynku i prowadzenia działalności rolniczej lub pozarolniczej. To również obszary dostarczające dóbr publicznych i rynkowych, z zachowaniem unikalnych walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych dla przyszłych pokoleń, dzięki zrównoważonemu rozwojowi konkurencyjnego rolnictwa i rybactwa. Na obszarach wiejskich zatrzymano niekorzystne zmiany demograficzne oraz znacząco zwiększono pozytywne efekty środowiskowe produkcji rolnej i rybackiej. Podstawą ustroju rolnego są gospodarstwa rodzinne rozwijające się w sposób zrównoważony i odpowiedzialny, wykorzystujące nowoczesne technologie. Zapewniono zwiększenie się wkładu małych i średnich gospodarstw rolnych w zapewnienie zrównoważonego rozwoju rolnictwa.*

Celem głównym Strategii jest: *Rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego.*

W strategii wyznaczono następujące cele szczegółowe:

- I. Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej;
- II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska;
- III. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wpisuje się w cel szczegółowy II, a dokładniej w kierunek interwencji II.4 Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska. Zgodnie z tym, dokument jest spójny ze Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Jego założenia oddziałują również na poprawę jakości życia oraz ochronę środowiska na terenie gminy Kcynia.

## **STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO (WSPÓLDZIAŁANIE, KULTURA, KREATYWNOŚĆ)**

### **2030**

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030 przyjęta została uchwałą nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 1060).

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Realizowany on będzie przez następujące cele szczegółowe:

— cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne,

- cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich,
- Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne.

Założenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wpisują się w realizację celu szczegółowego 1 i sformułowany w jego ramach priorytet 1.2. Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej, w którym zwrócono uwagę na budowanie kapitału społecznego, na który wpływa zaangażowanie uczniów w pomoc koleżeńską, pracę społeczną, życie kulturalne i ochronę środowiska naturalnego.

### **STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU TRANSPORTU DO 2030 ROKU**

Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1054).

Wizją SRT2030 jest Polska charakteryzująca się w 2030 r. nowoczesnym systemem transportowym, umożliwiającym wysoką dostępność transportową.

Celem głównym jest zwiększenie dostępności transportowej przy jednoczesnej poprawie bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, poprzez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym.

Dokument określa następujące kierunki interwencji:

- kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce,
- kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym,
- kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,
- kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów,
- kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko,
- kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest zgodny ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Część zaplanowanych zadań w Programie wpłynie przede wszystkim na realizację założeń kierunku interwencji 5. ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko

### **KRAJOWY PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030)**

Celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza (KPOP) jest poprawa jakości powietrza na terenie całej Polski, w szczególności obszarów o najwyższych stężeniach zanieczyszczeń powietrza oraz obszarów, na których występują duże skupiska ludności. Został przyjęty 3 września 2015 r. (KPOP, 2015) (M.P. z 2015 r. poz. 905).

Celem głównym jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Celami szczegółowymi KPOP są:

- osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM<sub>2,5</sub> także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia,
- osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 na poprawę jakości powietrza, a co za tym idzie poprawę jakości życia mieszkańców. W POŚ zaplanowano działania przyczyniające się do tego, z zakresu budowy sieci gazowej, termomodernizacji obiektów, wymiany urządzeń grzewczych oraz modernizacji oświetlenia ulicznego na lampy energooszczędne. Wobec tego dokumenty są ze sobą spójne.

### **STRATEGIA ROZWOJU SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ 2022**

Dokument przyjęty został uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013 r. (M.P. z 2013 r. poz. 377).

Głównym celem Strategii jest wzmocnienie efektywności i spójności systemu bezpieczeństwa. Będzie on realizowany poprzez cele operacyjne, do których należą:

1. Kształtowanie stabilnego międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa w wymiarze regionalnym i globalnym;
2. Umocnienie zdolności państwa do obrony;
3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego;
4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa;
5. Tworzenie warunków do rozwoju zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego.

Na bezpieczeństwo m.in. ma wpływ degradacja środowiska naturalnego, klęski żywiołowe, rosnące zapotrzebowanie na energię. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 reguluje prowadzoną politykę ochrony środowiska na danym terenie, wspierając zadania mające na celu ochronę i poprawę jego stanu. Wpisuje się on w realizację celu nr 4. Zwiększenie integracji i polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa, a dokładnie w kierunku interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa

### **KRAJOWY PLAN GOSPODARKI ODPADAMI 2022**

Dokument przyjęty został uchwałą nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie *Krajowego planu gospodarki odpadami 2022* (MP z 2016 r. poz. 784) i stanowi kontynuację wcześniejszych planów gospodarki odpadami (aktualizacja KPGO 2014). Dokument analizuje obecny stan gospodarki odpadami i wyznacza kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami w kraju na najbliższe lata (cele i kierunki działań na lata 2016-2022 oraz perspektywicznie do 2030 roku).

Głównym celem dokumentu jest określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym. Zgodnie z założeniami KPGO, należy przede wszystkim zapewnić realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami, a więc zapobiegać ich wytworzeniu oraz stworzyć niezbędną infrastrukturę do selektywnego zbierania odpadów u źródła tak, aby zapewnić ich efektywny recykling i osiągnąć założone cele. Efektem wdrożenia KPGO 2022 będzie zapewnienie racjonalnej gospodarki odpadami i ograniczenie negatywnego wpływu odpadów na środowisko.

Celami wskazanymi w dokumencie są między innymi:

1. ZPO (zapobieganie powstawaniu odpadów);
2. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby w 2020 r. nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.;
3. Dążenie do zmniejszania ilości składowanych odpadów;
4. Osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych;
5. Zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu oraz zużytych baterii i akumulatorów;

6. Osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, między innymi odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych;
7. Dokończenie likwidacji mogilników, zawierających przeterminowane ŚOR i inne odpady niebezpieczne;
8. Zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku.

Dla osiągnięcia założonych celów, określone zostały kierunki działań dotyczące m.in. edukacji ekologicznej, rozwoju selektywnego zbierania odpadów. Uwarunkowania płynące z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2022 zostały uwzględnione w przedmiotowym Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028. Zadania z zakresu gospodarowania odpadami ujęte w POŚ, mają na celu zrealizowanie założeń ww. dokumentu i zbudowanie systemu gospodarowania odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO 2022.

#### **PROGRAM OCZYSZCZANIA KRAJU Z AZBESTU NA LATA 2009 – 2032**

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032 został ustanowiony uchwałą nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Program ten utrzymuje cele przyjętego przez Radę Ministrów 14 maja 2002 r. Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, którymi są:

- 1) usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- 2) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- 3) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Ponadto określono nowe zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu w okresie 24 lat, wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych, jakie nastąpiły m.in. w związku z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest zgodny z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032, gdyż uwzględnia w swoich zapisach i planach jego założenia w zakresie unieszkodliwiania i usuwania wyrobów azbestowych na terenie gminy Kcynia, przyczyniając się do poprawy stanu środowiska.

### **KRAJOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW**

Celem Krajowego Programu Zapobiegania Powstawaniu Odpadów jest zaprzestanie relacji pomiędzy wzrostem gospodarczym a produkcją odpadów, które oddziałują na środowisko.

Głównym celem jest postępowanie stabilnej gospodarki opartej na skuteczniejszym zastosowaniu zasobów, respektowaniu środowiska i zdobyciu większej konkurencyjności za pomocą użycia technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce oraz energię a także takiej, która pozwoli zużytkować surowce wtórne i odnawialne źródła energii.

Pozostałe cele:

- rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki wykorzystaniu technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce i energię oraz *umożliwiającej wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii*,
- budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych,
- zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest zgodny z Krajowym Programem Zapobiegania Powstawania Odpadów, ponieważ uwzględnia w swoich założeniach działania w zakresie gospodarowania odpadami. Jednym z obszarów interwencji w POŚ jest gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, w ramach którego wyznaczono zadania przyczyniające się do osiągnięcia wskazanych w ww. dokumencie celów.

### **AKTUALIZACJA „KRAJOWEGO PROGRAMU OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH”**

AKPOŚK 2017 zawiera wykaz aglomeracji oraz planowanych inwestycji w zakresie ich wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków. Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Rada Ministrów przyjęła piątą aktualizację KPOŚK 31 lipca 2017 r. Przyjęta przez rząd aktualizacja zawiera listę zadań zaplanowanych przez samorzady do realizacji w latach 2016-2021.

Zakres rzeczowy planowanych przez aglomerację inwestycji obejmuje:

- budowę nowych sieci kanalizacyjnych,
- rozbudowę istniejących sieci kanalizacyjnych
- modernizację istniejących sieci kanalizacyjnych,
- modernizację oczyszczalni ścieków komunalnych.

Na terenie gminy Kcynia wyznaczono obszar aglomeracji Kcynia obejmujący większość obszaru miasta Kcynia, część wsi Żurawia oraz część wsi Grocholin. Wszystkie wymienione miejscowości znajdują się na terenie gminy Kcynia. Aglomeracja została powołana uchwałą nr XXVIII/222/2020 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 17 grudnia 2020 r.

### **PROGRAM WODNO-ŚRODOWISKOWY KRAJU**

Program stanowi zbiór najefektywniejszych działań wspierających osiągnięcie celów środowiskowych oraz zmierza do poprawy i utrzymania stabilnego stanu wód w określonych obszarach dorzeczy poprzez wyznaczone w dokumencie cele.

Cele Programu:

- niepogarszanie stanu części wód,
- osiągnięcie dobrego stan wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych,
- spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie),
- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest zgodny z założeniami Programu Wodno-Środowiskowego Kraju, gdyż jego realizacja przyczynia się do poprawy jakości wód znajdujących się na obszarze gminy Kcynia. W POŚ zaplanowano zadania z zakresu zapewnienia odpowiedniego systemu gospodarki wodno – ściekowej oraz poprawy stanu jakości wód. Działania te przyczyniają się do osiągnięcia ww. celów Programu.

### **PLAN GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA ODRY**

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry został przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz.U. 2016 poz. 1967). Jego głównymi celami są zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych; zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych; zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych oraz wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka. Ponadto Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry kładzie nacisk na zapewnienie odpowiedniego stanu chemicznego wód zgodnego z zawartymi w nim standardami.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest zgodny z założeniami Programu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, gdyż jego realizacja przyczynia się do poprawy jakości wód znajdujących się na obszarze gminy Kcynia. W POŚ zaplanowano zadania z zakresu zapewnienia odpowiedniego systemu gospodarki wodno–ściekowej oraz poprawy stanu jakości wód. Działania te przyczyniają się do osiągnięcia ww. celów Programu.

### **PLANY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM**

Plany mają na celu powstrzymanie powodzi i ochronę przed powodzią. Zawierają także informacje dotyczące odpowiedniej organizacji w razie wystąpienia powodzi.

Wobec powyższego głównym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te prowadzić będą m.in. do obniżenia strat powodziowych.

W ramach Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym określono 3 cele główne, którym odpowiada 13 celów szczegółowych:

- zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:
  - utrzymanie oraz zwiększenie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym,
  - wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
  - określenie warunków możliwego zagospodarowania obszarów chronionych obwałowaniami,



- unikanie wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania na obszarach o niskim (Q 0,2%) prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi;
- obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:
  - ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego,
  - ograniczenie istniejącego zagospodarowania,
  - ograniczenie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe;
- poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:
  - doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych,
  - doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź,
  - doskonalenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi,
  - wdrożenie i doskonalenie skuteczności analiz popowodziowych,
  - budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe,
  - budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia i ryzyka powodziowego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest spójny z Planami Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, uwzględnia w swoich zapisach jego założenia. Według map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Osłony Kraju, na terenie gminy Kcynia występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią - tereny leżące przy brzegach Noteci. W POŚ zaplanowano do realizacji zadanie z zakresu poprawy systemu zarządzania ryzykiem w postaci wsparcia jednostek OSP, umożliwiając w przypadku wystąpienia zagrożenia powodzi lub podtopień, skuteczniejszą reakcję i pomoc oraz przywrócenie do stanu sprzed wystąpienia zdarzenia.

### **STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO DO 2030 ROKU – STRATEGIA PRZYSPIESZENIA 2030+**

Strategia przyjęta została uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. i stanowi ona odpowiedź Samorządu Województwa na zmieniającą się sytuację polityczną kraju i warunki społeczno-gospodarcze oraz przestrzenne regionu.

Cel nadrzędny określony w Strategii brzmi: *Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich.*

Powyższy cel zamierza się osiągnąć poprzez koncentrację działań w czterech następujących obszarach tematycznych rozwoju i określonych w ich ramach celach głównych:

- Obszar Społeczeństwo:
  - Cel główny: Skuteczna edukacja,
  - Cel główny: Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo,
- Obszar Gospodarka:
  - Cel główny: Konkurencyjna gospodarka,
- Obszar Przestrzeń:
  - Cel główny: Dostępna przestrzeń i czyste środowisko,
- Obszar Spójność:
  - Cel główny: Spójne i bezpieczne województwo.

W Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego uwzględniony został obszar Przestrzeń, którego celem głównym jest: dostępna przestrzeń i czyste środowisko, który zakłada m.in.

- ograniczenie oraz działania naprawcze wobec skutków emisji zanieczyszczeń oraz degradacji środowiska,
- ochronę, zwiększanie zasobów i poprawa jakości zasobów wody,
- zachowanie, wzmacnianie oraz promocja potencjału dziedzictwa przyrodniczego województwa,
- zachowanie, wzmacnianie oraz ochrona potencjału terenów zieleni pełniących funkcję zielonych pierścieni na terenie i wokół miast,
- kształtowanie świadomości, postaw i zachowań ekologicznych wśród mieszkańców,
- rozwój sieci i poprawa standardu dróg,
- rozwój infrastruktury technicznej ,
- efektywną gospodarkę odpadami,
- wsparcie rozwoju niskoemisyjnego transportu publicznego,
- rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii,
- promocję budownictwa energooszczędnego.

*Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia* uwzględnia cele i kierunki rozwoju zawarte w dokumencie wojewódzkim, co ma na celu osiągnięcie zakładanych efektów ekologicznych na terenie gminy oraz województwa kujawsko-pomorskiego. W związku z tym oba te dokumenty są ze sobą zgodne.

#### **PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO – POMORSKIEGO**

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko–pomorskiego został przyjęty przez Sejmik Województwa Kujawsko–Pomorskiego uchwałą nr XI/135/03 z dnia 26 czerwca

2003 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko–pomorskiego.

Celem głównym dokumentu jest zbudowanie struktur funkcjonalno – przestrzennych, podnoszących konkurencyjność regionu i jakość życia mieszkańców. Wyznaczono również cele szczegółowe, pozwalające na usystematyzowanie działań prowadzonych dla osiągnięcia celu głównego:

1. Zwiększenie atrakcyjności regionu w wymiarze europejskim jako pochodnej jego walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego, wysokich standardów życia mieszkańców, wysoce sprawnych systemów infrastruktury technicznej, dogodnych powiązań ze światem zewnętrznym;
2. Przyspieszenie rozwoju największych miast regionu jako aktywnych biegunów wzrostu, stymulujących wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich w ich otoczeniu;
3. Modernizacja struktury przestrzenno-funkcjonalnej regionu osiągnięta w następstwie rozwoju miast średnich (Włocławek, Grudziądz, Inowrocław), a także pozostałych miast powiatowych, jako węzłów systemów transportowych i teleinformacyjnych oraz obszarów z unikatowymi walorami środowiska przyrodniczego i predyspozycjami do użytkowania rekreacyjnego.

Zapisy zawarte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego zostały uwzględnione przy opracowywaniu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia.

#### **PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

Dokument uchwalony został uchwałą nr XXXVI/611/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2017 r. Jest to dokument, który realizuje krajową politykę ochrony środowiska na szczeblu wojewódzkim zgodnie z dokumentami strategicznymi i programowymi oraz stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem na obszarze województwa.

W dokumencie zostały wyznaczone następujące obszary interwencji i określone w ich ramach cele:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza:
  - dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm - osiągnięcie poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu:
    - osiągnięcie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM<sub>2,5</sub> i PM<sub>10</sub>,
    - osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM<sub>2,5</sub>,

- osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu.
- ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.
- Zagrożenia hałasem:
  - dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu,
  - zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas.
- Pola elektromagnetyczne:
  - utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych.
- Gospodarowanie wodami:
  - zwiększenie retencji wodnej województwa,
  - ograniczenie wodochłonności gospodarki,
  - osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód.
- Gospodarka wodno-ściekowa:
  - poprawa jakości wody powierzchniowej,
  - wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich.
- Zasoby geologiczne:
  - ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni,
  - rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.
- Gleby:
  - dobra jakość gleb,
  - rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych.
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:
  - racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.
- Zasoby przyrodnicze:
  - zachowanie różnorodności biologicznej,
  - zwiększenie lesistości województwa.
- Zagrożenia poważnymi awariami:
  - utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii,
- Edukacja:
  - świadome ekologicznie społeczeństwo.
- Monitoring środowiska:
  - zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

*Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia* jest zgodny ze wszystkimi obszarami interwencji wskazanymi w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Kujawsko - Pomorskiego. Realizacja założeń dokumentu przyczyni się do osiągnięcia celów wyznaczonych w ich ramach. Ponadto przy opracowywaniu niniejszego dokumentu uwzględniono założenia dokumentu sporządzonego na szczeblu wojewódzkim.

#### **PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DLA STREFY KUJAWSKO-POMORSKIEJ**

Obecnie obowiązującymi Programami Ochrony Powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej są:

- uchwała nr XXIII/340/20 Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu dla strefy kujawsko – pomorskiej. Termin realizacji Programu ustalono na dzień 31 grudnia 2026 roku,
- uchwała nr XXXVII/622/17 Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 23 października 2017 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy kujawsko – pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomu docelowego i dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM2,5. Termin realizacji programu ustalono na dzień 31 grudnia 2025 roku.

Głównym celem sporządzania i wdrażania Programów Ochrony Powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w strefie. Programy Ochrony Powietrza wpływają na poprawę jakości powietrza i zwracają uwagę na przekroczenie poziomów dopuszczalnych różnych substancji w województwie. Dokumenty te wyznaczają zadania dla gmin, które uwzględniono także w założeniach realizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia*. W związku z tym programy są ze sobą spójne.

#### **PLAN GOSPODARKI ODPADAMI WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2016-2022 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2028**

Sejmik Województwa Kujawsko – Pomorskiego przyjął „Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028” uchwałą nr XXXII/545/17 z dnia 29 maja 2017 r.

Główne cele, wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami:

1. Odpady komunalne, w tym odpady ulegające biodegradacji:
  - osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy do 2020 r.,
  - poddanie recyklingowi co najmniej 60% odpadów komunalnych do 2025 r.,

- poddanie recyklingowi co najmniej 65% odpadów komunalnych do 2030 r.,
- redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie 10% do 2030 r.,
- propagowanie działań zmierzających do zmniejszenia ilości powstających odpadów, w szczególności poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów, w tym ograniczenie marnotrawienia żywności - działanie ciągłe,
- zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji,
- utrzymanie tendencji ograniczenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, tak by w roku 2020 r. nie składować więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów, we wszystkich nieruchomościach (zamieszkałych i niezamieszkałych), ze szczególnym uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów surowcowych - działanie ciągłe,
- wprowadzenie, do końca 2021 r., we wszystkich gminach systemów selektywnego odbierania odpadów zielonych i bioodpadów u źródła,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych, wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych - działanie ciągłe,
- ujednoczenie systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, co najmniej w obrębie Regionów gospodarki odpadami komunalnymi - do końca 2020 r.,
- dokończenie działań w zakresie zamykania i rekultywacji lokalnych składowisk odpadów do końca 2022 r.,
- budowa, rozbudowa, modernizacja i doposażenie gminnych punktów selektywnego zbierania odpadów do końca 2022 r.,
- wspieranie działań w zakresie tworzenia punktów napraw i ponownego użycia - działanie ciągłe,
- wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia do końca 2022 r.,
- tworzenie i prowadzenie przez gminy wspólnych systemowych i kompleksowych rozwiązań w gospodarce odpadami komunalnymi, pozwalających na osiągnięcie wymaganych prawem poziomów odzysku i recyklingu: papieru, szkła, tworzyw sztucznych i metali oraz redukcji składowania odpadów ulegających biodegradacji,
- zmniejszenie liczby miejsc porzucania odpadów komunalnych,
- wdrażanie nowoczesnych technologii przetwarzania odpadów w szczególności metod odzysku i recyklingu odpadów surowcowych i odpadów ulegających biodegradacji zebranych selektywnie,

- zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m. i o cieple spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy, od 1 stycznia 2016 r.
2. Odpady powstające z produktów (poużytkowe):
- zapobieganie powstawaniu odpadów,
  - zwiększenie odzysku, w tym ponownego użycia odpadów przemysłowych w procesach produkcyjnych,
  - unieszkodliwianie odpadów zgodnie z przepisami prawa,
  - ograniczanie ilości odpadów deponowanych na składowiskach,
  - wdrożenie systemów pełnej i wiarygodnej ewidencji odpadów i metod ich zagospodarowania,
  - modernizacja składowisk eksploatowanych i rekultywacja terenów zdegradowanych.
3. Odpady niebezpieczne:
- zapobieganie powstawaniu odpadów niebezpiecznych,
  - rozwój i organizacja nowych systemów zbierania odpadów niebezpiecznych,
  - sukcesywne zwiększanie ilości odpadów poddanych procesom odzysku,
  - minimalizacja ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych poddanych procesowi unieszkodliwiania poprzez składowanie.

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028 jest zgodny z *Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia*, ponieważ przedstawione dokumenty stanowią bardzo istotny wpływ na poprawę stanu środowiska poprzez działania związane z odpowiednim postępowaniem odpadami. Jednym z obszarów interwencji w niniejszym Programie jest Gospodarka Odpadami i Zapobieganie Powstawaniu Odpadów, w ramach którego wyznaczono odpowiednie działania w tym zakresie do realizacji na terenie gminy.

#### **STRATEGIA ROZWOJU POWIATU NAKIELSKIEGO NA LATA 2014-2020+**

Strategia przyjęta została uchwałą nr XLIII/451.2014 Rady Powiatu Nakielskiego z dnia 29 października 2014 r.

Wizję powiatu nakielskiego określono następująco: Powiat nakielski miejscem przyjaznym dla inwestorów o konkurencyjnej gospodarce i unikalnej ofercie turystycznej, zapewniającym przestrzeń dla aktywnego życia.

W Strategii wyznaczono następujące priorytety i cele strategiczne oraz cele operacyjne:

- priorytet 1. Gospodarka; Cel strategiczny: rozwój gospodarki poprzez kreowanie przedsiębiorczości i ograniczenie bezrobocia:
  - wykorzystanie potencjału gospodarczego powiatu,
  - dopasowanie kapitału ludzkiego do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy,
  - budowanie marki powiatu w regionie i zwiększenie atrakcyjności turystycznej powiatu,
- priorytet 2. Środowisko i infrastruktura techniczna; Cel strategiczny: poprawa zagospodarowania powiatu w zakresie infrastruktury technicznej i ochrony środowiska naturalnego:
  - modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej,
  - wdrażanie standardów ochrony środowiska,
  - rozwój infrastruktury rekreacyjnej powiatu.
- priorytet 3. Społeczeństwo; Cel strategiczny: aktywne społeczeństwo i sprawne usługi:
  - wzrost aktywności społecznej mieszkańców,
  - promocja dziedzictwa kulturowego oraz zapewnienie rozwoju instytucji kultury.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia wpisuje się głównie w priorytet 2. Środowisko i infrastruktura techniczna, w ramach którego zaplanowano takie działania jak m.in.: poprawa stanu technicznego dróg, poprawa jakości infrastruktury melioracyjnej, rozwój infrastruktury kanalizacyjnej, wzrost poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców, wzrost poziomu wykorzystania energii odnawialnych i wdrażanie rozwiązań przyjaznych środowisku, poprawa stanu sfery powietrza i zwiększenie efektywności energetycznej oraz ochrona i promocja obszarów cennych przyrodniczo (obszary Natura 2000 i rezerваты przyrody). Wobec powyższego oba dokumenty są ze sobą zgodne.

### **POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU NAKIELSKIEGO NA LATA 2017-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025**

Program przyjęty został uchwałą nr XXVI/212/2017 Rady Powiatu Nakielskiego z dnia 25 stycznia 2017 r.

W dokumencie wyznaczono następujące cele ekologiczne, w ramach 10 obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza:
  - poprawa standardów jakości powietrza poprzez zadania inwestycyjne: stosowanie opału o wysokich parametrach oraz niskiej zawartości siarki oraz zwiększenie efektywności energetycznej,
2. Zagrożenia hałasem:



- zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska,
- 3. Pola elektromagnetyczne:
  - ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi,
- 4. Gospodarowanie wodami:
  - zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego,
  - ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych,
- 5. Gospodarka wodno-ściekowa:
  - modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej,
- 6. Zasoby geologiczne:
  - racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi,
- 7. Gleby:
  - ochrona gleb,
- 8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:
  - skuteczny rozwój systemu gospodarki odpadami:
- 9. Zasoby przyrodnicze:
  - ochrona zasobów przyrodniczych,
- 10. Zagrożenia poważnymi awariami:
  - przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii.

W Programie Ochrony Środowiska dla powiatu nakielskiego uwzględniono obszary i cele strategiczne mające na celu utrzymanie aktualnego stanu, a w przypadku negatywnych zmian, doprowadzenie do poprawy stanu środowiska. Przy opracowywaniu gminnego *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia*, wzięto pod uwagę założenia Programu Powiatowego. Wobec powyższego dokumenty są ze sobą spójne i mają na celu zarządzanie środowiskiem i jego ochronę na obszarze ich obowiązywania.

#### **GINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KCYNIA**

Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Kcynia został przyjętą uchwałą nr XVIII/160/2020 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kcynia. Dokument ten jest jednym z dokumentów strategicznych i planistycznych obowiązujących na terenie Gminy. Celem Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kcynia jest aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców oraz poprawa stanu środowiska. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wpisuje się w ten cel, w szczególności w kierunku działań III. Poprawa stanu środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców.

### **PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY KCYNIA**

Plan gospodarki Niskoemisyjnej został przyjęty uchwałą nr XXXI/266/2017 z dnia 26 stycznia 2017 r. przez Radę Miejską w Kcyni. Celem strategicznym Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Kcynia jest przejście na gospodarkę niskoemisyjną oraz dekarbonizacja gospodarki i rozwój Odnawialnych Źródeł Energii przy jednoczesnym zrównoważonym rozwoju Gminy Kcynia.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia wpisuje się w założenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Kcynia, w tym w cel strategiczny dokumentu, to jest przejście na gospodarkę niskoemisyjną oraz dekarbonizacja gospodarki i rozwój OZE przy jednoczesnym zrównoważonym rozwoju gminy Kcynia. Cel ten pokrywa się z działaniami zawartymi w niniejszym dokumencie z zakresu ochrony klimatu. Dlatego też stwierdza się zgodność pomiędzy tymi dokumentami.

### **PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA MIASTA I GMINY KCYNIA**

Dokument został przyjęty uchwałą nr IX/67/2011 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 26 maja 2011 r. Celem Programu jest doprowadzenie do sukcesywnej likwidacji i oczyszczania obszaru gminy z azbestu i wyrobów zawierających azbest, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi w tym zakresie wymogami i przepisami prawnymi, wyeliminowanie negatywnego oddziaływania azbestu na środowisko oraz wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem.

Przy opracowywaniu gminnego *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia*, wzięto pod uwagę założenia Programu Usuwania Azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Kcynia w tym znaczeniu, że ustalono cel polegający na usuwaniu wyrobów azbestowych z terenu Gminy. Wobec powyższego dokumenty są ze sobą spójne i mają na celu zarządzanie środowiskiem i jego ochronę na obszarze ich obowiązywania.

### **STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KCYNIA I MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KCYNIA**

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Kcynia określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego.

Przedsięwzięcia planowane w *Programie Ochrony Środowiska* są spójne z założeniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i określonymi w nim kierunkami dotyczącymi rozwoju i zagospodarowania przestrzennego Gminy Kcynia, w szczególności z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia* jest spójny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kcynia.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia uwzględnia obowiązujące zapisy i ustalenia znajdujące się w obowiązujących i uchwalonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

### 3. Ocena stanu środowiska

#### 3.1 Charakterystyka gminy

##### 3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne

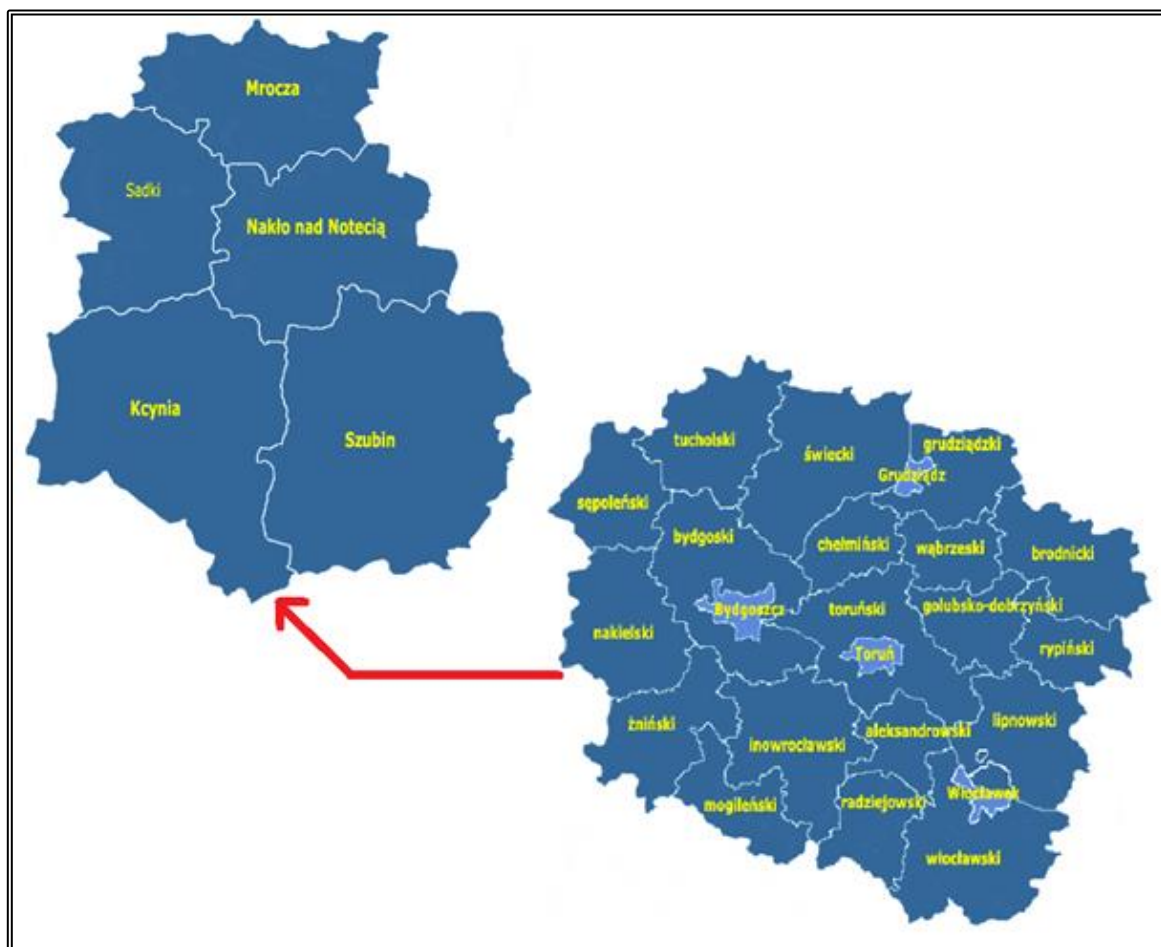
Gmina Kcynia to gmina wiejsko-miejska położona w zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie nakielskim. Na jej obszarze znajduje się miasto Kcynia, które jest siedzibą dla władz Gminy. Miasto stanowi również główny ośrodek gospodarczy Gminy, skupiając w sobie także większość ludności tejże gminy. Gmina Kcynia dzieli się na 37 sołectw oraz 3 osiedla.

- **Sołectwa:** Chwaliszewo, Dębogóra, Dobieszewko, Dobieszewo, Dziewierzewo, Elizewo, Głogowiniec, Górki Dąbskie, Górki Zagajne, Grocholin, Gromadno, Iwno, Karmelita, Kazimierzewo, Laskownica, Ludwikowo, Łankowice, Malice, Miastowice, Mieczkowo, Nowa Wieś Notecka, Palmierowo, Paulina, Piotrowo, Rozpętek, Sierniki, Sipiory, Słupowa, Słupowiec, Smogulecka Wieś, Studzienki, Suchoręcz, Szczepice, Tupadły, Turzyn, Żarczyn, Żurawia,
- **Osiedla:** Osiedle Nr 1 (ulice: Nakielską, Tupadzką, 22 Stycznia, Krzywą, Jurczyka, Garncarską, Okrężną, Kantego, Klasztorną, Ciasną, Krótką, Szewską, Polną, Wyrzyską, Witosa, Wiejską, Słoneczną, Łąkową, Kwiatową, Brzozową, Podgórną, Wybudowanie), Osiedle Nr 2 (ulice: Poznańską, Dworcową, Rynek, Szubińską, Cmentarną, Młyńską, Libelta, Strażacką, Kasztanową, Sądową, Ogrodową, Nową, Glinianą, Ceglana, Parkową, Farną), Osiedle Nr 3 (ulice: Asynka, Zieloną, Powstańców Wielkopolskich, Żeromskiego, Prusa, Konopnickiej, Sienkiewicza, Pałucką, Orzeszkowej, Dąbrowskiej, Nałkowskiej, Szymborskiej).<sup>8</sup>

---

<sup>8</sup> <https://kcynia.pl>

Rysunek 2. Położenie Powiatu Nakielskiego na tle Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Gminy Kcynia na tle Powiatu Nakielskiego



Źródło: <http://gminy.pl>

Gmina Kcynia graniczy z gminami: Szubin, Nakło nad Notecią, Sadki, Golańcz, Wapno, Wyrzysk, Żnin

W poniższej tabeli przedstawiono położenie Gminy wg podziału fizyczno-geograficznego Polski.

Tabela 2. Położenie Gminy Kcynia według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

<b>Megaregion</b>	Pozaalpejska Europa Środkowa	
<b>Prowincja</b>	Niż Środkowoeuropejski	
<b>Podprowincja</b>	Pojezierza Południowobałtyckie	
<b>Makroregiony</b>	Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka	Pojezierze Wielkopolskie
<b>Mezoregiony</b>	Dolina Środkowej Noteci	Pojezierze Chodzieskie

Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl>

### 3.1.2 Zagospodarowanie przestrzenne gminy

Powierzchnia gminy wynosi 29 663 ha, w tym obszar miasta zajmuje 684 ha, a obszar wiejski 28 979 ha. W ogólnej strukturze gruntów dominują tu użytki rolne. Duży udział stanowią również grunty leśne.

### 3.1.3 Demografia

Na przestrzeni lat 2016-2020 na terenie gminy Kcynia liczba mieszkańców spadła z 13 478 do 13 204, co oznacza zmniejszenie liczby mieszkańców o 274 osoby. Gmina Kcynia jest także gminą nieznacznie zmaskulinizowaną, gdyż liczba mężczyzn w analizowanych latach przeważała nad liczbą kobiet.

Tabela 3. Zmiany w liczbie ludności Gminy Kcynia w latach 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Ludność ogółem	13 478	13 471	13 452	13 361	13 204
Mężczyźni	6 773	6 792	6 787	6 738	6 660
Kobiety	6 705	6 679	6 665	6 623	6 544

Źródło: Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 1. Wykres zmian ludności na obszarze gminy Kcynia w latach 2016-2020



Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego  
Gmina Kcynia w latach 2016-2018 odnotowała dodatni przyrost naturalny, natomiast w latach 2019-2020 sytuacja ta uległa zmianie i zanotowano ujemny przyrost naturalny, co oznacza przewagę zgonów nad urodzeniami.

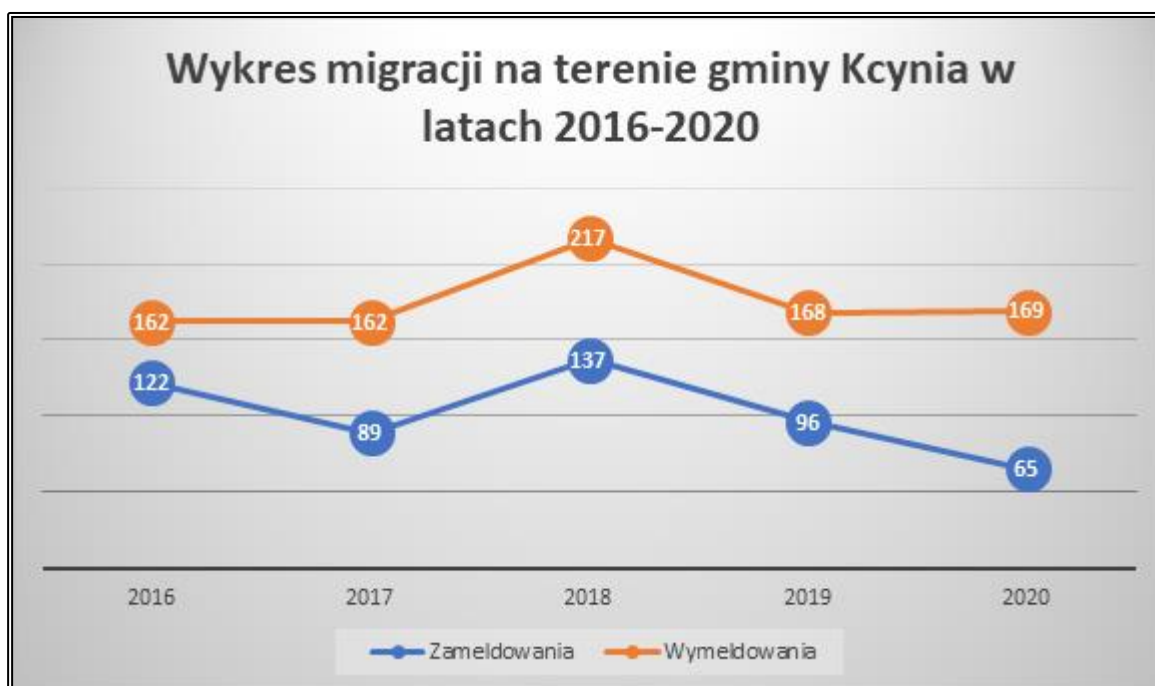
Tabela 4. Przyrost naturalny w Gminie Kcynia w latach 2016-2020 z uwzględnieniem płci

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Przyrost naturalny ogółem	5	41	14	-10	-66
Przyrost naturalny mężczyzn	-14	40	7	-15	-39
Przyrost naturalny kobiet	19	1	7	5	-27

Źródło: Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dodatkowo, dostrzec można, że spadek w przyroście naturalnym w większym stopniu dotyczy mężczyzn, niż kobiet.

Wykres 2. Wykres migracji na terenie gminy Kcynia w latach 2016-2020



Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

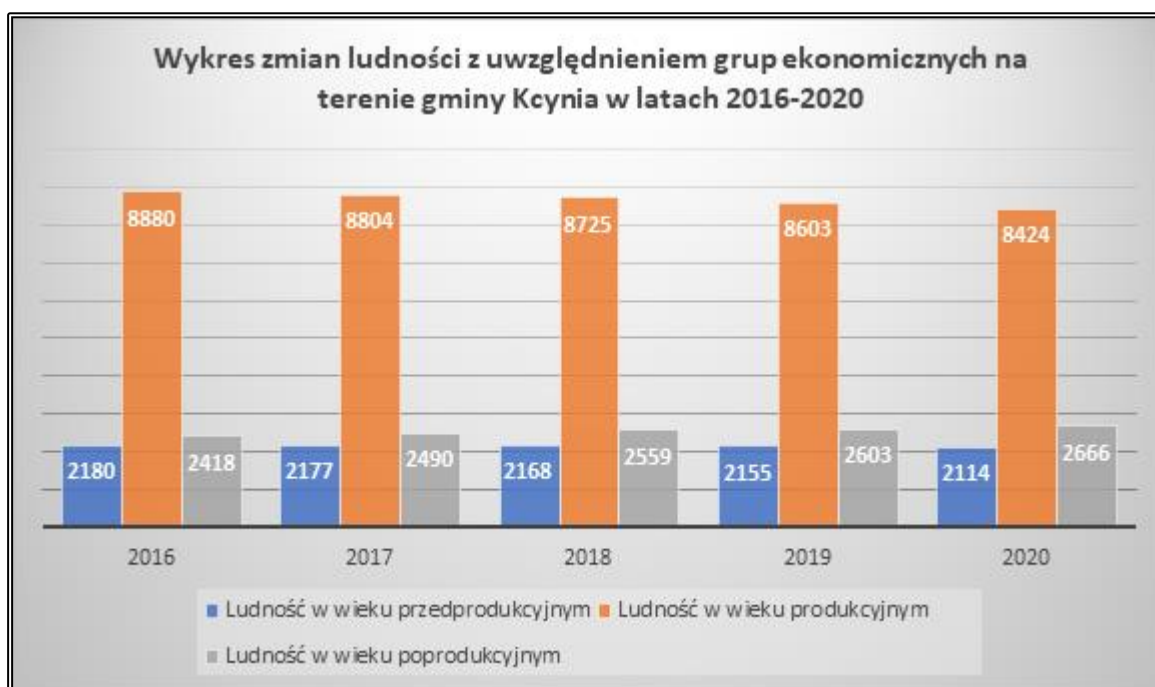
W latach 2016-2020 na terenie gminy Kcynia odnotowano trend spadkowy pod względem imigracji ludności oraz trend wzrostowy pod względem emigracji. Ponadto saldo migracji kształtowało się na ujemnym poziomie, co oznacza przewagę osób wymeldowujących się nad osobami które zameldowały się w danym roku. Jest to sytuacja negatywna, gdyż wskazuje to na spadek atrakcyjności Gminy w oczach mieszkańców, którzy decydują się na jej opuszczenie.

Tabela 5. Ludność z uwzględnieniem ekonomicznych grup wiekowych w Gminie Kcynia w latach 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Ludność ogółem	13 478	13 471	13 452	13 361	13 204
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	2 180	2 177	2 168	2 155	2 114
Ludność w wieku produkcyjnym	8 880	8 804	8 725	8 603	8 434
Ludność w wieku poprodukcyjnym	2 418	2 490	2 559	2 603	2 666

Źródło: Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 3. Wykres zmian ludności z uwzględnieniem grup ekonomicznych na terenie gminy Kcynia w latach 2016-2020



Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Z powyższego wykresu wynikają następujące trendy. Pierwszym z nich jest trend spadkowy co do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, co oznacza spadek dzietności na terenie gminy w omawianym okresie oraz wskazuje na problem z zastąpieniem w dającej się przewidzieć perspektywie czasowej osób z grupy produkcyjnej przechodzących do grupy poprodukcyjnej. Drugim trendem jest spadek liczby osób w grupie produkcyjnej, co oznacza, że coraz mniej osób łoży na utrzymanie grup przedprodukcyjnej i poprodukcyjnej, co z czasem przełoży się na wyższe obciążenia, jakie ta grupa będzie musiała ponosić. Ostatnią tendencją, również negatywną, jest wzrost liczby osób w grupie poprodukcyjnej. Oznacza on, że populacja Gminy starzeje się, co jest widoczne w zestawieniu z pozostałymi grupami, gdyż odsetek ogółu

populacji, który stanowi omawiana grupa z roku na rok rośnie, tym samym wskazując na profil populacji wymierającej.

### 3.1.4 Gospodarka

Profil gospodarczy Gminy Kcynia został zaprezentowany w tabeli poniżej. Najliczniejszymi pod względem liczby podmiotów sektorami gospodarczymi na terenie gminy Kcynia są sektory C, F i G, czyli odpowiednio przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Szczególnie intensywnie w latach 2016-2020 rozwinął się sektor związany z budownictwem, odnotowując wzrost liczby podmiotów gospodarczych w podanym okresie na poziomie 87 podmiotów.

Najmniej licznymi pod względem liczby podmiotów sekcjami gospodarki występującymi na terenie gminy Kcynia są natomiast sekcje B, E i J, czyli odpowiednio górnictwo i wydobywanie, dostawa wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją oraz Informacja i komunikacja. Warto jednak zaznaczyć, że ostatnia z wymienionych sekcji w latach 2016-2020 odnotowało wzrost o 5 podmiotów, podczas gdy pozostałe utrzymują się na stałym poziomie.

Ogólny profil gospodarczy Gminy ocenia się jako różnorodny, co pokrywa się z charakterem miejsko-wiejskim Gminy.

**Wykres 4. Wykaz Podmiotów Gospodarki Narodowej z podziałem na sekcje występujących w latach 2016-2020 na terenie gminy Kcynia**

Sekcja Gospodarki	Liczba podmiotów w sekcji w danym roku				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>A</b> Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	54	49	54	56	55
<b>B</b> Górnictwo i wydobywanie	3	3	3	3	3
<b>C</b> Przetwórstwo przemysłowe	76	77	78	87	87
<b>E</b> Dostawa Wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	5	5	6	5
<b>F</b> Budownictwo	115	127	154	191	202
<b>G</b> Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	191	187	186	181	175
<b>H</b> Transport i gospodarka magazynowa	50	50	55	54	59



**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Seksja Gospodarki	Liczba podmiotów w sekcji w danym roku				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>I</b> Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	23	22	27	21	21
<b>J</b> Informacja i komunikacja	7	12	10	12	12
<b>K</b> Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	19	16	15	16	15
<b>L</b> Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	45	53	55	55	55
<b>M</b> Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	32	31	31	31	36
<b>N</b> Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca	10	12	11	12	16
<b>O</b> Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	19	19	16	16	16
<b>P</b> Edukacja	37	32	31	26	26
<b>Q</b> Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	44	43	42	42	43
<b>R</b> Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	14	14	14	16	14
<b>S i T</b> Pozostała działalność usługowa i Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	59	62	68	84	89
<b>Łącznie</b>	<b>806</b>	<b>819</b>	<b>861</b>	<b>915</b>	<b>935</b>

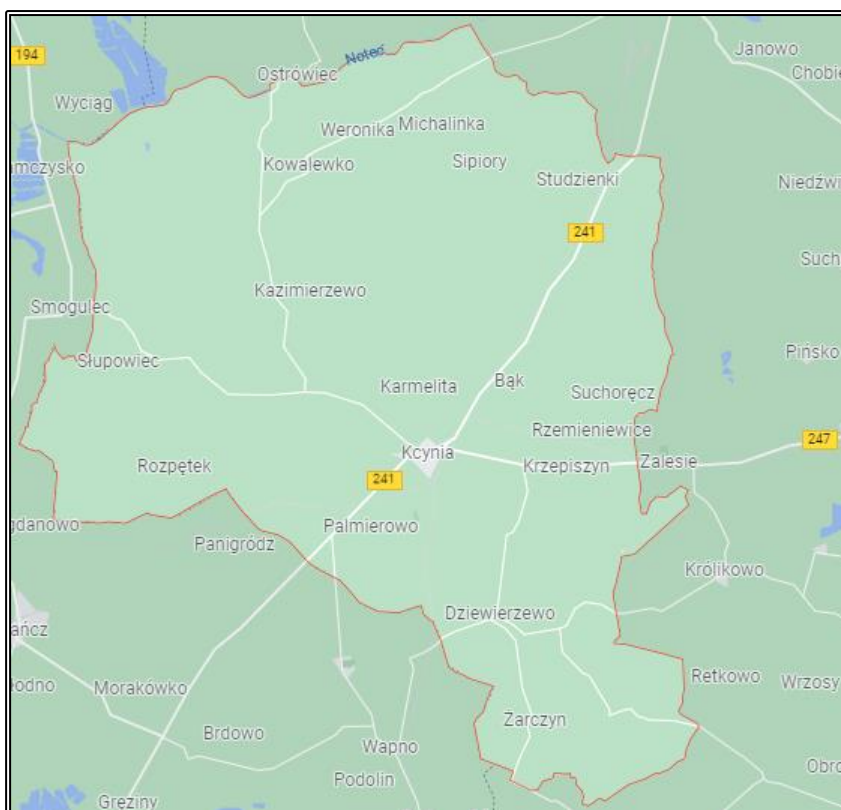
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

### 3.1.5 Infrastruktura drogowa i transport

Infrastruktura drogowa i transportowa na terenie gminy Kcynia składa się z drogi wojewódzkiej nr 241 relacji Tuchola – Sępólno Krajeńskie – Więcbork – Nakło nad Notecią – Wągrowiec – Rogoźno o długości na terenie gminy wynoszącej 12,701 km, drogi wojewódzkiej nr 247 relacji Kcynia – Szubin o długości na terenie gminy wynoszącej 5,777 km. Przez tereny gminy przebiegają także drogi powiatowe oznaczone jako: 1916C, 1921C, 1927C, 1928C, 1929C, 1930C, 1931C, 1932C, 1933C, 1935C, 1937C, 1938C, 1939C, 1940C, 1941C, 1942C, 1944C. Całości sieci drogowej dopełnia 85 odcinków dróg gminnych.

Dodatkowo przez teren gminy przebiegają dwie linie kolejowe, to jest linia nr 281 relacji Chojnice – Oleśnica, przez Milcz – Krotoszyn, Jarocin, Wrześnię, Kcynię, Nakło nad Notecią oraz linia nr 356 relacji Bydgoszcz – Poznań. Jednakże Polskie Koleje Państwowe ze względu na niewielki ruch na tych trasach przebiegających przez teren gminy zdecydowały o wtrzymaniu ruchu.

**Rysunek 3. Mapa drogowa Gminy Kcynia**



Źródło: <https://www.google.com>

**3.1.6 Zaopatrzenie w ciepło, gaz, energię elektryczną****ZAOPATRZENIE W CIEPŁO**

Zaopatrzenie w ciepło na terenie gminy opiera się na wykorzystaniu przez mieszkańców, instytucje i podmioty gospodarcze indywidualnych źródeł ogrzewania. Większe budynki, budynki użyteczności publicznej oraz spółdzielnie są ogrzewane przez kotłownie zbiorowe. W celach grzewczych głównie wykorzystywane jest paliwo stałe. Takie źródła ciepła są przyczyną występowania tak zwanej niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza, na którą składają się w dużej mierze pyły (w tym pyły zawieszane), sadze oraz tlenki niemetali.

**ZAOPATRZENIE W GAZ ZIEMNY**

Na obszarze gminy Kcynia rokrocznie (przedział czasowy 2016-2020) wzrasta liczba przyłączy oraz odbiorców gazu ziemnego, co potwierdza także rosnące zużycie gazu oraz zwiększenie długości czynnej sieci gazowej.

**Tabela 6. Wykaz danych odnośnie do zaopatrzenia w gaz ziemny na terenie gminy Kcynia**

Rok	Jednostka miary	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Długość czynnej sieci gazowej</b>	m	38 833	39 063	39 063	39 058	41 645
<b>Liczba czynnych przyłączy do budynków</b>	szt.	619	622	625	628	648
<b>Liczba odbiorców gazu)</b>	gospodarstwa	1 176	1 171	1 184	1 142	1 483
<b>Liczba odbiorców gazu ogrzewających się gazem</b>	gospodarstwa	307	306	317	508	554
<b>Zużycie gazu</b>	MWh	7 980,8	7 801,3	8 266,9	9 090,7	9 474,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

**ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ**

Na terenie gminy Kcynia obsługą i eksploatacją urządzeń elektromagnetycznych zajmuje się ENEA Operator Sp. z o.o. Do zasilania na terenie gminy służą linie 110 kV relacji Bydgoszcz – Szubin, Żnin – Kcynia – Wyrzysk, Bydgoszcz – Nakło nad Notecią – Wyrzysk oraz relacji Sępólno – Runowo – Paterek.

Gminę Kcynia zasilają stacja GPZ WN/SN 110/15kV (GPZ) „Kcynia” poprzez linię SN-15 kV i stacja GPZ „Paterek” poprzez linię SN-15kV. Przez teren ten przebiegają linia napowietrzna WN – 110 kV, linia napowietrzna i kablowa SN, linia napowietrzna i kablowa nn.

### 3.1.7 Odnawialne źródła energii

Możliwość eksploatacji i rozwój ekologicznych źródeł energii jest szansą na zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego, a także stwarza możliwość poprawy zaopatrzenia energetycznego terenów o słabo rozwiniętej infrastrukturze energetycznej. Powstawanie nowych inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE) przyczynia się do redukcji emisji CO<sub>2</sub> oraz wpływa na oszczędność energii i zwiększenie efektywności energetycznej.

#### 3.1.7.1 Energia wiatru

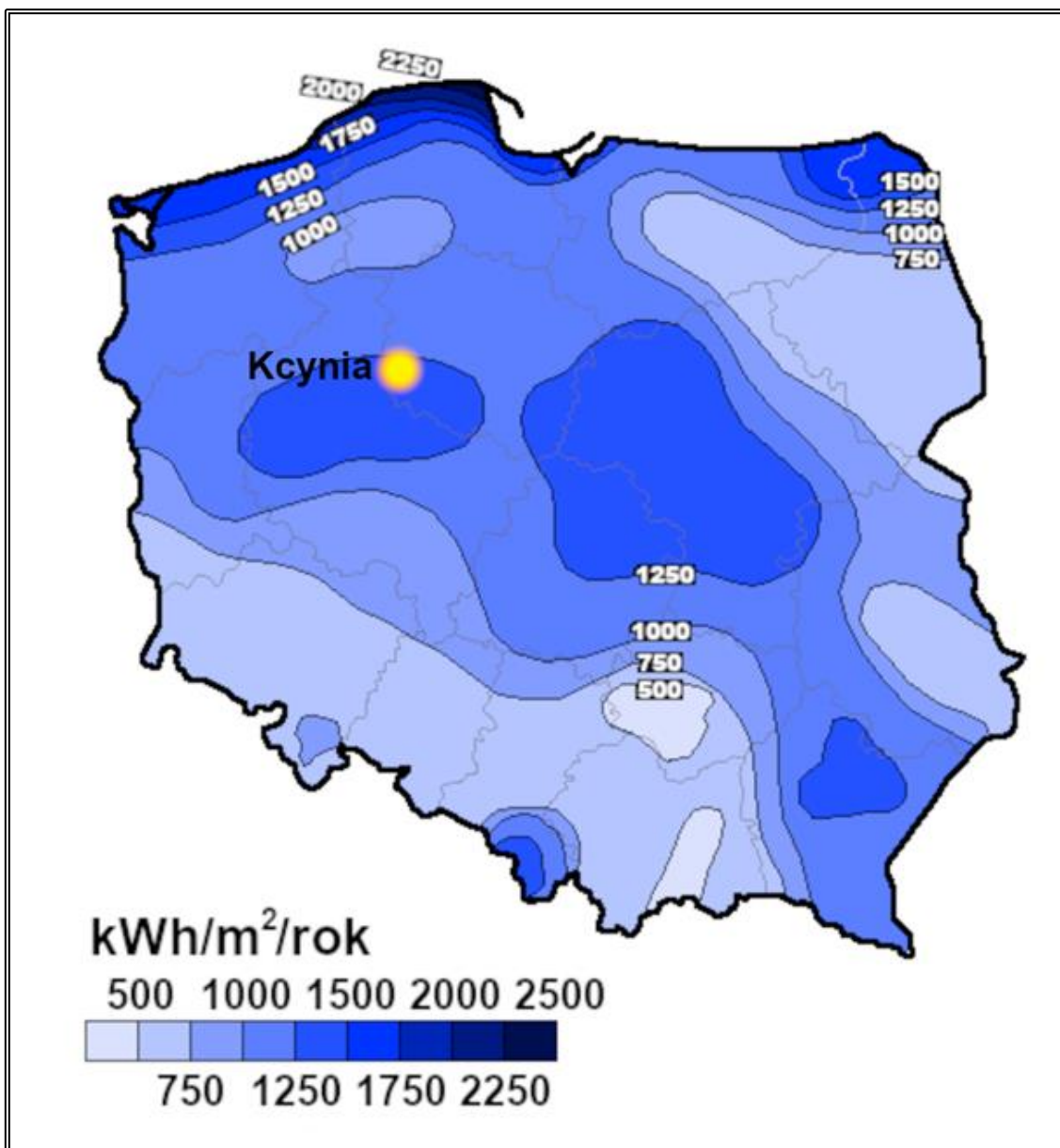
Z uwagi na uwarunkowania prawne, przyrodnicze, krajobrazowe i sozologiczne, należy uznać za wyłączone dla lokalizacji elektrowni wiatrowych następujące obszary:

- wszystkie tereny objęte formami ochrony przyrody,
- projektowane obszary ochronne, w tym zwłaszcza obszary wytypowane w ramach tworzenia Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych NATURA 2000, projektowane i postulowane zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- tereny tworzące ośnowę ekologiczną województwa, której zasięg określony został w planie zagospodarowania przestrzennego województwa,
- tereny położone w strefach ekspozycji obiektów dziedzictwa kulturowego: pomników historii, cennych założeń urbanistycznych i ruralistycznych oraz założeń zamkowych, parkowo-pałacowych i parkowo-dworskich,
- tereny w otoczeniu lotnisk wraz z polami wznoszenia i podejścia do lądowania.

Największy potencjał produkcji energii elektrycznej pochodzącej z wiatru w Polsce przypada na okres jesienno – zimowy, kiedy to prędkości wiatru są najwyższe. Zaistniała sytuacja jest bardzo korzystna, ze względu na fakt, że maksymalne sezonowe zasoby energii wiatru pokrywają się z największym zapotrzebowaniem na energię w okresie grzewczym.

Poniższy rysunek przedstawia mezoskalową mapę wiatrów z izoliniami rocznej podaży surowej energii wiatru, niesionej przez strugę wiatru o powierzchni przekroju 1 m<sup>2</sup> na wysokości 30 m nad poziomem gruntu (30 m n.p.g.). Z analizy mapy wynika, że gmina Kcynia znajduje się w strefie dobrych warunków dla rozwoju energetyki wiatrowej, bowiem na jej terenie energia wiatru na wysokości 30 m nad poziomem gruntu wynosi ok. 1 500 kWh/m<sup>2</sup>/rok.

Rysunek 4. Położenie Gminy Kcynia na mapie energii wiatru w kWh/m<sup>2</sup> na wysokości 30 m nad poziomem gruntu



Źródło: Opracowanie własne na podstawie Halina Lorenc, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Opracowanie 2001, Warszawa

Obecnie, na terenie gminy Kcynia zlokalizowanych jest pięć elektrowni wiatrowych o mocy od 0,25 MW do 2 MW, które ulokowane są w miejscowościach Kcynia, Iwno i Malice:

- Kcynia, działka nr 662/1, moc turbiny 0,4 MW, wysokość całkowita 36 m,
- Iwno, działka nr 99/2, moc turbiny 0,25 MW, wysokość całkowita 43,2 m,
- Iwno, działka nr 99/2, moc turbiny 0,25 MW, wysokość całkowita 43,2 m,
- Malice, działka nr 80/1, moc turbiny 2 MW, wysokość całkowita 100 m.<sup>9</sup>

<sup>9</sup> Dane z Urzędu Miejskiego w Kcyni

### 3.1.7.2 Energia wody

Energia wody wykorzystywana jest głównie do wytwarzania energii elektrycznej za pośrednictwem turbiny wodnej połączonej z prądnicą. Elektrownie wodne buduje się najczęściej na terenach górzystych lub w miejscach, gdzie jest możliwe piętrzenie wody. Wyższe spiętrzenie i większa masa przepływającej wody przyczyniają się do większej ilości energii elektrycznej możliwej do wytworzenia. Małe elektrownie wodne (MEW) dzieli się dodatkowo na: mikro elektrownie wodne, mini elektrownie wodne, małe elektrownie wodne.

Energia wody jest nieszkodliwa dla środowiska, nie przyczynia się do emisji gazów cieplarnianych, nie powoduje zanieczyszczeń, a jej produkcja nie pociąga za sobą wytwarzania odpadów. Poza tym koszty użytkowania elektrowni wodnych są niskie. Ich zaletą jest także stworzenie możliwości wykorzystania zbiorników wodnych do rybołówstwa, celów rekreacyjnych czy ochrony przeciwpożarowej. Wśród wad hydroenergetyki należy wymienić niekorzystny wpływ na populację ryb, którym uniemożliwia się wędrówkę w górę i w dół rzeki, niszczące oddziaływanie na środowisko nabrzeża, a także fakt, że uzależnione od dostaw wody hydroelektrownie mogą być niezdolne do pracy np. w czasie suszy. Wadą jest również fakt, że niewiele jest miejsc odpowiednich do lokalizacji takich elektrowni.

Na terenie gminy znajduje się elektrownia wodna na Śluzie Gromadno o mocy 0,088 MW.<sup>10</sup>

### 3.1.7.3 Energia z biomasy i biogazu

Największy potencjał w zakresie wykorzystania biomasy i biogazu posiadają tereny rolnicze oraz charakteryzujące się występowaniem dużej koncentracji hodowli zwierzęcej. Opłacalność budowy biogazowni zależy również od dodatkowych czynników, m.in. bliskiego sąsiedztwa licznych ferm w stosunku do planowanej biogazowni, dużej koncentracji zakładów surowcowego przetwórstwa rolnego, spożywczego albo rzeźni, a także zapewnienia odpowiedniego zbytu ciepła lub energii elektrycznej. Jednym ze sposobów produkcji biomasy jest także uprawa roślin energetycznych.

### **BIOMASA**

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. 2021 poz. 1355 z późn. zm.), biomasa to ulegające biodegradacji części produktów, odpady lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa, łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi, leśnictwa i rybołówstwa oraz powiązanych z nimi działów przemysłu, w tym z chowu i hodowli ryb oraz akwakultury, a także ulegająca biodegradacji część odpadów przemysłowych i komunalnych, w tym z instalacji służących zagospodarowaniu odpadów oraz uzdatniania wody i oczyszczania ścieków. Obecnie ocenia

---

<sup>10</sup> Dane z Urzędu Miejskiego w Kcyni

się, że biomasa jest źródłem energii odnawialnej o największym potencjale do wykorzystania w Polsce.

Na terenie gminy nie znajduje się żaden obiekt wykorzystujący biomasę do celów energetycznych.

### **BIOGAZ**

Prawo energetyczne definiuje biogaz rolniczy jako „paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów” (Art. 3 ust. 20a). Biogaz może być również wytwarzany podczas fermentacji anaerobowej bądź rozpadu gnilnego ścieków i odpadów komunalnych. Opłacalność budowy biogazowni zależy od wielu czynników, m.in. bliskiego sąsiedztwa licznych ferm w stosunku do planowanej biogazowni, dużej koncentracji zakładów surowcowego przetwórstwa rolnego, spożywczego albo rzeźni, a także zapewnienia odpowiedniego zbytu ciepła lub energii elektrycznej.

Na terenie gminy brak jest biogazowni, które rozprowadzałyby ciepło i/lub energię elektryczną.

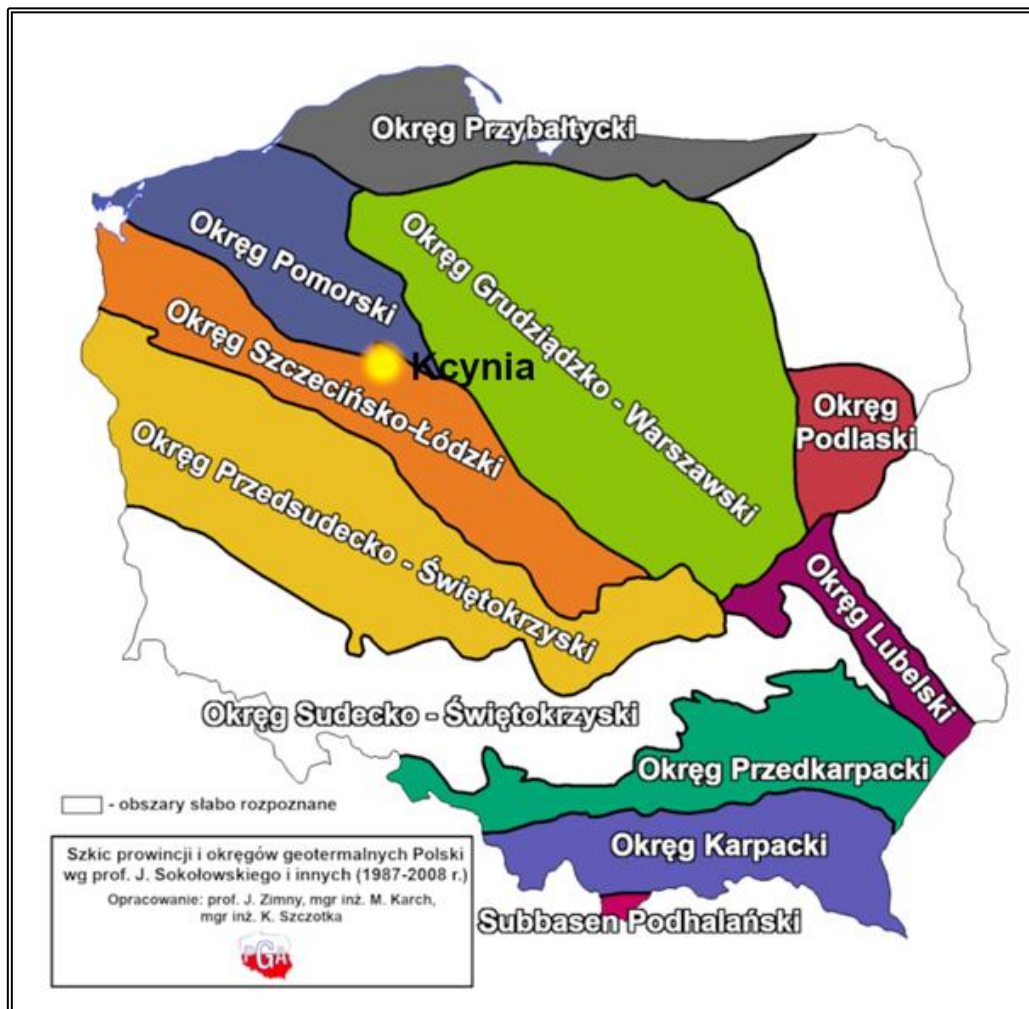
#### **3.1.7.4 Energia geotermalna**

Energia geotermalna wykorzystuje ciepło wewnętrzne Ziemi, ogrzewając wody podziemne, które znajdując ujście, wydostają się na powierzchnię jako ciepła woda lub para wodna (uzależnione jest to od bliskości kontaktu z magmą). Woda geotermiczna wykorzystywana jest bezpośrednio (doprowadzana systemem rur), bądź pośrednio (oddając ciepło chłodnej wodzie i pozostając w obiegu zamkniętym). W celu uznania wód podziemnych za odnawialne źródło energii muszą być spełnione odpowiednie warunki ich użytkowania, tj. woda po oddaniu ciepła musi być włączana z powrotem, a tempo wydobycia i obniżania temperatury zbiornika nie powinno przekraczać szybkości ponownego ogrzania się wody we wnętrzu ziemi. Taki warunek spełniony jest wyłącznie w przypadku wód o wysokiej temperaturze.

Geotermię dzielimy na geotermię niskotemperaturową i wysokotemperaturową. Geotermia wysokotemperaturowa umożliwia bezpośrednie wykorzystanie ciepła ziemi, którego nośnikiem są substancje wypełniające puste przestrzenie skalne (woda, para, gaz i ich mieszaniny) o względnie wysokich wartościach temperatur. Można ją wykorzystywać w celach grzewczych, ale również m.in. do celów rekreacyjnych, hodowli ryb, produkcji rolnej itp. Geotermia niskotemperaturowa nie daje natomiast możliwości wykorzystania bezpośredniego ciepła ziemi. Wymaga ona zastosowania urządzeń wspomagających, tj. pomp ciepła, które doprowadzają do podniesienia energii na wyższy poziom termodynamiczny.

Gmina Kcynia znajduje się na obszarze Szczecińsko-Łódzkiego okręgu geotermalnego. Temperatura wód geotermalnych na głębokości 2000 m p.p.t., zlokalizowanych w obrębie gminy wynosi około 70 °C.

Rysunek 5. Położenie gminy Kcynia na tle okręgów geotermalnych Polski

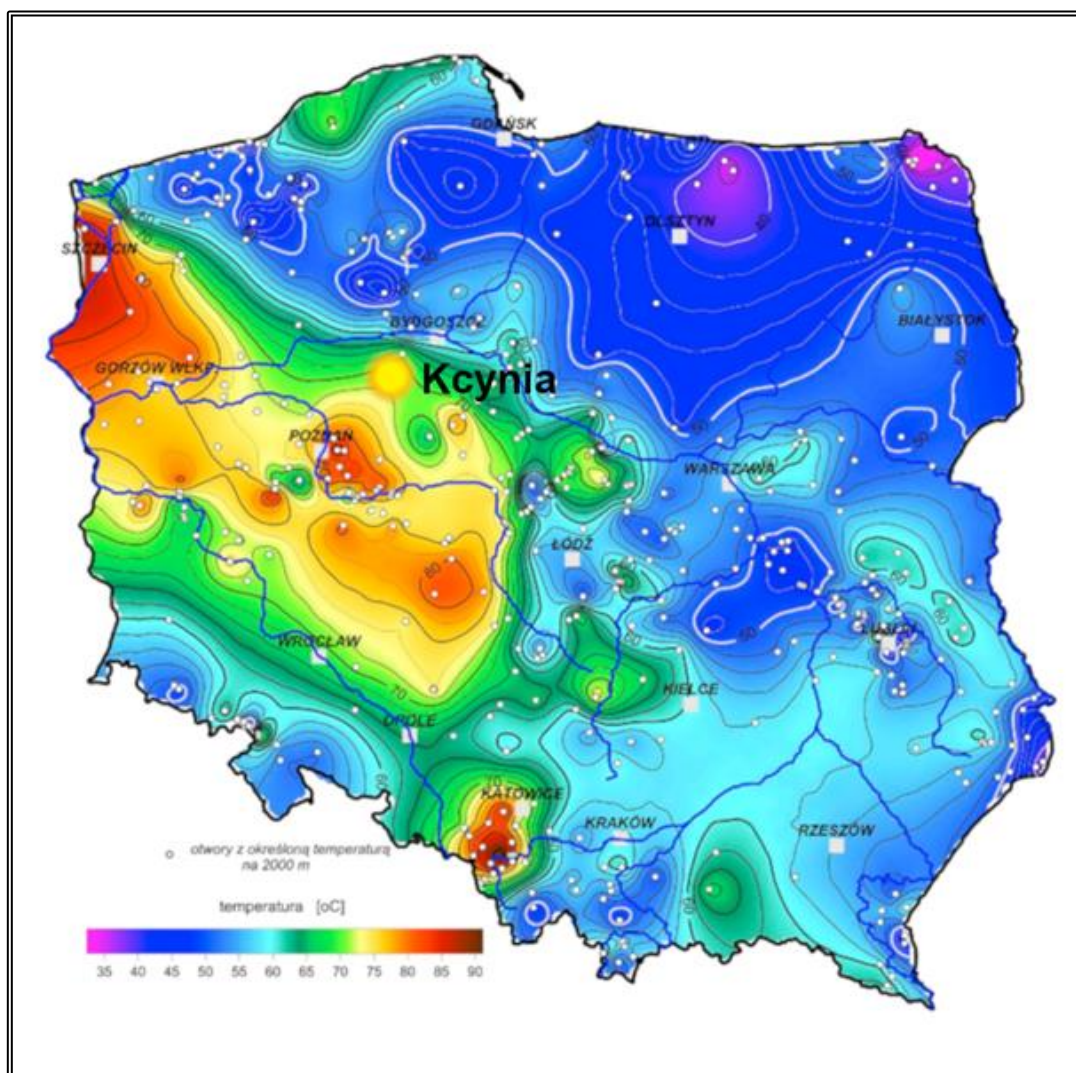


Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl>

W związku z brakiem konieczności inwentaryzacji energii ze źródeł geotermalnych brak jest szczegółowych informacji na temat instalacji płytkiej geotermii (mieszkańcy nie są zobowiązani do zgłaszania tego typu instalacji). Jednak, w związku ze wzrostem zainteresowania społeczeństwa wykorzystaniem pomp ciepła w budynkach indywidualnych w ciągu ostatnich kilku lat, przypuszcza się, że na terenie gminy mogą występować takie instalacje.



Rysunek 6. Położenie gminy Kcynia na mapie temperatury na głębokości 2000 m p.p.t.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl/>

### 3.1.7.5 Energia słoneczna

Energię słoneczną wykorzystuje się, przetwarzając ją w inne użyteczne formy, a więc w energię:

- ciepłą – za pomocą kolektorów;
- elektryczną – za pomocą ogniw fotowoltaicznych.

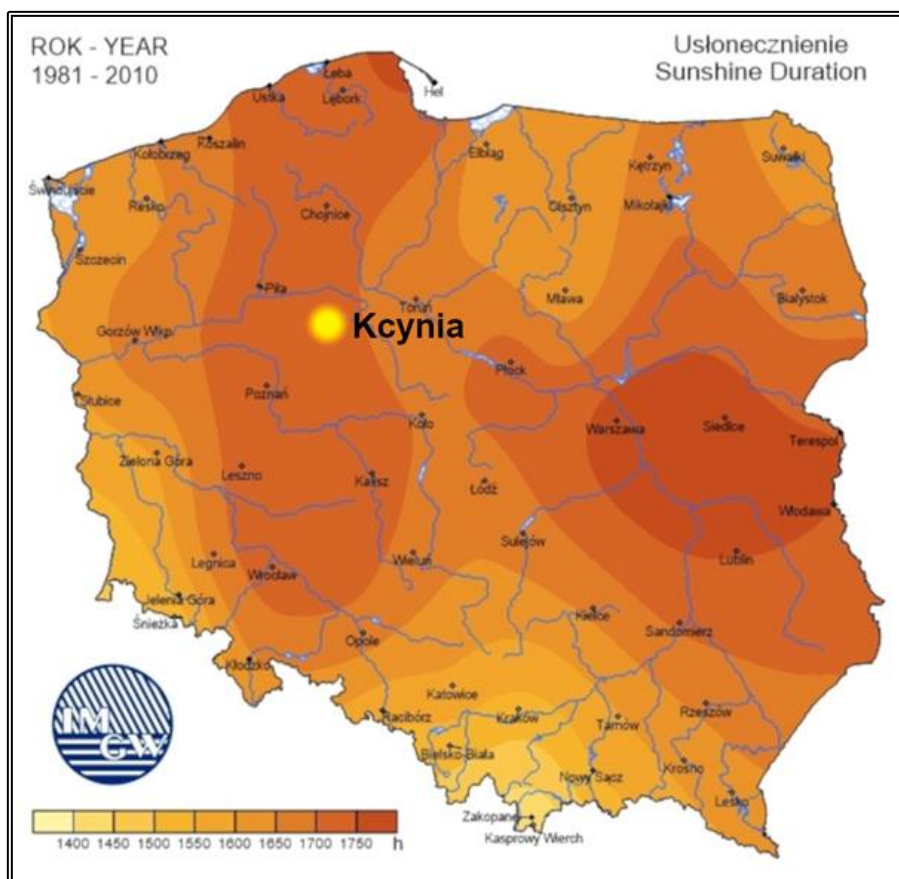
Panele fotowoltaiczne przetwarzają promieniowanie słoneczne na energię elektryczną, a następnie zasilają budynek. Wykorzystywane są również do ogrzania ciepłej wody użytkowej, jak i do wsparcia systemów konwencjonalnych przy ogrzewaniu w sezonie jesienno-zimowym. Instalacja fotowoltaiczna może współpracować z urządzeniami klimatyzacyjnymi zasilanymi energią elektryczną. Największa moc urządzeń chłodzących jest potrzebna w okresie letnim, kiedy występuje duże nasłonecznienie, co również ma wpływ w tym czasie na największą produkcję energii elektrycznej z energii promieniowania słonecznego. Ponadto można również zaprojektować instalację fotowoltaiczną

współpracującą z pompą ciepła. Pompa ciepła jest urządzeniem zużywającym energię elektryczną (część pompy ciepła – sprężarka), a uzupełniając jej układ o instalację fotowoltaiczną, dostarczana jest darmowa energia do zasilania pompy. Rozwiązanie to pozwala ogrzewać budynek w sposób przyjazny dla środowiska.

Kolektory słoneczne to urządzenia służące do zmiany energii słonecznej na energię cieplną. Optymalnym rozwiązaniem jest połączenie kolektora poprzez zasobnik ciepłej wody użytkowej z kotłem gazowym lub pompą ciepła.

Warunki dla rozwoju energetyki w województwie kujawsko-pomorskim są zróżnicowane w zależności od położenia miejscowości. Gmina położona jest na obszarze, gdzie usłonecznienie w ciągu roku (czyli liczba godzin z bezpośrednio widoczną tarczą słoneczną) wynosi około 1 750 godzin i należy do ponad przeciętnie wysokiego w Polsce. Oznacza to, że gmina Kcynia posiada istotny potencjał w zakresie wykorzystania energii słonecznej na cele c.o. i c.w.u.

Rysunek 7. Położenie gminy Kcynia na mapie usłonecznienia na terenie Polski



Źródło: Opracowanie własne na podstawie Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy, <http://klimat.pogodynka.pl>

Na terenie gminy Kcynia na budynkach prywatnych i publicznych oraz na działkach zamontowane są kolektory słoneczne oraz instalacje fotowoltaiczne.

Znajdują się tutaj również elektrownie fotowoltaiczne w miejscowości:

- Rozstrzębowo, dz. nr 38/2, moc 1 MW, powierzchnia zajęta pod farmę 2,3 ha,
- Malice, dz. nr 812, moc 1 MW,
- Malice, dz. nr 37, moc 1 MW.<sup>11</sup>

### **3.1.8 Włączenie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych**

#### **ROLNICTWO**

Do pożądaných, planowanych do osiągnięcia cech zrównoważonego rozwoju sektora rolnictwa należą:

- optymalne wykorzystanie potencjału biologicznego gleb, poprzez dostosowanie rodzaju produkcji do jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, zalesienie nieprzydatnych dla rolnictwa oraz zminimalizowanie powierzchni gruntów rolnych przekazywanych na inne cele, zwłaszcza gruntów wysokich klas bonitacyjnych,
- podniesienie dochodowości gospodarstw rolnych dzięki poprawie jakości produkcji rolniczej,
- powszechne wdrożenie dobrych praktyk rolniczych, zwłaszcza w zakresie stosowania nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin, nawożenia i gospodarowania obornikiem i gnojowicą, regulacji stosunków wodnych, mechanizacji prac polowych,
- wprowadzenie na szeroką skalę rolnictwa ekologicznego i rozwój agroturystyki,
- rozwój infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich w szczególności infrastruktury związanej z ochroną środowiska.

Jeśli działalność rolnicza nie jest prowadzona z uwzględnieniem odpowiednich zasad środowiskowych może mieć negatywny wpływ na środowisko. Głównie dotyczy to emisji zanieczyszczeń do wód oraz gleb. Na terenie gminy Kcynia znajdują się jednolite części wód powierzchniowych, które zostały wskazane w Rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 2 marca 2017 r. w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć w granicach regionów wodnych: Środkowej Wisły, Łyny i Węgorapy, Niemna, Świeżej oraz Jarft. Jest to JCWP RW600024188519 Noteć od Kanalu Bydgoskiego do Kcynki, JCWP RW600017188529 Kcynka, JCWP RW600023188569 Margoninka oraz JCWP RW60002518649 Gołaniecka Struga.

---

<sup>11</sup> Dane z Urzędu Miejskiego w Kcyni

Gminę Kcynia można zaliczyć do obszarów narażonych na zanieczyszczenia związkami azotowymi pochodzenia organicznego i mineralnego ze względu na substancje nawozowe wykorzystywane w sektorze rolniczym.

Rada Ministrów Rozporządzeniem z 12 lutego 2020 r. przyjęła „Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz.U. z 2020 r., poz. 243). Wdrożenie programu ma na celu doprowadzenie do ograniczenia rolniczego wykorzystania nawozów. Zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami będzie miało pozytywny wpływ na całe środowisko przyrodnicze.

### **PRZEMYSŁ**

Przemysł jest sektorem odpowiedzialnym w głównej mierze za degradację środowiska. Wraz z rozwojem działalności gospodarczej człowieka, ośrodków przemysłowych, do otoczenia zaczęto odprowadzać coraz więcej szkodliwych substancji. W największym stopniu środowisko zanieczyszczają emisje i odpady przemysłowe pochodzące z fabryk i elektrowni. Najczęściej obserwuje się pogorszenie stanu powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych, powierzchni ziemi (gleby) i krajobrazu. Dodatkowo emitowany jest hałas oraz istnieje ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

Na terenie gminy Kcynia nie funkcjonują zakłady przemysłowe, które stwarzałyby potencjalne wysokie zagrożenie dla środowiska naturalnego gminy. Według danych GUS w 2020 r., na obszarze gminy w sektorze prywatnym funkcjonowało 87 podmiotów należących do Sekcji C – przetwórstwo przemysłowe.

Na terenach przewidzianych do zagospodarowania w ramach produkcji przemysłowej, usług i handlu proponuje się wprowadzenie następujących zasad zrównoważonego rozwoju:

- zasada zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń,
- zasada utrzymania i ochrony istniejących zasobów środowiska przyrodniczego,
- zasada racjonalnego zagospodarowania powierzchni ziemi przy zachowaniu wysokiego udziału terenów zielonych,
- zasada stosowania najlepszej dostępnej techniki (BAT), w tym technologii energooszczędnych z maksymalnym wykorzystaniem energii odpadowej oraz energii odnawialnej,
- zasada ograniczania ryzyka wystąpienia poważnej awarii oraz jej skutków dla ludzi i środowiska.

Prowadzona działalność przemysłowa stanowi potencjalne zagrożenie dla środowiska. W tym przypadku, jak i w przypadku działalności rolniczej, konieczne jest dążenie do wdrożenia

zrównoważonych i prośrodowiskowych modeli produkcji, zasad planowania przestrzennego oraz obowiązujących przepisów prawa. Będzie miało to wpływ na zapobieganie i minimalizację ewentualnych negatywnych oddziaływań produkcji. Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” zakłady powinny ponosić odpowiedzialność za prowadzone działania, które mogłyby pogorszyć i wpłynąć negatywnie na stan środowiska na terenie gminy. Istotne jest, aby sprawcy zanieczyszczeń i przekształceń nie ograniczali się jedynie do naprawy zaistniałych szkód i spełniania wymogów określonych w pozwoleniach na korzystanie ze środowiska, ale zmięrzali do zapobiegania i minimalizacji negatywnych oddziaływań.

### **TRANSPORT**

Transport na terenie gminy Kcynia przyczynia się do emisji pyłów do powietrza atmosferycznego. Zanieczyszczenie ze źródeł transportowych składa się głównie z emisji gazów z systemów wydechowych samochodów i pociągów. Na jakość powietrza istotny wpływ ma stan techniczny pojazdów, który nie zawsze jest zgodny z obowiązującymi normami, przez co emitowane są niebezpieczne dla ludzi i środowiska zanieczyszczenia. Obecnie ruch samochodowy na terenie gminy skupiony jest na drogach wojewódzkich nr 241 relacji Tuchola – Sępólno Krajeńskie – Więcbork – Nakło nad Notecią – Wągrowiec – Rogoźno oraz nr 247 relacji Kcynia – Szubin.

Transport jest źródłem wielu zagrożeń, stanowi źródło hałasu, zanieczyszczeń atmosferycznych i wypadków komunikacyjnych. Negatywny wpływ na stan środowiska ze względu na emisję hałasu, związany jest często z niewystarczającym stanem technicznym dróg. Stanowi również uciążliwość podczas odpoczynku, pracy i snu.

Negatywnym aspektem rozwoju transportu jest jego szkodliwy wpływ na zwierzęta poprzez bezpośrednie oddziaływania zanieczyszczeń powietrza na ich organizmy, jak również pośrednio wskutek spożywania zanieczyszczonych roślin. Wśród innych aspektów należy tu wymienić wspomniany powyżej hałas komunikacyjny, możliwość przecinania szlaków migracyjnych i fragmentacji siedlisk, jak również wypadki komunikacyjne z udziałem zwierząt.

W wyniku niezadowalającego stanu dróg oraz występowania dróg o znaczeniu wojewódzkim, obszar gminy narażony jest na wzmożony hałas komunikacyjny oraz zanieczyszczenia komunikacyjne, a także ewentualne wypadki drogowe. Są to zjawiska mające negatywne oddziaływania na stan środowiska na tym obszarze, stąd niezbędne jest podejmowanie działań minimalizujących ich występowanie.

Z uwagi na zwiększający się ruch pojazdów na terenie gminy Kcynia proponuje się następujące cele dla zrównoważenia sektora transportu:

— poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez:

- uzyskanie przez wszystkie eksploatowane środki transportu parametrów w zakresie walorów użytkowych oraz w zakresie oddziaływania na środowisko, jakie będą w tym czasie obowiązywały w Unii Europejskiej,
  - doprowadzenie ogólnej przepustowości szlaków i węzłów infrastruktury transportowej, a także jej rozmieszczenia przestrzennego, do stanu w pełni odpowiadającego rzeczywistym potrzebom przewozowym, eliminującego zarówno „zatory” transportowe, jak i zbyt mały stopień wykorzystania stworzonego potencjału oraz ewentualne, związane z takim zjawiskiem straty,
  - poprawę stanu istniejących dróg i ulic (w zależności od konieczności - poprzez ich przebudowę, utwardzenie, modernizację, poszerzenie),
- usprawnienie i wzmocnienie połączeń komunikacyjnych,
- rozwój komunikacji zbiorowej oraz poprawa warunków podróżowania.

### **BUDOWNICTWO**

Budownictwo jest ważną gałęzią gospodarki tworzącą wiele miejsc pracy i mającą potencjał rozwoju całego kraju, jednocześnie jest źródłem wielu zanieczyszczeń i zagrożeń. Zrównoważone podejście umożliwia zachowanie wzrostu wartości budownictwa w ogólnym rachunku gospodarczym z zachowaniem równowagi ekologicznej.

W wyniku realizacji prac budowlanych mogą mieć miejsce krótkotrwałe, tymczasowe i niegroźne negatywne oddziaływania głównie w zakresie emisji hałasów i pyłów. Prowadzone prace w zakresie budownictwa prowadzone są zawsze zgodnie z przepisami i normami w tym zakresie. W przypadku przystąpienia do prac w zakresie planowania i tworzenia dokumentacji dla inwestycji na obszarach chronionych wykonywana jest inwentaryzacja przyrodnicza oraz ocena możliwości wystąpienia zagrożonych gatunków chronionych, w tym ich korytarzy migracji lub cennych siedlisk oraz analizą rozwiązań alternatywnych tj. np. zmiany lokalizacji. Obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków należy przed przystąpieniem do prac dokonać obserwacji budynków pod kątem występowania gatunków chronionych.

Wobec powyższego należy dążyć do:

1. Tworzenia bądź utrzymania ładu przestrzennego w gminie, obejmującego zachowanie właściwych relacji pomiędzy terenami zabudowanymi i terenami otwartymi; zaplanowany, zharmonizowany z krajobrazem kształt architektoniczno-urbanistyczny pojedynczych budynków i ich zespołów, dbałość o czystość i porządek;
2. Całkowitego wyeliminowanie samowoli budowlanej.

3. Szerokiego wdrażania tzw. dobrych praktyk w zakresie realizacji prac budowlanych (organizacja zaplecza i placu budowy, stosowane technologie, jakość, a zwłaszcza uciążliwość dla środowiska, maszyn i urządzeń oraz środków transportu, porządkowanie i rekultywacja zajętego terenu po zakończeniu inwestycji, itp., skuteczne wspierane nadzorem inwestorskim i administracyjnym w pełni wykorzystującym zalecenia zawarte w wykonanych ocenach oddziaływania projektowanych inwestycji na środowisko.

### **TURYSTYKA I REKREACJA**

Korzystanie z zasobów i walorów przyrodniczych w zakresie turystyki i rekreacji odbywa się na terenach już zurbanizowanych. Wyznaczone w tym celu zostały odpowiednie szlaki, które są eksploatowane przez osoby lubiące aktywnie spędzić czas i wypocząć obcując z naturą.

Sektor turystyczno-rekreacyjny stanowi doskonały przykład dostosowania polityki zrównoważonego rozwoju w rozumieniu Unii Europejskiej, pozwala na zaspokojenie potrzeb obecnego, jak i przyszłych pokoleń z zachowaniem wartości kulturowych, obiektów i przyrody. Działania prowadzące do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju sektora rekreacji i turystyki obejmują:

- optymalne wykorzystanie walorów przyrodniczych do celów rekreacji i turystyki,
- rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej,
- wspieranie organizacji zajmujących się turystyką, rekreacją i sportem,
- wspieranie tworzenia szlaków pieszych, konnych i rowerowych,
- kontynuację i wdrażanie programów wspierających rozwój rekreacji i sportu mieszkańców, organizacja turniejów i zawodów sportowych,
- rozszerzanie edukacji ekologicznej,
- ochronę dziedzictwa kulturowo-historycznego (program ochrony zabytków).

## **3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego**

### **3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza**

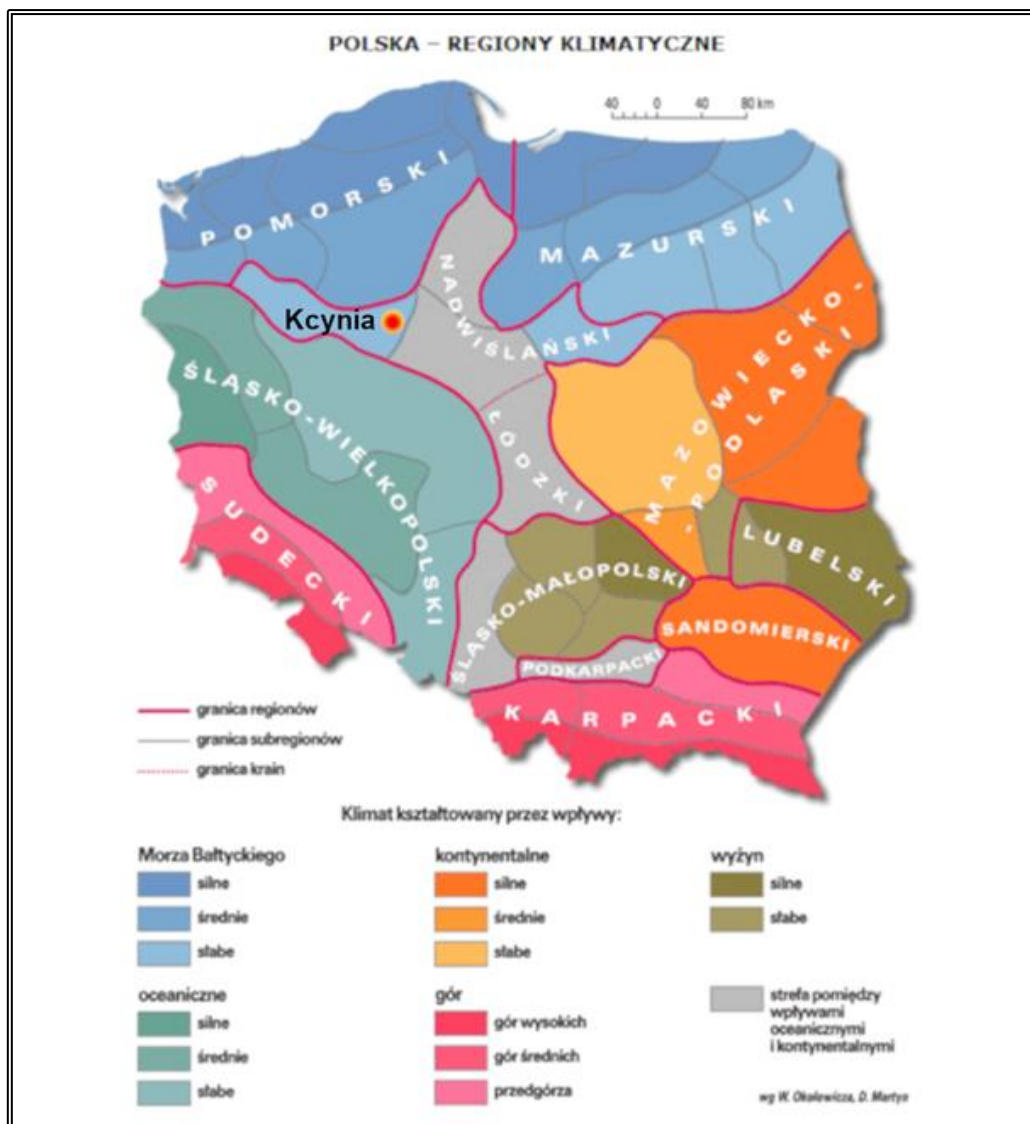
#### **KLIMAT**

Gmina Kcynia zgodnie z regionalizacją rolniczo-klimatyczną wg W. Okołowicza i D. Martyn znajduje się w dzielnicy nadwiślańskiej. Klimat na tym terenie określany jest jako umiarkowany, ciepły, przejściowy, który kształtowany jest przez słabe wpływy znad Morza Bałtyckiego, co przejawia się chłodnym latem oraz łagodną, ale dłuższą zimą. Średnioroczna suma opadów na obszarze gminy wynosi około 500 mm. Średnia długość okresu wegetacyjnego wynosi od 210 do 220 dni. Średnia temperatura powietrza w styczniu wynosi ok. -2°C, a w lipcu ok. 18°C, co przekłada się na średnią roczną temperaturę wynoszącą około 8°C. Na analizowanym



obszarze dominują wiatry zachodnie, w następnej kolejności południowo-zachodnie i północno-zachodnie.<sup>12</sup>

Rysunek 8. Dzielnice rolniczo-klimatyczne Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn



Źródło: <http://www.wiking.edu.pl>

### POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Powietrze atmosferyczne należy do najważniejszych chronionych komponentów środowiska przyrodniczego. Obowiązujące regulacje prawne odnoszą się przede wszystkim do jego jakości oraz kontroli emisji w postaci pozwoleń na emisję gazów i pyłów. Ze względu na porozumienia międzynarodowe, ochrona powietrza atmosferycznego obejmuje również warstwę ozonową i klimat.

<sup>12</sup> <https://klimat.imgw.pl>



W polskim prawie środowiskowym zakres i sposoby ochrony powietrza atmosferycznego są określone głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973). Przepisy te dotyczą ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, wydawania pozwoleń, opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Potrzeba prawnej ochrony powietrza jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie – Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane jako *emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska* (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

Postępująca urbanizacja przyczynia się do wzrostu liczby źródeł emisji zanieczyszczeń. Najczęściej stosowaną klasyfikacją źródeł emisji jest następujący podział:

- źródła punktowe (emisja punktowa) związane z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi w zakładach przemysłowych;
- źródła liniowe (emisja liniowa) związane z komunikacją;
- źródła powierzchniowe (emisja powierzchniowa) niskiej emisji rozproszonej komunalno-bytowej i technologicznej.

#### **EMISJA PUNKTOWA**

Punktowe źródła mają istotny wpływ na wielkość i zasięg stężeń zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Emisja punktowa pochodzi głównie z dużych zakładów przemysłowych emitujących pyły, dwutlenek siarki, tlenek azotu, tlenek węgla oraz metale ciężkie.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz.U. z 2020 r. poz. 1077 z późn. zm.) podmioty gospodarcze zobowiązane są do sporządzania rocznych raportów o wielkościach emisji gazów cieplarnianych i innych substancji, wprowadzanych do powietrza. Ustawowy obowiązek raportowania danych o emisji gazów cieplarnianych do powietrza dotyczy wszystkich korzystających ze środowiska.

#### **EMISJA LINIOWA**

Emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych to tzw. emisja liniowa. System komunikacyjny ma istotny wpływ na stan jakości powietrza głównie z tytułu transportu drogowego. Pomimo działań w zakresie modernizacji i przebudowy dróg, ciągły wzrost ruchu samochodowego pociąga za sobą degradację stanu technicznego nawierzchni, a co za tym idzie zwiększenie hałasu komunikacyjnego i wzrost ilości zanieczyszczeń uwalnianych do atmosfery. W im gorszym stanie technicznym znajduje się nawierzchnia drogi, tym mniejsza

prędkość poruszania się pojazdem. Powoduje to dłuższy czas pokonania danego odcinka trasy, a co za tym idzie, większe spalanie i większą emisję spalin do powietrza.

Poziom zanieczyszczenia powietrza jest zależny od natężenia ruchu na poszczególnych trasach komunikacyjnych. Wielkość emisji ze źródeł komunikacyjnych zależy jest od ilości i rodzaju samochodów oraz rodzaju stosowanego paliwa, jak również od procesów związanych ze zużyciem opon, hamulców, a także ścierania nawierzchni dróg. Emisję związaną z ww. procesami zalicza się do tzw. emisji poza spalinowej. Dodatkowy wpływ na wielkość emisji pyłu PM10 ma tzw. emisja wtórna (z unoszenia) pyłu PM10 z nawierzchni dróg.

Największa emisja liniowa występuje wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia powietrza oraz hałas komunikacyjny ważne jest prowadzenie działań naprawczych, w tym mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych (w tym pyłu zawieszonego i hałasu), poprzez przywrócenie wymaganych standardów dróg lokalnych i regionalnych oraz wykorzystanie mniej uciążliwych dla środowiska form ruchu, tj. ruch pieszy i rowerowy. W celu redukcji emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych warto kontynuować działania polegające na poprawie stanu technicznego dróg już istniejących (w tym również likwidacja nieutwardzonych poboczy), co będzie również dodatkowym istotnym elementem przyczyniającym się do zmniejszenia unosu pyłu z dróg również w okresie bezopadowym.

Największa emisja liniowa na obszarze gminy występuje w obrębie dróg wojewódzkich DW 241 (Paterek – Kcynia, Kcynia – przejście, Kcynia – granica województwa) i DW 247 (Kcynia – Szubin). Przez gminę prowadzi także 17 dróg powiatowych oraz 85 dróg gminnych.

Do ograniczenia emisji ze źródeł liniowych przyczynią się głównie inwestycje w zakresie przebudowy/modernizacji szlaków komunikacyjnych. Korzystny wpływ na ograniczenie tego rodzaju emisji wywierają również kampanie społeczne o tematyce proekologicznej (zachęcanie do korzystania ze środków transportu publicznego), ekonomicznego podróżowania samochodem (zorganizowanie dojazdów przy maksymalnym wykorzystaniu liczby miejsc w pojeździe, co zmniejsza koszty podróży i jednocześnie ogranicza emisję zanieczyszczeń na skutek mniejszej ilości spalonego paliwa) lub jeśli to tylko możliwe, zastępowanie samochodu rowerem.

### **EMISJA POWIERZCHNIOWA**

Źródłem emisji powierzchniowej, pochodzącej z sektora bytowego, są lokalne kotłownie i paleniska domowe. Na terenie gminy część mieszkańców ogrzewa swoje domy węglem, co przyczynia się do emisji dwutlenku siarki, tlenku azotu, pyłów, sadzy oraz tlenku węgla i węglowodorów aromatycznych. Coraz wyższe ceny paliw opałowych przyczyniają się z kolei do poszukiwania różnego rodzaju oszczędności. Z tego powodu istnieje ryzyko spalania

w piecach różnego rodzaju odpadów, emitujących duże ilości toksycznych zanieczyszczeń do atmosfery. Praktyki te są w dalszym ciągu powszechne na obszarach wiejskich. W konsekwencji zaobserwować można zjawisko tzw. „niskiej emisji”, czyli emisji pochodzącej ze źródeł o wysokości nieprzekraczającej kilkunastu metrów wysokości. Zjawisko to jest obserwowalne na terenach zwartej zabudowy, charakteryzującej się brakiem możliwości przewietrzania.

Elementem składowym „niskiej emisji” są zanieczyszczenia emitowane podczas ogrzewania budynków mieszkalnych. Do źródeł niskiej emisji należy zaliczyć przede wszystkim indywidualne posesje, w których występuje opalanie węglowe, a także mniejsze zakłady produkcyjne, punkty usługowe i handlowe. Ze względu na dużą ilość tego typu źródeł emisji nie jest możliwe monitorowanie każdego z nich, a tym samym określenie dokładnej ilości dostających się z nich do atmosfery zanieczyszczeń.

Sposobem ograniczenia niskiej emisji jest termomodernizacja budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej, których przegrody zewnętrzne nie spełniają warunków technicznych w zakresie wartości współczynnika przenikania ciepła. Docieplenie ścian zewnętrznych, stropów lub stropodachów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz usprawnienia w zakresie instalacji c.o. i c.w.u. wiążą się z istotnym ograniczeniem zapotrzebowania budynku na ciepło, co znajduje bezpośrednie odzwierciedlenie w ilości spalanej paliwa, a w rezultacie emisji zanieczyszczeń.

W wyniku spalania paliw naturalnych, oprócz ciepła, powstają również gazy spalinowe oraz – w przypadku paliw stałych – popioły i żużle. Skład spalin jest różny w zależności od rodzaju paliwa oraz samego procesu spalania, który wbrew pozorom jest procesem skomplikowanym, zależnym od temperatury, ilości paliwa, rodzaju palnika lub paleniska i wielu innych czynników.

Głównym składnikiem spalin powstających przy spalaniu paliw stałych jest dwutlenek węgla (CO<sub>2</sub>), w mniejszych ilościach dwutlenek siarki (SO<sub>2</sub>), tlenek węgla (CO), tlenki azotu (NO<sub>2</sub>), para wodna (H<sub>2</sub>O), sadza i pył.

Negatywne oddziaływanie energetyki konwencjonalnej na środowisko obejmuje ponadto:

- zakwaszenie atmosfery tlenkami siarki i azotu wskutek czego giną lasy, zamiera życie w rzekach i jeziorach;
- brak tlenu w środowisku morskim, co jest następstwem emisji tlenków azotu, zaburza równowagę pokarmową w morzu ze szkodą dla żyjących w nim organizmów roślinnych i zwierzęcych;
- zanieczyszczenie wód zaskórnych metalami ciężkimi wmywanymi z nieprawidłowo składowanych popiołów i żużli, a także produktami ubocznymi powstającymi podczas oczyszczania spalin metodami mokrymi i suchymi.

## STAN POWIETRZA

Województwo Kujawsko-Pomorskie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, Gmina Kcynia należy do strefy kujawsko-pomorskiej.

Poniżej zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi:

- dwutlenek siarki (SO<sub>2</sub>),
- dwutlenek azotu (NO<sub>2</sub>),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C<sub>6</sub>H<sub>6</sub>),
- ozon troposferyczny (O<sub>3</sub>),
- pył zawieszony PM<sub>10</sub>, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył PM<sub>2,5</sub>.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin:

- dwutlenek siarki (SO<sub>2</sub>),
- tlenki azotu (NO<sub>x</sub>),
- ozon (O<sub>3</sub>).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

**Poziom dopuszczalny** – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko, jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

**Poziom docelowy** – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub

środowisko jako całość, który ma być osiągnięty, tam gdzie to możliwe w określonym czasie.

4. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenie ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

**Poziom celu długoterminowego** – oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie – z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

5. Dla PM<sub>2,5</sub>, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM<sub>2,5</sub> na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM<sub>2,5</sub> przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

**Poziom dopuszczalny faza II** – poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m<sup>3</sup>.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy kujawsko-pomorskiej.

Tabela 7. Wynikowe klasy strefy kujawsko-pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2020 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
		Kryterium – poziom dopuszczalny								Kryterium – poziom docelowy					Kryterium – poziom celu długoterminowego
		SO <sub>2</sub>	NO <sub>2</sub>	PM10	PM2,5		Pb	C <sub>6</sub> H <sub>6</sub>	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O <sub>3</sub>	
			Faza I	Faza II											
kujawsko – pomorska	PL0404	A	A	C	A	A1	A	A	A	A	C	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020

Tabela 8. Wynikowe klasy strefy kujawsko-pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2020 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy				Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
		Kryterium – poziom dopuszczalny				Kryterium – poziom docelowy	Kryterium – poziom celu długoterminowego
		SO <sub>2</sub>		NO <sub>x</sub>			
kujawsko – pomorska	PL0404	A		A		A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020

Roczna ocena jakości powietrza za 2020 r. w strefie kujawsko-pomorskiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (kryterium ochrona zdrowia) – pył PM<sub>10</sub> (śr. 24-h);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe (kryterium ochrona zdrowia) – benzo(a)piren B(a)P (śr. Roczna);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego (kryterium ochrona zdrowia) – ozon O<sub>3</sub> (max 8-h); (kryterium ochrona roślin) – ozon O<sub>3</sub> (AOT40).

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy imisyjne na terenie strefy kujawsko-pomorskiej były dotrzymane. Teren gminy Kcynia znalazł się w obszarze przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz celu długoterminowego ozonu. Ogólna ocena jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia dla strefy kujawsko – pomorskiej jest oznaczona jako „C”. W celu przywrócenia obowiązujących standardów należy podjąć działania na rzecz poprawy jakości powietrza we wskazanych obszarach, gdzie zostały przekroczone dopuszczalne wartości.

Wśród przypuszczalnych głównych przyczyn przekroczeń stężeń substancji B(a)P należy wymienić:

- stosowanie paliw o wysokiej zawartości popiołu i siarki wraz ze spalaniem śmieci w kotłach o niskiej sprawności cieplnej,
- wysoki udział indywidualnego ogrzewania na paliwa stałe w ogólnym bilansie energetycznym,
- eksploatację instalacji energetycznych o małej mocy,
- oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na drogach,
- niski poziom życia ludności,
- niski poziom wiedzy ekologicznej,
- niedostateczny poziom wydatków budżetowych na realizację programów ochrony powietrza i ograniczenie emisji zanieczyszczeń.

W roku kalendarzowym 2020 na obszarze gminy Kcynia wystąpiły następujące wartości stężeń średniorocznych<sup>13</sup>.

- **Dwutlenek azotu:** Sa = 7 – 8 µg/m<sup>3</sup>,
- **Dwutlenek siarki\*:** Sa = 0,8 - 1 µg/m<sup>3</sup>,
- **Pył zawieszony PM<sub>10</sub>:** Sa = 9 - 16 µg/m<sup>3</sup>,
- **Pył zawieszony PM<sub>2,5</sub>:** Sa = 4 - 12 µg/m<sup>3</sup>,

---

<sup>13</sup> Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy

- **Benzen:**  $S_a = 0,6 - 0,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ,
- **Ołów\*\*:**  $S_a = 0,003 - 0,01 \mu\text{g}/\text{m}^3$ .

\* Poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna SO<sub>2</sub> jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami powyżej 100 tys. mieszkańców.

\*\* Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM<sub>10</sub>.

Najwyższe stężenia B(a)P odnotowywane jest na terenach, gdzie emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków jest dominująca. W sezonie grzewczym wielkości stężeń B(a)P były bardzo wysokie, natomiast w okresie letnim niskie. Najwyższy poziom stężeń benzo(a)piranu odnotowywany w okresie grzewczym dodatkowo uzasadnia konieczność wdrażania na terenie województwa, a więc i gminy Kcynia nowych rozwiązań mających na celu racjonalizację wykorzystania energii oraz promowanie wykorzystania źródeł odnawialnych. Wśród przypuszczalnych głównych przyczyn przekroczeń stężeń substancji B(a)P należy wymienić:

- stosowanie paliw o wysokiej zawartości popiołu i siarki wraz ze spalaniem śmieci w kotłach o niskiej sprawności cieplnej,
- wysoki udział indywidualnego ogrzewania na paliwa stałe w ogólnym bilansie energetycznym,
- eksploatację instalacji energetycznych o małej mocy,
- oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na drogach,
- niski poziom życia ludności,
- niski poziom wiedzy ekologicznej,
- niedostateczny poziom wydatków budżetowych na realizację programów ochrony powietrza i ograniczenie emisji zanieczyszczeń.

Gmina Kcynia na podstawie uchwały nr VII/63/2019 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 21 lutego 2019 r., uchwały nr XX/174/2020 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 23 kwietnia 2020 oraz uchwały nr XXXVII/296/2021 z dnia 28.10.2021 r. prowadzi program dofinansowywania w zakresie wymiany źródeł ciepła na bardziej przyjazne środowisku.



## PODSUMOWANIE: ANALIZA SWOT

Tabela 9. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>— stały monitoring powietrza na terenie strefy kujawsko-pomorskiej, do której należy gmina Kcynia,</li> <li>— brak dużych zakładów przemysłowych i punktów emitujących znaczące ilości zanieczyszczeń na terenie gminy,</li> <li>— dobre warunki klimatyczne do montażu instalacji odnawialnych źródeł energii,</li> <li>— prowadzenie programu dofinansowywania do wymiany źródeł ciepła na bardziej przyjazne środowisku.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— przekroczenie poziomów pyłu zawieszonego PM10 (poziom dopuszczalny), benzo(a)pirenu w pyłe PM10 (poziom docelowy) oraz ozonu (poziom celu długoterminowego) w strefie kujawsko-pomorskiej,</li> <li>— emisja liniowa wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.</li> </ul>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>— wzrost wykorzystania odnawialnych źródłach energii;</li> <li>— edukacja ekologiczna mieszkańców;</li> <li>— duża ilość ścieżek rowerowych.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— wysoki koszt inwestycji w odnawialne źródła energii;</li> <li>— wzrost natężenia ruchu na szlakach komunikacyjnych;</li> <li>— zmiany klimatu.</li> </ul>

Źródło: Opracowanie własne

**3.2.2 Zagrożenia hałasem**

Rozwój gospodarczy charakteryzuje się m.in. budową nowych zakładów przemysłowych, modernizacją już istniejących oraz rozbudową infrastruktury komunikacyjnej. Sytuacja ta wpływa na wzrost zagrożenia hałasem. Hałas w środowisku to wszelkiego rodzaju niepożądane, nieprzyjemne i uciążliwe dźwięki w danym miejscu i czasie o częstotliwościach w zakresie 16-16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania.

Dopuszczalne poziomy hałasu dla wskaźników długookresowych i krótkookresowych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r. poz. 112). Hałas pochodzenia antropogenicznego, dzieli się w zależności od sposobu powstawania, na hałas komunikacyjny i przemysłowy:

- hałas przemysłowy jest to hałas stworzony przez źródła zlokalizowane wewnątrz i na zewnątrz obiektów budowlanych różnego typu. Bywa on najczęstszą przyczyną skarg ludności. Wynika to między innymi z faktu, że hałasy tego typu mają najczęściej charakter ciągły, często o bardzo dokuczliwym brzmieniu. Największymi źródłami są zakłady przemysłowe, wytwórcze i rzemieślnicze,
- hałas komunikacyjny pochodzi od środków transportu lotniczego, kolejowego i drogowego. Szczególnie narażone są tereny znajdujące się w pobliżu większych tras komunikacyjnych.

Wynika to z dużej dynamiki wzrostu ilości środków transportu, zwłaszcza pojazdów samochodowych notowanego w ostatnich latach oraz wzmożonego ruchu tranzytowego (towarowego i osobowego) w komunikacji międzynarodowej.

Wysokie częstotliwości i natężenia dźwięków są zjawiskiem niepożądanym, dokuczliwym i szkodliwie działającym na zdrowie i komfort życia. Skutkami przebywania w otoczeniu narażonym na hałas mogą być uszkodzenie słuchu, niepokój, zmęczenie układu nerwowego, obniżenie czułości wzroku, utrudnienie porozumiewania się, niekorzystne wpływające na sen i odpoczynek człowieka, a także zmniejszenie wydajności w środowisku pracy.

### **HAŁAS PRZEMYSŁOWY**

Dominującymi źródłami hałasu przemysłowego są: instalacje wentylacji ogólnej, odpylania i odwiórowania, sprężarki, chłodnie, maszyny tartaczne, maszyny stolarskie, maszyny do plastycznej obróbki metalu, maszyny budowlane, węzły betoniarskie, sieczkarnie, specjalistyczne linie technologiczne, transport wewnątrzzakładowy oraz urządzenia nagłaśniające.

Na terenie gminy nie znajdują się duże zakłady przemysłowe czy tereny przeznaczone na rozwój różnych form działalności przemysłowej, przez co nie stanowią one uciążliwego źródła hałasu. Niewielki hałas mogą generować liczne zakłady usługowe, które na terenie gminy działają przede wszystkim w budownictwie oraz handlu hurtowym i detalicznym. Stanowią one jednak niewielkie źródło hałasu i nie są mocno uciążliwe dla mieszkańców.

### **HAŁAS KOMUNIKACYJNY**

Największa uciążliwość hałasu obserwowana jest na obszarach położonych wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Należy się spodziewać, że w najbliższych latach natężenie ruchu kołowego (w tym maszyn rolniczych) będzie wzrastać, co przyczyni się do zwiększenia natężenia hałasu w sąsiedztwie tych szlaków.

Hałas dokuczliwy jest też dla wszelkich zabudowań usytuowanych przy szlakach komunikacyjnych i osób w nich mieszkających. Uciążliwość hałasu może być pośrednio zmniejszana poprzez realizację inwestycji z zakresu przebudowy czy modernizacji dróg, a także poprzez tworzenie wzdłuż tras o wysokim natężeniu ruchu pasów zieleni izolacyjnej. Głównym źródłem emisji hałasu komunikacyjnego do środowiska na terenie gminy są obszary wokół dróg wojewódzkich DW 241 (Paterek – Kcynia, Kcynia – przejście, Kcynia – granica województwa) i DW 247 (Kcynia – Szubin).

## **BADANIA NATĘŻENIA HAŁASU**

Na terenie gminy Kcynia znajdują się punkty pomiarowe hałasu drogowego oraz zakładu przemysłowego, jednakże w ostatnich latach nie przeprowadzono badań natężenia hałasu na tym obszarze.

### **PODSUMOWANIE: ANALIZA SWOT**

**Tabela 10. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem**

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
— brak zakładów przemysłowych, generujących nadmierną emisję hałasu.	— brak monitoringu hałasu komunikacyjnego na terenie gminy w ostatnich latach, — niedostateczny stan techniczny części dróg publicznych przebiegających przez gminę.
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
— modernizacja i remont nawierzchni dróg, — rozwój rozwiązań technicznych wpływających na ograniczenie emisji hałasu, — rozbudowa sieci ścieżek rowerowych.	— rozwój komunikacji wraz ze wzrostem liczby pojazdów i natężenia ruchu komunikacyjnego na drogach, — wysokie koszty realizacji inwestycji drogowych.

Źródło: Opracowanie własne

### **3.2.3 Pola elektromagnetyczne**

W aktualnym stanie prawnym można wyróżnić promieniowanie:

- jonizujące, powstające w wyniku użytkowania substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych, przed którym ochrona unormowana jest w ustawie z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz.U. 2021 poz. 1941),
- niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, związane ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne, przed którym ochronę reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973) w dziale VI pod nazwą „Ochrona przed polami elektromagnetycznymi”.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne w postaci pól elektromagnetycznych (PEM) zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono od naturalnych źródeł, jakimi są np.: Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast sztuczne pola elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w środowisku ponad sto lat temu i były związane z techniczną działalnością człowieka. Promieniowanie elektromagnetyczne występuje wszędzie. Do najważniejszych źródeł promieniowania należą:

- stacje i linie energetyczne,

- nadajniki radiowe i telewizyjne oraz CB-radio i radiostacje amatorskie,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji,
- urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp.

Zgodnie z art. 3 pkt 18 u.p.o.ś przez pola elektromagnetyczne rozumie się pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz.

Promieniowanie niejonizujące uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Pole elektromagnetyczne wytwarzane przez silne źródło niekorzystnie zmienia warunki bytowania człowieka, wpływa na przebieg procesów życiowych. Może powodować wystąpienie zaburzeń funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układów: rozrodczego, hormonalnego, krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecnie prowadzone są także badania nad wpływem promieniowania elektromagnetycznego na powstawanie nowotworów u człowieka.

#### **SIECI I URZĄDZENIA WYSOKIEGO, ŚREDNIEGO I NISKIEGO NAPIĘCIA**

Na terenie gminy Kcynia obsługą i eksploatacją urządzeń elektromagnetycznych zajmuje się ENEA Operator Sp. z o.o. Do zasilania na terenie gminy służą linie 110 kV relacji Bydgoszcz – Szubin , Żnin – Kcynia – Wyrzysk, Bydgoszcz – Nakło nad Notecią – Wyrzysk oraz relacji Sępólno – Runowo – Paterek.

Gminę Kcynia zasilają stacja GPZ WN/SN 110/15kV (GPZ) „Kcynia” poprzez linię SN-15 kV i stacja GPZ „Paterek” poprzez linię SN-15kV. Przez teren ten przebiegają linia napowietrzna WN – 110 kV, linia napowietrzna i kablowa SN, linia napowietrzna i kablowa nn.

#### **INSTALACJE RADIOKOMUNIKACYJNE**

Na terenie gminy Kcynia zlokalizowane są stacje bazowych telefonii komórkowej różnych nadawców sygnałów, typu GSM, UMTS i LTE. Są to stacje: Aero 2, Plus, Play, T-Mobile, Orange, które znajdują się w miejscowościach: Kcynia, ul. Młyńska, ul. Gliniana, ul. Rynek 28, Suchoręcz, Paulina, Kowalewko, Gromadno, Dębogóra.

#### **BADANIA PEM**

Pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych prowadzone są w cyklu trzyletnim, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2020 r., poz. 2311).

Według informacji uzyskanych od Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy, badania monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Kcynia realizowano w 2018 roku. Pomiary wykonane na stanowisku przy ul. Rynek 18 w Kcyni, w rejonie miejsc dostępnych dla ludności wskazują, że rejestrowane natężenia pól elektromagnetycznych utrzymują się od lat na bardzo niskim poziomie.

Tabela 11 Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w Kcyni w 2018 r.

Współrzędne geograficzne punktu pomiarowego (WGS84)		Nazwa jednostki terytorialnej, na obszarze której jest zlokalizowany punkt pomiarowy (miejscowość, ulica)	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz uzyskanych dla punktu pomiarowego [V/m]	Niepewność pomiaru [v/m]	Rok wykonania pomiarów
Długość	Szerokość				
1 17° 29' 11"	52° 59' 29"	Kcynia, ul. Rynek 18	1,01	0,17	2018

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy

## PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 12. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>— prowadzone badania poziomu PEM na obszarze gminy,</li> <li>— brak przekroczeń dopuszczalnych norm PEM.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia przebiegające przez obszar gminy,</li> <li>— funkcjonujące punkty GPZ.</li> </ul>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>— regulacje prawne dotyczące poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych oraz lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne;</li> <li>— uwzględnianie infrastruktury technicznej emitującej promieniowanie elektromagnetyczne w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;</li> <li>— modernizacja sieci energetycznych przez operatora.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— rosnące zapotrzebowanie społeczeństwa na media (radio, telewizję, Internet),</li> <li>— niska świadomość społeczna odnośnie zagrożeń płynących z pól elektromagnetycznych na życie i zdrowie człowieka.</li> </ul>

Źródło: Opracowanie własne

**3.2.4. Gospodarowanie wodami****WODY POWIERZCHNIOWE**

Pod względem hydrograficznym Gmina Kcynia znajduje się na obszarze zaliczanym do rejonu wodnego Warty, który to wchodzi w skład dorzecza Odry. Na jej terenie znajdują się następujące Jednolite Części Wód Powierzchniowych.

Do poprawy

**Tabela 13. Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Kcynia**

Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW600023188392	Dopływ spod Sipior
RW600023188512	Dopływ z Kaźmierzewa
RW600024188519	Noteć od Kanału Bydgoskiego do Kcynki
RW600017188529	Kcynka
RW600023188532	Młynówka Borowska
RW600023188569	Margoninka
RW60002518649	Gołaniecka Struga
RW6000171883669	Pomorka
RW6000171883689	Biała Struga
RW6000181883949	Rokitka <sup>14</sup>

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla gminy Kcynia na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024

Sieć hydrologiczna gminy zdominowana jest przez sąsiedztwo Noteci, która stanowi jej północną granicę. Tym samym większość cieków płynących lub przepływających przez tereny gminy stanowią właśnie dopływy Noteci. Szczególnie wyraźnie widoczna jest nierównowaga w rozłożeniu cieków wodnych na terenie gminy, większość z nich skupia się po zachodniej stronie gminy, gdzie zlewają się do rzeki Kcynki, która następnie wpada do Noteci. Wyjątki od tej reguły stanowią Biała Struga, Dopływ ze Słonaw, Dopływ z Zalesia oraz Pomorka, które płyną w kierunku wschodnim. Dopływ z Dziewierzewa zasila natomiast Kanał Wapno-Laskownica, podobnie jak Gołaniecka Struga.

<sup>14</sup> JCWP RW6000181883949 Rokitka występuje przy północnej granicy gminy



Tabela 14. Ocena stanu jakości Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Kcynia

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Dopływ spod Sipiior	RW600023188392	MO (2020)	—	3 (2020)	>2 (2020)	—	—	—	
Dopływ z Kaźmierzewa	RW600023188512	—	—	—	—	—	—	—	
Noteć od Kanału Bydgoskiego do Kcynki	RW600024188519	MO (2020)	4 (2017)	3 (2020)	>2 (2020)	2 (2017)	Słaby potencjał ekologiczny (2017)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2017)	



PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Kcynka	RW600017188529	MO (2015)	3 (2015)	>1 (2015)	>2 (2015)	—	Umiarkowany stan ekologiczny (2015)	—	Zły stan wód (2015)
Młynówka Borowska	RW600023188532	MD/MO (2019)	4 (2019)	2 (2019)	>2 (2019)	—	Słaby stan ekologiczny (2019)	—	Zły stan wód (2019)
Margoninka	RW600023188569	MD (2020)	3 (2019)	2 (2019)	>2 (2019)	2 (2019)	Umiarkowany stan ekologiczny (2019)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2019)	Zły stan wód (2019)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Gołaniecka Struga	RW60002518649	MO (2020)	1 (2017)	2 (2020)	>2 (2020)	—	Umiarkowany stan ekologiczny (2017)	—	Zły stan wód (2017)
Pomorka	RW6000171883669	—	—	—	—	—	—	—	—
Biała Struga	RW6000171883689	MD/MO (2020)	5 (2020)	4 (2020)	>2 (2020)	—	Słaby stan ekologiczny (2017)	—	Zły stan wód (2017)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Rokitka	RW6000181883949	MD/MO (2018)	2 (2018)	>1 (2018)	>2 (2018)	1 (2015)	Umiarkowany stan ekologiczny (2018)	Stan chemiczny dobry (2015)	Zły stan wód (2018)

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

### ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Zgodnie z definicją z ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 624 ze zm.) przez pojęcie powódź rozumie się „czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych”.

Występowanie zagrożenia powodziowego na danym terenie oznacza duże prawdopodobieństwo wystąpienia tam zjawiska powodzi.

Ryzyko powodziowe natomiast zgodnie z Art 2 Dyrektywy 2007/60/WE w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim oznacza kombinację prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i prawdopodobieństwa wystąpienia związanych z powodzią potencjalnych negatywnych konsekwencji dla życia i zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej.

Stopień ryzyka powodziowego warunkuje m.in. gęstość zaludnienia, sposób użytkowania dolin rzecznych i terenów zalewowych, infrastruktura techniczna, komunikacyjna.

Ze względu na obszar dotknięty żywiołem rozróżniamy trzy rodzaje powodzi:

- powódzie lokalne (małe) - spowodowane zazwyczaj opadami nawalnymi o dużym natężeniu, obejmujące swym zasięgiem małe zlewnie,
- powódzie regionalne (średnie) - dotyczące region wodny,
- powódzie krajowe (duże) - obejmujące obszar dorzecza, których główną przyczyną są długotrwałe deszcze na dużych obszarach.<sup>16</sup>

Ze względu na proces powstawania i wezbrania powódzie w Polsce możemy podzielić na następujące rodzaje:

- opadowe – przyczyną są opady ulewne lub nawalne (o dużym natężeniu) oraz rozlewne (długotrwałe na dużym obszarze zlewni),
- roztopowe – przyczyną jest gwałtowne topnienie śniegu,
- zimowe – przyczyną jest nasilenie niektórych zjawisk lodowych,
- sztormowe - przyczyną są silne wiatry i sztormy występujące na zalewach i wybrzeżach.

Podtopienia i powódzie bardzo często powodują katastrofalne skutki, szczególnie odczuwalne przez środowisko i mieszkańców. Zmusza to lokalne władze do działań mających na celu zapobieganiu wezbrań rzecznych na terenach zamieszkałych w przyszłości. Do

---

<sup>16</sup> <http://powodz.gov.pl>

najważniejszych należy rozbudowa i modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej oraz sporządzanie ocen zagrożenia powodziowego.

Według map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Osłony Kraju, na terenie gminy Kcynia występuje obszar narażony na powódź i podtopienie, jednakże obejmuje on jedynie północny fragment gminy, przyległy bezpośrednio do brzegów rzeki Noteć. Ponadto czasami zdarzają się również podtopienia na terenach położonych w zlewni Kcynki.

### **WODY PODZIEMNE**

Zgodnie z definicją zawartą w Ramowej Dyrektywie Wodnej (2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r., jednolite części wód podziemnych (dalej JCWPd) obejmują wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Według podziału Polski na 172 JCWPd, teren gminy leży na obszarze JCWPd oznaczonych numerami 35, 42 i 43. Obszar gminy Kcynia znajduje się w większości na obszarze JCWPd oznaczonej numerem 35, w następnej kolejności pod względem powierzchni na obszarze 43 i 42.

Zgodnie z Raportem o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczu – stan na 2019 wynika, iż JCWPd 35 oraz 42 odznaczają się dobrym stanem ogólnym, chemicznym oraz ilościowym, ale ocena JCWPd 43 wykazała słaby stan ogólny, chemiczny i ilościowy.

**Tabela 15. Ocena stanu JCWPd obejmujących swoim obszarem teren gminy Kcynia**

Numer UE JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Ogólna ocena stanu
PLGW600035	Dobry DW	Dobry DW	Dobry DW
PLGW600042	Dobry DW	Dobry DW	Dobry DW
PLGW600043	Słaby DW	Słaby DW	Słaby DW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczu – stan na rok 2019

W roku 2019 JCWPd nr 35 została przebadana na podstawie próbki pobranej w punkcie ujęcia oznaczonym jako II/1827/1 na terenie gminy Kcynia. Wyniki analizy pozwoliły określić klasę dla JCWPd nr 35, przyporządkowując ją do klasy III. Oznacza to, że wody tej JCWPd są zadowalającej jakości, choć wartość elementów fizykochemicznych jest podwyższona w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub w wyniku działalności człowieka.

Gmina znajdują się na obszarze aż 3 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, to jest GZWP 138 – Pradolina Toruń-Eberswalde, GZWP 139 – Dolina kopalna Smogulec-Margonin oraz GZWP 143 – Inowrocław-Gniezno.

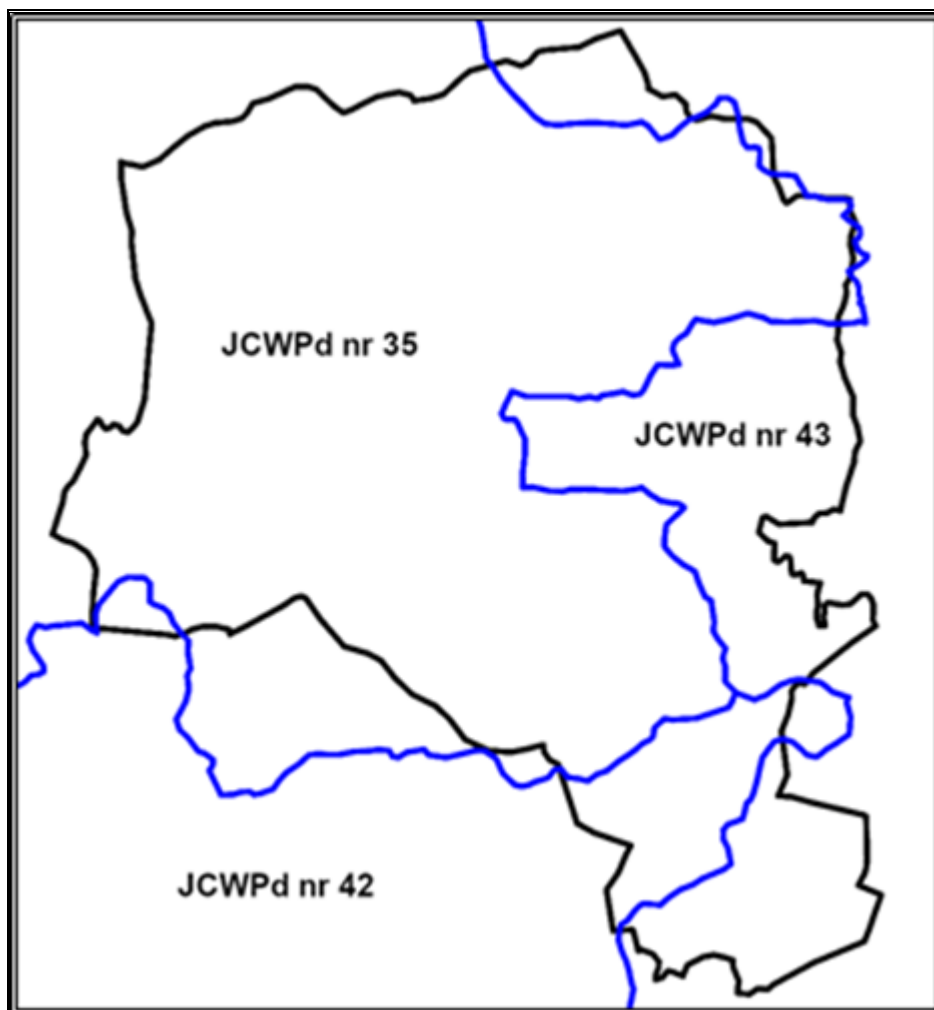
**Pradolina Toruń – Eberswalde** (nr 138) – zbiornik o powierzchni 1 862,80 km<sup>2</sup> i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 192 720 m<sup>3</sup>/d. Położony jest on na głębokości od 20 m p.p.t. do 60 m p.p.t. Na przeważającym obszarze GZWP nr 138 stwierdzono II, III, lokalnie IV i V klasę jakości wód. Większa część zbiornika jest pozbawiona izolacji lub jest to izolacja słaba. Zdecydowana część zbiornika to tereny o bardzo wysokiej podatności. Skutkiem tego jest wysokie zagrożenie i w wielu miejscach słaba jakość wód związana z migracją wód zanieczyszczonych w wyniku procesów geogenicznych w centralnej części zbiornika. Jakość wód jest zróżnicowana. Wody klasy II i III występują zwykle w obrębie tarasów wysokich pradoliny i na wysoczyznach, wody klasy IV i V na obszarach torfowisk oraz w rejonach zabudowy i intensywnego rolnictwa – najczęściej ma to miejsce w centralnej części zbiornika. Dla GZWP nr 138 wyznaczono proponowany obszar ochronny wynoszący 1 201,9km<sup>2</sup>.

**Dolina kopalna Smogulec – Margonin** (nr 139) – zbiornik o powierzchni 304,5 km<sup>2</sup> i szacunkowych zasobach depozytowych wynoszących 40 800 m<sup>3</sup>/d. GZWP nr 139 jest zbiornikiem porowym czwartorzędowym, położonym w północnym rejonie Wielkopolski. Poziom wodonośny GZWP nr 139 tworzy kompleks piaszczystych i żwirowych utworów czwartorzędowych osadów. Zwierciadło wody ma tu charakter naporowy. Stan chemiczny wód podziemnych na obszarze całego zbiornika zaklasyfikowano jako dobry, dominują wody zaliczone do II klasy. W obrębie zbiornika udział terenów o wysokim stopniu zagospodarowania jest niewielki. Zdecydowana większa część zbiornika charakteryzuje się średnią i małą podatnością na zanieczyszczenia. Niewielkie powierzchnie samego GZWP nr 139 oraz jego najbliższych okolic wykazują się dużą podatnością na zanieczyszczenia. Właśnie dla tych obszarów o dużej podatności na zanieczyszczenia stwierdzono konieczność wyznaczenia obszarów ochronnych. Powierzchnia proponowanego obszaru ochronnego GZWP nr 139 wynosi ok. 5,1 km<sup>2</sup>, niewielkim fragmentem przekracza teren zbiornika. Biorąc pod uwagę zagospodarowanie przestrzenne: zakazy, nakazy i ograniczenia w korzystaniu z gruntów, ochronę ukierunkowano na zabezpieczenie wód poziomu zbiornikowego przed zagrożeniami związanymi z rolniczą formą użytkowania terenu.

**Subzbiornik Inowrocław – Gniezno** (nr 143) – zbiornik o powierzchni 4 995 km<sup>2</sup> i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 92 552 m<sup>3</sup>/d. Położony jest on na głębokości od 90 m p.p.t. do 140 m p.p.t. Na przeważającym obszarze Zbiornika stwierdzono wody II klasy jakości. Wody piętra neogeńsko-paleogeńskiego w większości należą do klasy II

– wód dobrej jakości. Lokalnie, w południowo wschodniej części występują wody należące do I klasy. Nie wyznaczono dla tej GZWP obszaru ochronnego.<sup>17</sup>

Rysunek 10. Rozmieszczenie Jednolitych Części Wód Podziemnych na obszarze gminy Kcynia



Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl>

#### **ZAGROŻENIA MOGĄCE WPŁYNAĆ NA JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH**

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych powodowane jest głównie przez bezpośrednią lub pośrednią działalność człowieka, np. rolnictwo, działalność gospodarczą, poziom urbanizacji terenu.

Do możliwych zagrożeń mogących wpłynąć na zasoby i jakość wód na terenie gminy Kcynia należy zaliczyć m.in.:

- brak pełnego skanalizowania obszaru gminy oraz występowanie potencjalnego ryzyka niekontrolowanego przedostania się ścieków komunalnych do środowiska, np. w wyniku nieszczelności zbiorników bezodpływowych (szamb) lub awarii przydomowych oczyszczalni ścieków,

---

<sup>17</sup> Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy

- odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych do środowiska naturalnego, np. w wyniku wystąpienia awarii oczyszczalni ścieków,
- spływ powierzchniowy zanieczyszczeń, obciążonych głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) pochodzenia rolniczego. Zjawisko to jest potęgowane przez nadmierne stosowanie chemicznych środków ochrony roślin oraz ryzyko niewłaściwego wykonywania zabiegów agrotechnicznych.

Na obszarze gminy zidentyfikowano problem przeżyźnienia wód powierzchniowych (eutrofizacja), który prowadzi do następujących konsekwencji:

- zakwity wody (gwałtowny rozwój makrofitów i toksycznego fitoplanktonu – glony, sinice),
- zakwaszenia wód,
- pogłębienie strefy beztlenowej,
- spadek przezroczystości wody,
- wymieranie ichtiofauny,
- znaczne pogorszenie walorów użytkowych, przyrodniczych i rekreacyjnych wód.

W efekcie, zbiornik wodny ulega postępującej degradacji, która może doprowadzić do jego całkowitego zaniku na skutek zarastania. Eutrofizacja stanowi poważne zagrożenie dla wszystkich wód powierzchniowych na terenie Polski ze względu na ryzyko nadużywania nawozów i środków ochrony roślin, które dostają się do wód na skutek spływu powierzchniowego.

### **ZAGROŻENIE SUSZA**

Teren gminy narażony jest na skutki suszy, co wynika z oceny stopnia narażenia na skutki suszy. Dla takich obszarów wskazano w planie listę działań mających przeciwdziałać skutkom suszy lub je ograniczać. Główne działania to:

- wspomaganie naturalnej retencji zlewni,
- utrzymanie i odtwarzanie naturalnych możliwości retencyjnych ekosystemów wodnych,
- ekosystemów zależnych od wód,
- powiększenie i wykorzystanie dyspozycyjnych zasobów wodnych,
- wspomaganie zarządzania ryzykiem suszy oraz rozwój wiedzy.

### **PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT**

**Tabela 16. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami**

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
— prowadzony monitoring wód powierzchniowych i podziemnych,	— zły stan wód powierzchniowych i części wód podziemnych,



— realizacja inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.	— występujące obszary szczególnego zagrożenia powodzią, — obecność zbiorników bezodpływowych,
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
— wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — budowa zbiorników retencyjnych, — wdrażanie dokumentów planistycznych dotyczących gospodarowania wodami, — racjonalne i oszczędne gospodarowanie wodą.	— działalność rolnicza stanowiąca ryzyko zanieczyszczeń wód, — zjawiska wynikające ze zmian klimatu (np. gwałtowne deszcze, powódzie, susze), — obniżanie się poziomu wód gruntowych; — zjawisko suszy hydrologicznej.

Źródło: Opracowanie własne

### 3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie jednostki samorządu terytorialnego istotnie podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne oraz odbioru i oczyszczania ścieków. Wyposażenie obszaru w podstawową infrastrukturę techniczną zwiększa również atrakcyjność osiedleńczą dla potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

#### SIEĆ KANALIZACYJNA

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Kcynia w latach 2016-2020 pozostała niezmienna i wynosi 40,8 km. W podanym przedziale czasowym zwiększyła się liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej z wartości bazowej w roku 2016 na poziomie 738 do wartości 780 w roku 2020. Oznacza to zwiększenie liczby przyłączy o 48.

**Tabela 17. Parametry dotyczące sieci kanalizacyjnej znajdującej się na terenie gminy Kcynia w latach 2016-2020**

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Objętość ścieków bytowych odprowadzonych siecią kanalizacyjną w $\text{dam}^3$	144,9	163,5	163,5	155,4	160,3
Liczba awarii sieci kanalizacyjnej	45	74	31	45	70
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w km	40,8	40,8	40,8	40,8	40,8
Liczba przyłączy sieci kanalizacyjnej	738	760	769	772	780

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób korzystających z kanalizacji	3 928	3 944	3 949	3 912	3 844
% ludności korzystający z kanalizacji	29,1	29,3	29,4	29,3	29,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

Z sieci kanalizacyjnej korzysta względnie stały odsetek liczby ludności. W latach 2016-2020 odnotowywano również tendencję wzrostową ilości odprowadzanych ścieków bytowych, co oznacza wzrost objętości ścieków przypadających na jednego mieszkańca Gminy.

Warto zaznaczyć, że fakt, iż większość mieszkańców nie korzysta z kanalizacji, nie oznacza, że usuwają oni ścieki bytowe do środowiska, gdyż według danych uzyskanych od Urzędu Miejskiego w Kcyni liczba przydomowych oczyszczalni ścieków wynosi 115 sztuk, a liczba zbiorników bezodpływowych 952 sztuki, co oznacza, że ścieki bytowe są odpowiednio składowane i zabezpieczone.

Gmina Kcynia ma wyznaczony obszar aglomeracji Kcynia obejmujący większość obszaru miasta Kcynia, część wsi Żurawia oraz część wsi Grocholin. Wszystkie wymienione miejscowości znajdują się na terenie gminy Kcynia.<sup>18</sup> Na terenie aglomeracji znajduje się oczyszczalnia ścieków, która zlokalizowana jest w mieście Kcynia.<sup>19</sup>

**Tabela 18. Średnie roczne poziomy zanieczyszczeń w ściekach dopływających i odpływających z aglomeracji Kcynia w roku 2020**

Wyszczególnienie	Średnie roczne stężenie zanieczyszczeń w ściekach		
	BZT5 [mgo2/l]	ChZT [mgo2/l]	zawiesina ogólna [mg/l]
dopływających do oczyszczalni	667,0	1 259,6	461,8
oczyszczonych z oczyszczalni	11,9	64,8	10,6

Źródło: Sprawozdanie z KPOŚK za rok 2020 Kcynia

<sup>18</sup> Uchwała nr XXVIII/222/2020 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Kcynia

<sup>19</sup> Sprawozdanie z KPOŚK za rok 2020 Kcynia

Z danych zawartych w tabeli powyżej wynika, że redukcja zanieczyszczeń dla BZT5 wyniosła 98,22%, dla ChZT 94,85% natomiast dla zawiesiny ogólnej wskaźnik redukcji wynosi 97,70%.

Zgodnie z danymi ze sprawozdania z KPOŚK za rok 2020 Kcynia, ścieki odpływające z oczyszczalni ścieków spełniały wyznaczone standardy.

### **SIEĆ WODOCIĄGOWA**

Sieć wodociągowa na terenie gminy Kcynia w latach 2016-2020 wzrosła o 3,9 km i 72 przyłącza. W roku 2020 korzystało z niej 88,1% populacji Gminy. Niepokojący jest trend wzrostu liczby awarii sieci wodociągowej, co może wskazywać na słaby stan techniczny instalacji wodociągowych.

**Tabela 19. Parametry dotyczące sieci wodociągowej znajdującej się na terenie gminy Kcynia w latach 2016-2020**

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba przyłączy prowadzący do budynków mieszkalnych	2 429	2 439	2 450	2 482	2 501
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	223, 3	223, 3	222, 6	226, 5	227, 5
% ludności korzystający z sieci wodociągowej	87, 9	87, 9	88, 0	88, 1	88, 1
Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	11 847	11 845	11 833	11 770	11 637
Liczba przyłączy sieci wodociągowej	2 429	2 439	2 450	2 482	2 501
Liczba awarii sieci wodociągowej	48	64	47	60	66

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Na terenie Gminy znajdują się następujące ujęcia, zaopatrujące mieszkańców w wodę:

- ujęcie w Malicach,
- ujęcie w Łankowicach,
- ujęcie w Smoguleckiej Wsi,
- ujęcie w Kcyni,
- ujęcie w Żurawi,
- ujęcie w Słupowej,
- ujęcie w Szczepicach,
- ujęcie w Dziewierzewie,
- ujęcie w Królikowie (gmina Szubin, jednak zaopatruje miejscowość Górki Dąbskie).<sup>20</sup>

<sup>20</sup> Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla powiatu nakielskiego na lata 2017-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

Zgodnie z danymi zawartymi w ocenie obszarowej jakości wody na terenie powiatu nakielskiego za 2020 rok sporządzonej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nakle nad Notecią, stwierdzono przydatność wody do spożycia przez ludzi i brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie gminy.

## PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 20. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>— brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia,</li> <li>— funkcjonowanie oczyszczalni ścieków,</li> <li>— prowadzenie inwentaryzacji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— niewystarczający stopień skanalizowania obszaru gminy,</li> <li>— niewystarczający stopień zwodociągowania gminy,</li> <li>— korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych.</li> </ul>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>— wyposażenie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków</li> <li>— pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowanie infrastruktury wodno-ściekowej.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— niewłaściwe zagospodarowywanie nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości,</li> <li>— niewystarczająca wiedza mieszkańców na temat nielegalnego zrzutu ścieków oraz nielegalne zrzuty ścieków do wód powierzchniowych.</li> </ul>

Źródło: Opracowanie własne

### 3.2.6 Zasoby geologiczne i gleby

#### RZEŻBA TERENU I GEOLOGIA

Gmina Kcynia leży w Megaregionie Pozaalpejskiej Europy Środkowej, w Prowincji Niż Środkowoeuropejski, w Podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie, w Makroregionach Pojezierze Wielkopolskie oraz Pradolinie Toruńsko-Eberswaldzkiej, w Mezoregionach Pojezierza Chodzieskiego i Dolinie Środkowej Noteci.<sup>21</sup>

Opisane powyżej tereny odznaczają się występowaniem licznych, niewielkich jezior, na północy natomiast rzeźba terenu zostaje urozmaicona przez wysoczyznę morenową, która ściera się z pagórami moren czołowych charakterystycznych dla granic Doliny Środkowej Noteci.

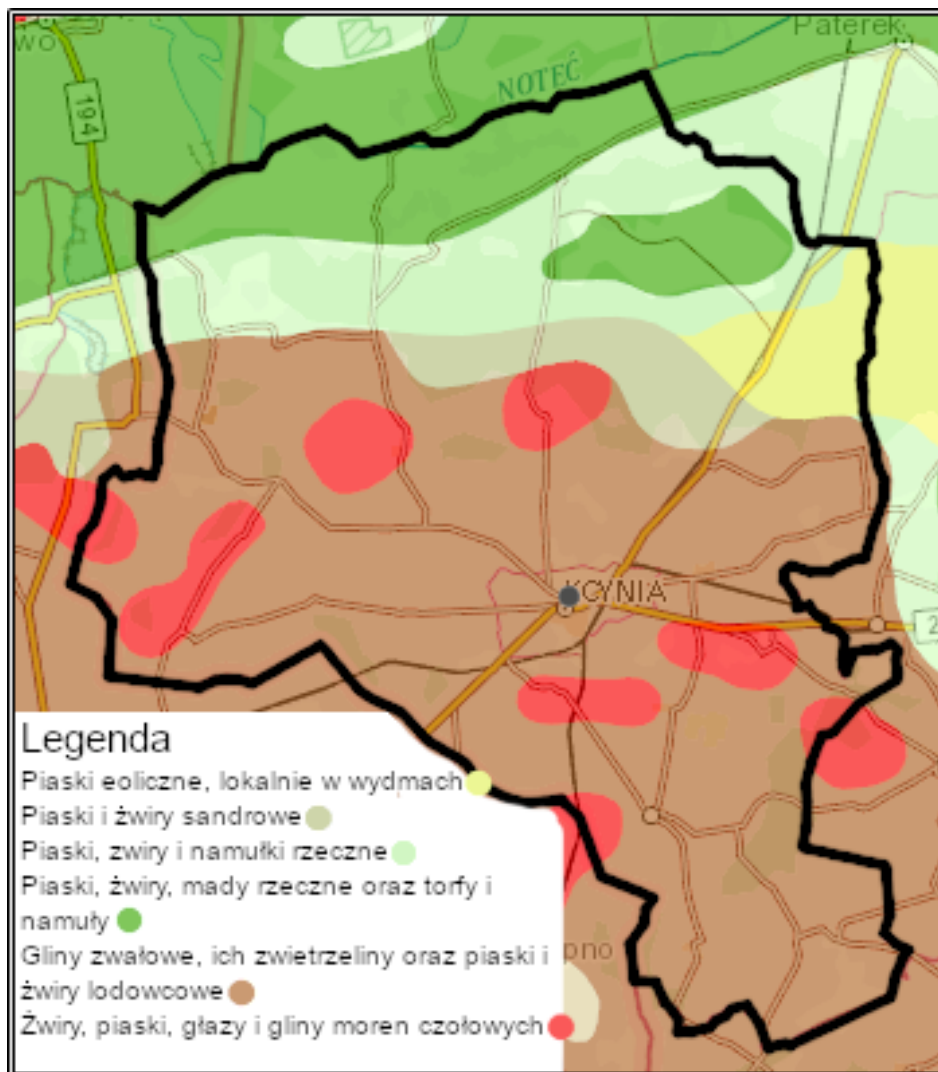
Na terenie gminy Kcynia przeważają krajobrazy glacialne równinne o deniwelacjach do 5 – 6 m. Na zachodzie występuje ciąg pagórków czołowo-morenowych, których wysokość względna dochodzi do 40 m. (Chwaliszewo, Dobieszewo). Mikroregion zalesiony znajduje się

<sup>21</sup> <https://geologia.pgi.gov.pl>

w północnej części gminy. Pagóry czołowomorenowe mają kształt kop i masywów oraz ma często strome zbocza. Towarzyszą im często sandry.<sup>22</sup>

Szczegółowe rozmieszczenie utworów przypowierzchniowych gminy Kcynia przedstawia rysunek poniżej.

Rysunek 11. Mapa utworów przypowierzchniowych gminy Kcynia



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CBDG i PIG, <http://geologia.pgi.gov.pl>

### **OBSZARY GÓRNICZE I ZŁOŻA KOPALIN**

Na terenie gminy Kcynia prowadzona jest eksploatacja licznych, acz niewielkich złóż zasobów mineralnych. Na rok 2021 (stan na 16.11.2021r.) na terenie gminy funkcjonowały następujące koncesjonowane podmioty eksploatujące:

- „SIPIORY IV” – dz. nr 422/3 obręb Sipiory, - koncesja nr 34/W/2014 z 31 lipca 2014 r.  
- P.P.H.U. „RAL” Różańska Anna, ul. Piaskowa 11, 89-100 Nakło nad Notecią

<sup>22</sup> Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kcynia

- „SIPIORY V” – dz. nr 83/7 obręb Sipiory, - koncesja nr 35/W/2014 z 31 lipca 2014 r. - P.P.H.U. „RAL” Różańska Anna, ul. Piaskowa 11, 89-100 Nakło nad Notecią,
- „SIPIORY VIII” – dz. nr 422/3 obręb Sipiory, - P.P.H.U. „RAL” Różańska Anna, ul. Piaskowa 11, 89-100 Nakło nad Notecią,
- „SIPIORY VI” – dz. nr 72/1 obręb Sipiory, – ANTRACYT – GROUP Sp. z. o.o. ul. Piękna 4, 81-203 Bydgoszcz,
- „MIECZKOWO XI”; - dz. nr 543 obręb Mieczkowo, - koncesja nr 37/W/2015 z 21 lipca 2015 r. – P.P.H.T Piotr Ławiński, Szczepanowo, ul. Barcińska 5, 88-306 Dąbrowa,
- „MIECZKOWO XII” – dz. nr 590, 591 obręb Mieczkowo, - koncesja nr 40/W/2016 z 23 czerwca 2016 r. - P.P.H.T Piotr Ławiński, Szczepanowo, ul. Barcińska 5, 88-306 Dąbrowa,
- „MIECZKOWO XVI” – dz. nr 571, 572/1, 372/4 obręb Mieczkowo, - koncesja nr 47/W/2019 z 27 listopada 2019 r. - P.P.H.T Piotr Ławiński, Szczepanowo, ul. Barcińska 5, 88-306 Dąbrowa,
- „MIECZKOWO XV” – dz. nr 326 obręb Mieczkowo – koncesja nr 46/W/2019 z 30 sierpnia 2019 r. - P.P.H.T Piotr Ławiński, Szczepanowo, ul. Barcińska 5, 88-306 Dąbrowa,
- „MIECZKOWO XIV” – dz. nr 557 obręb Mieczkowo – koncesja nr 48/W/2021 z 16 lipca 2021 r. – ŻWIROWNIA Mieczkowo RC Rafał Cebula, ul. Stańczyka 5, 64-920 Piła,
- „MIECZKOWO XIII” – dz. nr 322/2, 324/1 obręb Mieczkowo, - koncesja nr 39/W/2016 z 20 maja 2016 r. - P.P.H.T Piotr Ławiński, Szczepanowo, ul. Barcińska 5, 88-306 Dąbrowa,
- „JÓZEFKOWO I” – dz. nr 204/1 obręb Józefkowo, - koncesja nr 117/W/99 ŚG-V.7422.53.2013 z 05 marca 2013 r. – ŻWIR – BET Czesław Heftowicz, Kowalewko Folwark 3, 89-240 Kcynia,
- „IWNO I” – dz. nr 99/3 obręb Iwno, - koncesja nr 23/W/2009 z 14.08.2009 r., - P.P.H.U. Wydobywanie Żwiru i Piasku Jarosław Olędzki, Iwno 31, 89-240 Kcynia,
- „IWNO III” – dz. nr 169/3 obręb Iwno, - koncesja nr 38/W/2016 z 12.04.2016 r., - P.P.H.U. Wydobywanie Żwiru i Piasku Jarosław Olędzki, Iwno 31, 89-240 Kcynia,
- „IWNO IV” – dz. nr 97/13 obręb Iwno, - P.P.H.U. Wydobywanie Żwiru i Piasku Jarosław Olędzki, Iwno 31, 89-240 Kcynia.

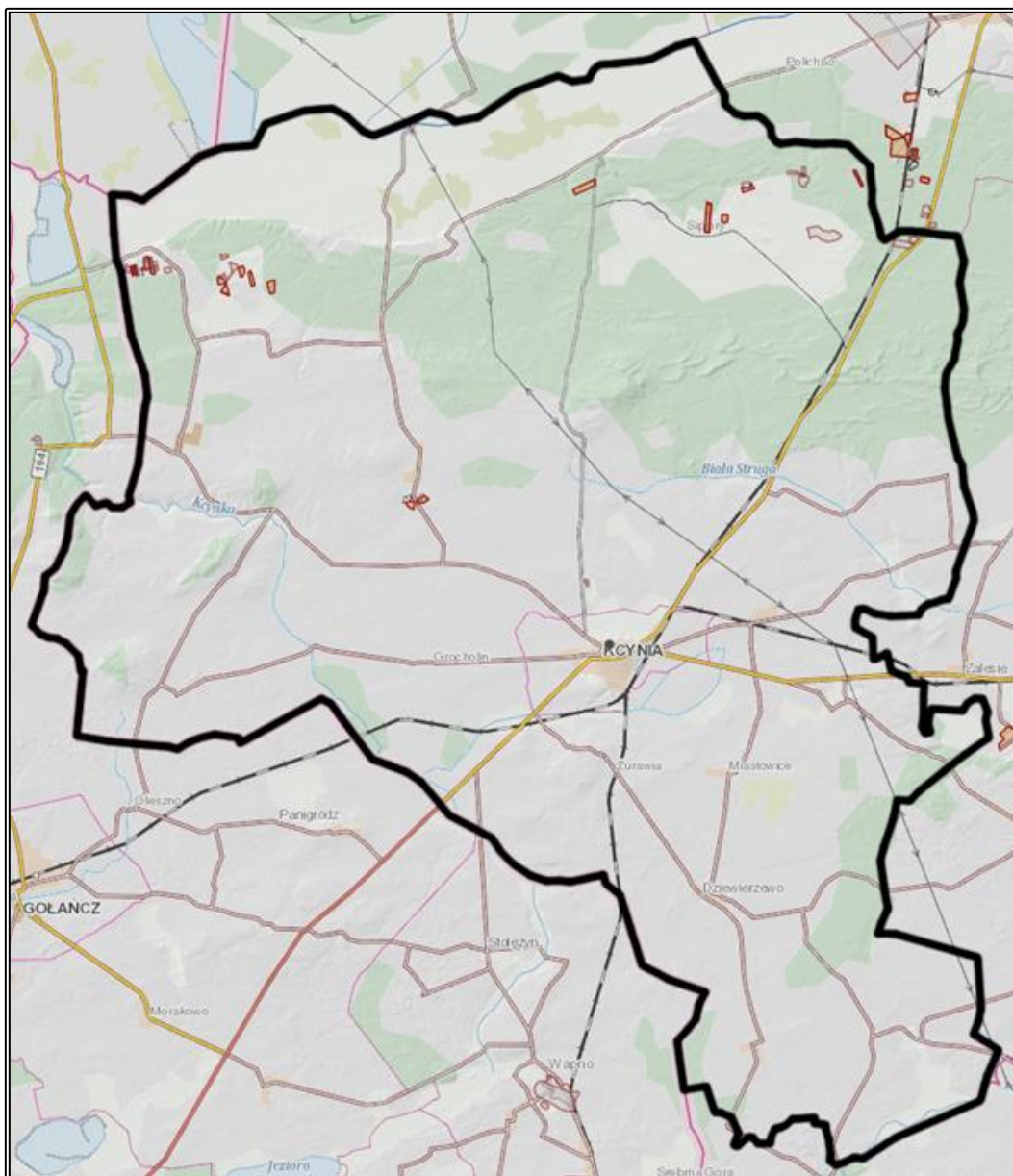
Charakterystykę złóż położonych na terenie Kcyni przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 21. Charakterystyka złóż położonych na terenie gminy Kcynia

Numer złoża	Nazwa złoża	Powierzchnia [ha]	Kopalina	Stan zagospodarowania
KN 2794	Gromadno	—	Kruszywa naturalne	Skreślone z bilansu zasobów
KN 12448	Iwno I	1,980	Kruszywa naturalne	Zagospodarowane
KN 12449	Iwno II	—	Kruszywa naturalne	Skreślone z bilansu zasobów
KN 15730	Iwno III	1,930	Kruszywa naturalne	Rozpoznane szczegółowo
KN 19873	Iwno IV	1,013	Kruszywa naturalne	Rozpoznane szczegółowo
KN 16774	Józefkowo I	5,650	Kruszywa naturalne	Złoże zagospodarowane
IB 1974	Kcynia III	0,898	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Eksploracja zaniechana
IB 1975	Kcynia IV	—	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Skreślone z bilansu zasobów
IB 2974	Mieczkowo	—	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Skreślone z bilansu zasobów
KN 18428	Mieczkowo 15	1,837	Kruszywa naturalne	Rozpoznane szczegółowo
KN 18429	Mieczkowo 16	1,999	Kruszywa naturalne	Rozpoznane szczegółowo
KN 2878	Mieczkowo II	11,414	Kruszywa naturalne	Eksploracja zaniechana
KN 5891	Mieczkowo III	1,199	Kruszywa naturalne	Eksploracja zaniechana
KN 9383	Mieczkowo IV	—	Kruszywa naturalne	Skreślone z bilansu zasobów
KN 15272	Mieczkowo IX – Pole A i Pole B	1,458	Kruszywa naturalne	Eksplorowane okresowo
KN 9715	Mieczkowo V	1,269	Kruszywa naturalne	Eksploracja zaniechana
KN 10996	Mieczkowo VI	0,980	Kruszywa naturalne	Eksploracja zaniechana
KN 11430	Mieczkowo VII	0,700	Kruszywa naturalne	Eksploracja zaniechana
KN 14205	Mieczkowo VIII	—	Kruszywa naturalne	Skreślone z bilansu zasobów
KN 15549	Mieczkowo X	3,351	Kruszywa naturalne	Zagospodarowane
KN 15894	Mieczkowo XI	1,826	Kruszywa naturalne	Zagospodarowane
KN 17680	Mieczkowo XII	1,990	Kruszywa naturalne	Rozpoznane szczegółowo
KN 17791	Mieczkowo XIII	1,994	Kruszywa naturalne	Zagospodarowane
KN 18236	Mieczkowo XIV	1,994	Kruszywa naturalne	Rozpoznane szczegółowo
KN 6898	Sipiory I	1,784	Kruszywa naturalne	Eksploracja zaniechana
KN 8153	Sipiory II	0,908	Kruszywa naturalne	Eksploracja zaniechana
KN 12360	Sipiory III	1,638	Kruszywa naturalne	Eksplorowane okresowo
KN 13836	Sipiory IV	1,960	Kruszywa naturalne	Zagospodarowane
KN 13835	Sipiory V	1,988	Kruszywa naturalne	Zagospodarowane
KN 17915	Sipiory VI	4,342	Kruszywa naturalne	Rozpoznane szczegółowo
KN 18222	Sipiory VII	4,120	Kruszywa naturalne	Rozpoznane szczegółowo
KN 19926	Sipiory VIII	1,987	Kruszywa naturalne	Rozpoznane szczegółowo
KN 2834	Studzienki II	2,418	Kruszywa naturalne	Eksploracja zaniechana
KN 2836	Studzienki III	5,732	Kruszywa naturalne	Eksploracja zaniechana
KR 5683	Wisławice	13,556	Kredy	Rozpoznane szczegółowo

Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych

Rysunek 12. Tereny, obszary górnicze oraz złoża na terenie gminy Kcynia



**Legenda:**

Szary obszar – granice złóż

Żółtawy obszar – obszary górnicze

Czerwone obramowanie – tereny górnicze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CBDG oraz PIG-PIB, <http://geologia.pgi.gov.pl>

Złoża na terenie gminy Kcynia ulokowane są głównie w północnej części gminy, w szczególności w okolicach północno-wschodniej i północno-zachodniej granicy gminy. Tereny górnicze występują w tym samym obszarze co złoża, z zaznaczeniem, że dwa tereny górnicze wymykają się opisanej zależności i ulokowane są bardziej na południe, w kierunku Kcynia. Odnośnie do obszarów górniczych, to pokrywają się one zasięgiem z terenami górniczymi.



### **OSUWISKA**

Osuwisko jest przemieszczeniem się mas ziemnych, powierzchniowej zwietrzliny i mas skalnych podłoża spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka. Ruchy masowe ziemi stanowią w niektórych przypadkach zagrożenie dla obiektów budowlanych posadowionych na uruchomionej powierzchni oraz zagrożenie dla życia i zdrowia.

Na terenie gminy Kcynia rozpoznano 4 osuwiska w miejscowości Kcynia oraz 10 obszarów zagrożonych ruchami masowymi w miejscowościach Kcynia, Żurawia, Piotrowo, Kowalewko, Chwaliszewo, Kowalewko Folwark oraz Paulina<sup>23</sup>.

### **GLEBY**

Na stan gleb wpływają głównie czynniki pochodzenia antropogenicznego:

- intensywne rolnictwo – stosowanie wysoko wydajnych maszyn, technik uprawy i hodowli, nadmierne wykorzystywanie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, co może prowadzić do degradacji chemicznej gleb (przeciążenie nadmierną ilością substancji chemicznych, w tym metalami ciężkimi, co prowadzi do zakwaszenia, zasolenia, alkalizacji, zmian jakościowych i ilościowych w próchnicy) oraz degradacji fizycznej gleb (utrata określonej masy gleby, zmiany struktury gleby, nadmierne zagęszczenie i niekorzystne zmiany stosunków wodnych, erozja spowodowana niewłaściwym użytkowaniem gruntów),
- działalność zakładów produkcyjno-usługowych – przyczyniająca się głównie do degradacji chemicznej gleb, na skutek emisji szkodliwych substancji do atmosfery, odprowadzania ścieków,
- komunikacja i transport samochodowy – przyczyniający się do zanieczyszczenia gleb położonych w bezpośrednim sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków komunikacyjnych – droga krajowa i wojewódzka (degradacja chemiczna).

Ponadto negatywny wpływ na jakość gleb wywierają: składowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych, wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do środowiska, nieszczelne szamba.

Nasilające się stałe wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, usługowej i urbanizacyjnej przyczyniają się do znacznych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te przejawiają się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzą do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Procesy degradacji gleb związane są przede wszystkim z:

- rejonami intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,

---

<sup>23</sup> Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla powiatu nakielskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2022-2025

- intensywnej melioracji gleb,
- rejonami budowy nowych osiedli mieszkaniowych,
- trasami komunikacyjnymi,
- terenami eksploatacji kopalni lub wyrobisk poeksploatacyjnych.

Przekształcenia mechaniczne gleb powodowane są przez zabudowę terenu, utwardzanie i ubicie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (np. gruzem budowlanym) oraz w wyniku formowania wykopów i wyrównań. Ważnym czynnikiem jest emisja zanieczyszczeń powietrza i opad zanieczyszczeń oraz procesy chemicznej degradacji gleb przez niewłaściwie prowadzoną gospodarkę ściekową i odpadową.

Jednym z głównych problemów związanym z uprawą gleb jest ich zakwaszenie. Skutkiem zakwaszenia jest m.in. zmniejszenie się żyzności i jakości gleby. Przyczyny zakwaszenia możemy podzielić na dwie grupy: naturalne oraz antropogeniczne, przy czym należy zwrócić uwagę, że kwasowość najczęściej powodowana jest przez te pierwsze. Do naturalnych, wynikających z procesów przyrodniczych zalicza się erupcje wulkaniczne i ekshalacje, pożary lasów, procesy utleniania, humifikacja (powstawanie próchnicy w glebach) oraz inne naturalne czynniki glebowo-klimatyczne. Natomiast przyczynami antropogenicznymi są te wywołane przez człowieka. Do najważniejszych należą wszelkiego rodzaju zanieczyszczenia powietrza, intensywny chów zwierząt użytkowych czy stosowanie fizjologicznie kwaśnych nawozów mineralnych.

Na obszarze gminy nie występują gleby zróżnicowane. Dominują tu gleby piaskowe i pseudobielicowe z klas bonitacyjnych IVb, V i VI. Zaliczane są one do gleb najłagodniejszych. Powstały one na skutek wyługowania i zakwaszenia gleb brunatnych. Lepsze gleby występują na południu gminy. Można tam spotkać gleby brunatne właściwe o klasach bonitacyjnych II i III. Okazjonalnie, w zagłębieniach międzymorenowych występują zdegradowane czarne ziemie, torfy niskie i gleby mułowe. Na płaskich fragmentach wysoczyzny występują gleby płowe. Na zboczach pradoliny Noteci występują gleby klas IV a, III b, lokalnie III a.<sup>24</sup>

#### **BADANIA MONITORINGOWE GLEB**

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach PMŚ prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – PIB, na zlecenie GIOŚ. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973).

---

<sup>24</sup> Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kcynia

Na terenie gminy nie było wykonywanych w ostatnich latach badań monitoringowych gleb w ramach PMŚ.

## PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

**Tabela 22. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne**

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>— występowanie złóż kopalin o potencjale gospodarczym.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— możliwa degradacja powierzchni ziemi ze względu na eksploatację występujących na terenie gminy zasobów kopalin,</li> <li>— wysokie koszty wydobycia kopalin,</li> <li>— występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych na terenie gminy.</li> </ul>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>— rozwój nowych technologii poszukiwania i eksploatacji surowców mineralnych,</li> <li>— ochrona kopalin w planach zagospodarowania przestrzennego,</li> <li>— nacisk na rekultywację terenów po zakończonych eksploatacjach kopalin.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— presja ze strony działających podmiotów gospodarczych zajmujących się eksploatacją złóż kopalin,</li> <li>— Niewystarczające środki finansowe na inwestycję z zakresu ochrony powierzchni ziemi.</li> </ul>

Źródło: Opracowanie własne

**Tabela 23. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby**

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>— Rozwinięte rolnictwo;</li> <li>— Brak prowadzenia działalności szczególnie uciążliwej na środowisko na terenie gminy.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— Przewaga słabych jakościowo gleb na terenie gminy;</li> <li>— Brak punktu monitoringu gleb na obszarze gminy.</li> </ul>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>— Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa;</li> <li>— Popularyzacja rolnictwa ekologicznego;</li> <li>— Stopniowa likwidacja szamb.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— Postępująca urbanizacja i fragmentacja terenu;</li> <li>— Erozja wodna i wietrzna;</li> <li>— Degradacja gleb w związku z działalnością rolniczą i używaniem sztucznych nawozów;</li> <li>— Zanieczyszczenia gleb spowodowane korzystaniem ze zbiorników bezodpływowych.</li> </ul>

Źródło: Opracowanie własne

### 3.2.7 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gospodarka odpadami jest jednym z ważniejszych zagadnień ochrony środowiska. Niewłaściwe postępowanie z odpadami wywiera negatywny wpływ na otaczającą przyrodę, zdrowie ludzi oraz warunki bytowe. Z tego powodu istotne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki oraz minimalizacja ilości powstających odpadów.

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego obowiązuje Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028.

Na obszarze gminy obowiązuje *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Kcynia (uchwała nr XX/172/2020 Rady Miejskiej w Kcynia z dnia 23 kwietnia 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kcynia)*. Określa on szczegółowe zasady w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, głównie poprzez ustalenie m.in.:

- 1) wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości,
- 2) rodzaju i minimalnej pojemności pojemników lub worków, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, w tym na terenach przeznaczonych do użytku publicznego oraz na drogach publicznych, warunki rozmieszczenia tych pojemników i worków oraz ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym,
- 3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego,
- 4) innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami,
- 5) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku,
- 6) wymagań w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach,
- 7) obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

Łączna ilość zebranych odpadów zmieszanych i posegregowanych na terenie gminy Kcynia wzrosła w latach 2016-2020 o 49,91%. W analizowanych latach wzrosła ilość segregowanych odpadów komunalnych, a nieznacznie spadła ilość zmieszanych odpadów. W 2020 roku udział odpadów posegregowanych wynosił 39,35% w odpadach zebranych ogółem z terenu gminy. Szczegóły zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 24. Odsetki odpadów zmieszanych i posegregowanych w latach 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Suma odpadów zebranych [t]	3 173,396	3 245,556	4 466,240	4 567,098	4 757,142
Zmieszane odpady [t]	2 908,980	2 920,360	2 929,500	2 909,600	2 885,310
Segregowane odpady [t]	264,416	325,196	1 536,740	1 657,498	1 871,8323
Odsetek odpadów zmieszanych [%]	91,07	89,94	65,59	63,71	60,65
Odsetek odpadów posegregowanych [%]	8,3	10,06	34,41	36,29	39,35

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kcynia za 2020 r. W poniższej tabeli przedstawiono masę poszczególnych rodzajów odpadów zebranych i poddanych recyklingowi na terenie gminy.

Tabela 25. Masa poszczególnych rodzajów odpadów zebranych i poddanych recyklingowi z terenu gminy Kcynia w latach 2016-2020

Rodzaj odpadów / Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Niesegregowane odpady komunalne [t]	2 980, 980	2 920, 360	2 929, 500	2 909, 600	2 885, 31
Papier i tektura [t]	27, 905	41, 488	42, 329	63, 524	61, 657
Szkło [t]	99, 252	138, 653	125, 131	164, 944	195, 040
Tworzywa sztuczne [t]	54, 782	67, 669	101, 957	145, 635	103, 894
Opakowania z metalu [t]	3,638	5,214	23,749	24,317	27,883
Opakowania wielomateriałowe [t]	3 981	2, 781	2, 660	6, 557	1, 300
Zmieszane odpady opakowaniowe [t]	-	-	24,400	-	-
Metale [t]	20, 439	26, 562	38, 421	67, 753	73, 010
Metale żelazne [t]	13,381	16,442	37,204	37,485	40,566
Szkło [t]	-	-	0,139	-	-

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kcynia za 2020 r. Na terenie gminy w latach 2016-2020, co roku osiągnięty został poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania oraz

osiągnięty był poziom recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Z kolei poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia takich frakcji odpadów jak: papier, metale, tworzywa sztuczne i szkła osiągnięty był zgodnie z wymaganiami w latach 2016-2018. W roku 2019-2020 wymagany poziom nie został osiągnięty przez Gminę.

Dodatkowo na terenie gminy znajdują się dwa prywatne składowiska odpadów pozostawione przez właścicieli (brak tam składowisk odpadów niebezpiecznych):

- Karmelita, dz. nr 230 – obręb Karmelita, odpady o kodzie 03 03 07 – mechanicznie wydzielone odrzuty z przeróbki makulatury i tektury,
- Dziewierzewo, dz. nr 549/9 – obręb Dziewierzewo, odpady o kodzie 03 03 07 – mechanicznie wydzielone odrzuty z przeróbki makulatury i tektury.

Na terenie gminy funkcjonują także zakłady zbierania i przetwarzania odpadów komunalnych, to jest:

- PSZOK – Kcynia, ul. Dworcowa 15, dz. nr 828/1 Kcynia – Gminny PSZOK prowadzony przez ZGKiM w Kcyni Sp. z o.o. ul. Nakielska 9,
- Karmelita, dz. nr 230 – obręb Karmelita, EKOPOZ Sp. z o.o. ul. Obornicka 1, 62-005 Bolechowo,
- ARHAN Arkadiusz Hanyżewski, Malice 35, dz. nr 129 obręb Malice.

Do gospodarki odpadami zaliczyć należy również kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Masa zinwentaryzowanych i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Kcynia prezentuje poniższa tabela.

**Tabela 26. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Kcynia w [kg] – dane z bazy azbestowej (stan na listopad 2021)**

<b>Zinwentaryzowane</b>		
Razem	8 219 363	100%
Osoby fizyczne	7 451 765	100%
Osoby prawne	767 598	100%
<b>Unieszkodliwione</b>		
Razem	903 133	10,99%
Osoby fizyczne	892 455	11,98%
Osoby prawne	10 678	1,39%
<b>Pozostałe do unieszkodliwienia</b>		
Razem	7 316 230	89,01%
Osoby fizyczne	6 559 310	88,02%
Osoby prawne	756 920	98,61%

Źródło: Baza Azbestowa, <https://bazaazbestowa.gov.pl>

Rysunek 13. Lokalizacja wyrobów azbestowych na terenie gminy Kcynia wraz z pilnością ich usunięcia



Szare punkty – Wyroby usunięte

Czerwone punkty – I stopień pilności usunięcia

Pomarańczowe punkty – II stopień pilności usunięcia

Żółte punkty – III stopień pilności usunięcia

Źródło: Baza Azbestowa, <https://bazaazbestowa.gov.pl>



**PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT**

**Tabela 27. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów**

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>— uporządkowany system gospodarki odpadami,</li> <li>— funkcjonujący punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) na terenie gminy,</li> <li>— realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— niewystarczający stopień usuniętych wyrobów azbestowych występujących na terenie gminy,</li> <li>— wysokie i rosnące koszty systemu gospodarowania odpadami,</li> <li>— nieosiągnięcie w ostatnich dwóch latach przez gminę poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych takich jak: papier, metale, tworzywa sztuczne i szkła,</li> <li>— obecność składowisk odpadów komunalnych na obszarze gminy.</li> </ul>
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>— ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej,</li> <li>— pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowanie infrastruktury gospodarki odpadami,</li> <li>— powstawanie nowoczesnych instalacji do przetwarzania odpadów,</li> <li>— wprowadzenie na terenie kraju nowych założeń i wytycznych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— niedostateczny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami,</li> <li>— powstawanie „dzikich” wysypisk,</li> <li>— rosnąca ilość odpadów.</li> </ul>

Źródło: Opracowanie własne

**3.2.8 Zasoby przyrodnicze**

**Szata roślinna**

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych wg danych GUS na koniec 2020 r. wynosiła 825,32 ha. Lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) obszaru gminy wyniosła 21,7%, co jest wartością niższą od średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego (23,5%) i kraju (29,6%). Obszar gminy należy do nadleśnictwa Szubin oraz nadleśnictwa Podanin.



Tabela 28. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Kcynia

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2020
<b>Powierzchnia gruntów leśnych</b>		
Ogółem	ha	825,32
Lesistość w %	%	21,7
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	5 895,84
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	5 797,67
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	5781,51
Grunty leśne prywatne	ha	727,15
<b>Powierzchnia lasów</b>		
Lasy ogółem	ha	6 451,13
Lasy publiczne ogółem	ha	5 723,98
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	5 625,81
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	5 609,65
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	16,05
Lasy publiczne gminne	ha	98,17
Lasy prywatne ogółem	ha	727,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Szata roślinna na terenie gminy jest zróżnicowana, co wiąże się z występowaniem blisko siebie terenów rolnych, leśnych oraz obszarów chronionych. Największe kompleksy leśne znajdują się w północno-wschodniej, północnej oraz wschodniej części gminy.

W składzie gatunkowym drzewostanu dominuje sosna, która znalazła optymalne warunki do rozwoju na siedlisku boru mieszanego świeżego. Pozostałymi, uzupełniającymi gatunkami są: świerk, dąb, buk, jesion, olsza czarna, brzoza, modrzew, osika, daglezwia, grab, lipa, klon oraz jawor. Las mieszany świeży zajmuje siedliska średnio żyzne na utworach piaszczystych lub gliniasto-piaszczystych. Roślinność runa podobna jest do składu borów mieszanych, jednak różni się od nich większą ilością traw i ziół. Drzewostan jest zazwyczaj dwupiętrowy, mieszany z sosną, dębem, brzozą, lipą, osiką, o dominacji gatunków liściastych. W podszycie występuje głównie kruszyna, jałowiec, trzmielina i leszczyna.<sup>25</sup>

### **Świat zwierząt**

Na obszarze gminy, w związku z licznym występowaniem form ochrony przyrody występuje również bogata fauna. Spotkamy tutaj gatunki charakterystyczne dla fauny leśnej, między innymi takie gatunki ssaków jak jeż wschodni, kret, ryjówki: aksamitna i malutka, rzęsorek rzeczek, nietoperze, wiewiórka, piżmak, szczur wędrowny, mysz domowa, nornica ruda, mysz leśna, mysz zaroślowa, mysz polna, badylarek, darniówka zwyczajna, nornik północny, lis,

<sup>25</sup> Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kcynia

jenot, borsuk, kuna leśna (tumak) i domowa (kamionka), tchórz zwyczajny, łasica łąska, norka amerykańska, wydra i gronostaj.

Z płazów wartych wymieniania są: traszka zwyczajna, ropucha pospolita i szara, grzebiuszka ziemna, kumak nizinny oraz żaba brunatna i zielona. Z gadów: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec oraz zaskroniec zwyczajny.

Do ptactwa bytującego na tutejszym terenie zaliczymy przede wszystkim takie gatunki leśne, jak: skowronek borowy, zięba, trznadel, świergotek drzewny i pierwiosnek. Gatunkami uzupełniającymi są m.in.: rudzik, sójka, pokrzewki: ogrodowa i czarnołbista, świstunka leśna, drozd śpiewak, kos, muchołówka szara, dzięcioły, puszczyk, sikory, muchołówka żałobna, pleszka, krętogłów, szpak, myszolew zwyczajny, kruk, trzmielojad, jastrząb, pustułka, bielik, krogulec, kobuz, kania czarna i ruda, sokół wędrowny, sowa uszata, bocian biały, jaskółki: dymówka i oknówka, szpak, wróbel, mazurek, kopciuszek, cierniówka, piegża, zaganiacz, gąsiorek, dzwonec, szczygieł, makolągwa oraz kulczyk.<sup>26</sup>

### **Formy ochrony przyrody**

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 poz. 55 ze zm.) są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na obszarze gminy Kcynia znajdują się:

- Rezerwat Przyrody „Grocholin”
- Obszar Natura 2000 „Dolina Noteci”
- Obszar Natura 2000 „Lisi Kąt”
- Obszar Natura 2000 „Dolina Środkowej Noteci i Kanału bydgoskiego”
- Pomniki Przyrody
- Użytki ekologiczne<sup>27</sup>

Wyżej wymienione formy ochrony przyrody scharakteryzowano poniżej:

### **Rezerwat przyrody**

Na terenie Rezerwatów przyrody obowiązują przepisy z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 r. poz. 1098), zgodnie z którymi na terenie rezerwatu zabrania się

---

<sup>26</sup> Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kcynia

<sup>27</sup> <http://crfop.gdos.gov.pl>

- budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom rezerwatu przyrody,
- chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu,
- polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody,
- pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów,
- użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody,
- zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody,
- pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu,
- niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów,
- palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
- prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony,
- stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów,
- zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
- połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych,
- ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
- wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ,
- wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
- ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach wskazanyymi przez dyrektora ochrony środowiska,

- umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego,
- zakłócania ciszy,
- używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
- prowadzenia badań naukowych bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
- wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska,
- wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych,
- organizacji imprez rekreacyjno-sportowych bez zgody dyrektora regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

**Rezerwat Przyrody „Grocholin”** – forma ochrony przyrody powstała na mocy zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 7 października 1967 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. U. M.P. z 1967 r. Nr 61, poz. 290)<sup>28</sup>. Jest to rezerwat częściowy, zajmujący powierzchnię 12,10 ha na terenie leśnictwa Laskownica w gminie Kcynia. Ochronie podlega łąg jesionowo-olszowy i las grądowy. W zespole łągu jesionowo-olszowego dominuje jesion wyniosły z domieszką olszy czarnej i lipy drobnolistnej. W warstwie krzewów występuje czeremcha zwyczajna, leszczyna i dziki bez czarny. W runie leśnym, na wiosnę, dominuje ziarnopłon wiosenny. W późniejszym okresie wegetacji występują podagrycznik pospolity, jaskier kosmaty, gwiazdnica gajowa i gajowiec żółty. W lesie o charakterze łągu środkowoeuropejskiego dominuje starodrzew grabowo-dębowy, z domieszką jesionu wyniosłego. W słabo rozwiniętej warstwie krzewów spotyka się: leszczynę pospolitą, czeremchę zwyczajną, trzmielinę europejską i dziki bez czarny. W dobrze rozwiniętej warstwie roślin zielonych zwarte powierzchnie tworzy kokorycz pusta, ziarnopłon wiosenny, gajowiec żółty, prosownica rozpierzchła, podagrycznik pospolity i zawilec gajowy.<sup>29</sup>

---

<sup>28</sup> <http://crfop.gdos.gov.pl>

<sup>29</sup> <http://www.odznaka.kuj-pom.bydgoszcz.pttk.pl>

### **Obszary Natura 2000**

Zgodnie z przepisami art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 r. poz. 1098) na Obszarach Natura 2000 wprowadza się następujące zakazy: podejmowanie działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

**Obszar Natura 2000 „Dolina Noteci”** – forma ochrony przyrody utworzona rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci (PLH300004) (Dz.U. z 2018 r., poz. 1521).<sup>30</sup> Obszar przyrodniczy o powierzchni 47 658,0 ha, leżący na wysokości od 37 do 50 m n.p.m.. Obejmuje znaczną część doliny Noteci między miejscowościami Wieleń a Bydgoszczą. Obszar jest w większości zajęty przez torfowiska niskie, pokryte zalewowymi łąkami i trzcinowiskami, z enklawami zakrzewień i zadrzewień. Teren przecinają liczne kanały i rowy odwadniające. Częste są starorzecza i wypełnione wodą doły potorfowe. Miejscami występują rozległe płaty łągów. Łąki są intensywnie użytkowane. Wody śródlądowe (stojące i płynące) zajmują 2% obszaru, siedliska łąkowe i zaroślowe zajmują 85%, torfowiska, bagna, roślinność na brzegach wód - 2% powierzchni a siedliska leśne 6%. Siedliska rolnicze zajmują 5% obszaru. Obszar częściowo pokrywa się z ważną ostoją ptasią o randze europejskiej. Występują tu 22 gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Obszar obejmuje bogatą mozaikę siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (11 typów), z priorytetowymi lasami łągowymi i dobrze zachowanymi kompleksami łąkowymi. Notowano tu 8 gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Ostoja jest też ważnym korytarzem ekologicznym o randze międzynarodowej.<sup>31</sup>

Na opisywanym obszarze obowiązuje Plan Zadań Ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. Poz. 1477).<sup>32</sup> Realizacja założeń *POŚ dla Gminy Kcynia* odbywać się będzie zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy oraz uwzględniane istniejące oraz potencjalne zagrożenia.

---

<sup>30</sup> <http://crfop.gdos.gov.pl>

<sup>31</sup> <http://ine.eko.org.pl>

<sup>32</sup> <http://bydgoszcz.rdos.gov.pl>

**Obszar Natura 2000 „Lisi Kąt”** – forma ochrony przyrody utworzona Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).<sup>33</sup> Obszar obejmuje boczną dolinę uchodzącą do doliny rzeki Noteć. Położona jest ona na kredzie jeziornej, zalegającej na głębokości od 20-30 cm. Teren cechuje nieznaczne zróżnicowanie geomorfologiczne. Po osuszeniu terenu, większość zajmują użytki zielone - zbiorowiska łąkowe. W rejonie Kocewka ciągnie się pas łągu. Miejscowości Lisi Kąt, Jeziornica, Studzienki i Wisławica położone są na wydmach. Niezagospodarowane powierzchnie wokół nich, porastają miejscami murawy piaszkowe i laski sosnowe. Bagna od strony Jeziornicy są najbardziej uwilgotnione, choć obserwujemy tam już dość daleko posuniętą sukcesję wtórną. Obszar charakteryzuje się dużym udziałem łąk ekstensywnych, z licznymi stanowiskami *Ostericum palustre*. Niewielkie fragmenty tego terenu zajmują mechowiska. Za to spory obszar pokrywają łożowiska, okresowo zalewane wodą i rozległe szuwały pomiędzy nimi. Są tu zarówno szuwały wysokie z trzciną i pałką wąskolistną i szerokolistną, ale jest też dużo szuwarów.<sup>34</sup>

Na opisywanym obszarze obowiązuje Plan Zadań Ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 2 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 200 Lisi Kąt PLH040026 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. Poz. 3129).<sup>35</sup> Realizacja założeń *POŚ dla Gminy Kcynia* odbywać się będzie zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy oraz uwzględniane istniejące oraz potencjalne zagrożenia.

**Obszar Natura 2000 „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego”** – forma ochrony przyrody utworzona rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U.04.229.2313).<sup>36</sup> Obszar o powierzchni 32 408,6 ha, leżący na wysokości od 52 do 54 m n.p.m.. Obejmuje równoleżnikowy odcinek pradoliny o szerokości od 2 do 8 km. Od północy obszar graniczy z wysoczyzną Pojezierza Krajeńskiego. Deniwelacje pomiędzy dnem doliny a skrajem wysoczyzny dochodzą tu do 140 m. Od południa pradolina jest ograniczona piaszczystym, zalesionym Tarasem Szamocińskim sięgającym krawędzi Pojezierza Chodzieskiego. W zachodniej części pradoliny płynie Noteć. Część wschodnia jest odwadniana żeglownym Kanałem Bydgoskim, wybudowanym w końcu XVIII w., łączącym dorzecza Odry i Wisły. Wody śródlądowe (stojące i płynące) zajmują 3% obszaru, siedliska łąkowe i zaroślowe 86%,

---

<sup>33</sup> <http://crfop.gdos.gov.pl>

<sup>34</sup> <http://ine.eko.org.pl>

<sup>35</sup> <http://bydgoszcz.rdos.gov.pl>

<sup>36</sup> <http://crfop.gdos.gov.pl>

a siedliska leśne 6%. Na obszarze pradoliny, w większości zmeliorowanym, prowadzona jest gospodarka łąkowa - 5%. Stawy Antoniny, Smogulec, Ostrówek, Występ i Ślesin są podstawą intensywnej hodowli ryb. W obrębie obszaru znajdują się 2 ostoje ptaków o randze europejskiej: "Stawy Ostrówek i Smogulec" i "Stawy Ślesin i Występ". Występują tu co najmniej 18 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Szczególne znaczenie mają populacje bielika i kani czarnej, stosunkowo licznie występują kania ruda i błotniak stawowy. W okresie wędrówek stosunkowo duże koncentracje osiągają łabędź czarnodzioby i siewka złota. Na obszarze występuje również wiele innych zwierząt kręgowych i bogata flora roślin naczyniowych, z licznymi gatunkami zagrożonymi i prawnie chronionymi. Podkreślić należy występowanie zróżnicowanych zbiorowisk roślinnych, w tym różnych typów łągów, a także muraw kserotermicznych.<sup>37</sup>

Na opisywanym obszarze nie jest wprowadzony Plan Działań Ochronnych.

### **Pomniki Przyrody**

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 r. poz. 1098) pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie

W stosunku do pomników przyrody obowiązują przepisy z art. 24 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2021 poz. 1098), które zakazują:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych,
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,

---

<sup>37</sup> <http://ine.eko.org.pl>

- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych,
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

**Tabela 29. Wykaz Pomników Przyrody znajdujących się na terenie gminy Kcynia**

Akt prawny ustanawiający	Opis
Uchwała Nr XXX/292/2012 Rady Miejskiej w Kcyni a dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 19.02.2013 r., poz. 865)	Grupa 350 drzew, wśród których dominującym gatunkiem jest Wiąz Pospolity <i>Ulmus Minor</i>
Komunikat Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy z 01.06.1955 r., nr 5, poz. 23)	Dąb Szypułkowy <i>Quercus robur</i> Dąb Szypułkowy <i>Quercus robur</i>
Rozporządzenie Nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 29.03.1996 r., nr 6, poz. 30)	Grupa 52 drzew, wśród których dominującym gatunkiem jest Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
Rozporządzenie Nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 29.03.1996 r., nr 6, poz. 30)	Grupa 15 drzew (13 Topoli białych <i>populus alba</i> , 1 Klon polny <i>Acer campestre</i> , 1 Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> )
Rozporządzenie Nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 29.03.1996 r., nr 6, poz. 30)	Stanowisko kwitnącego bluszczu pospolitego o powierzchni 1,00 ha znajdującego się w zabytkowym parku dworskim na działce o nr ew. 1073/4 obrębu Grocholin w miejscowości Grocholin w gminie Kcynia
Rozporządzenie Nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 29.03.1996 r., nr 6, poz. 30)	Grupa 378 drzew, wśród których dominującym gatunkiem jest Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
Rozporządzenie Nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 29.03.1996 r., nr 6, poz. 30)	Wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i>
Rozporządzenie Nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 29.03.1996 r., nr 6, poz. 30)	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
Rozporządzenie Nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 29.03.1996 r., nr 6, poz. 30)	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
Rozporządzenie Nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>



Akt prawny ustanawiający	Opis
przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 29.03.1996 r., nr 6, poz. 30)	
Rozporządzenie Nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 29.03.1996 r., nr 6, poz. 30)	Platan klonolistny <i>Platanus xacerifolia</i>
Rozporządzenie Nr 36 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 lutego 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 22.02.1995 r., nr 3, poz. 11)	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316)	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316)	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316)	Wiąz górski <i>Ulmus glabra</i> Platan klonolistny <i>Platanus xacerifolia</i>
Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316)	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i> o wysokości Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316)	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> Wiąz pospolity <i>Ulmus laevis</i> 3 sztuki Świerka pospolitego <i>Picea abies</i>
Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316)	Platan klonolistny <i>Platanus xacerifolia</i>
Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316)	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i> Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>
Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316)	Daglezja zielona <i>Pseudotsuga menziesii</i> Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> 4 sztuki Lipy drobnolistnej <i>Tilia cordata</i>
Zarządzenie Nr 49/84 Wojewody Bydgoskiego z dnia 18 grudnia 1984 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 26.03.1985 r., nr 3, poz. 140)	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> 4 sztuki Platana klonolistnego <i>Platanus xacerifolia</i>

Akt prawny ustanawiający	Opis
Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120)	Grupa 31 drzew z gatunku Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
Komunikat Nr 1/70 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy z dnia 31 lipca 1970r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody w woj. bydgoskim. (Dz. Urz. WRN w Bydgoszczy (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy z 10.09.1970 r., nr 20, poz. 208)	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> 3 sztuki Topoli osiki <i>Populus tremula</i>
Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120)	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
Zarządzenie Nr 83/89 Wojewody Bydgoskiego z dnia 16 grudnia 1989r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 26.01.1990 r., nr 1, poz. 10)	Kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i>
Komunikat Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody o wydanych orzeczeniach uznających niektóre twory przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy z 25.05.1957 r., nr 4, poz. 18)	3 sztuki Sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i>
Zarządzenie Nr 83/89 Wojewody Bydgoskiego z dnia 16 grudnia 1989r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 26.01.1990 r., nr 1, poz. 10)	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
Komunikat Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w sprawie uznania określonych tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy z 10.11.1960 r., nr 12, poz. 92)	Topola <i>Populus sp.</i>
Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120)	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> Wierzba krucha <i>Salix fragilis</i>
Zarządzenie Nr 83/89 Wojewody Bydgoskiego z dnia 16 grudnia 1989r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 26.01.1990 r., nr 1, poz. 10)	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
Zarządzenie Nr 83/89 Wojewody Bydgoskiego z dnia 16 grudnia 1989r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 26.01.1990 r., nr 1, poz. 10)	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>
Komunikat Nr 1/70 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy z dnia 31 lipca 1970r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody w woj. bydgoskim. (Dz. Urz. WRN w Bydgoszczy (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy z 10.09.1970 r., nr 20, poz. 208)	Głaz narzutowy o obwodzie 1 360 cm znajdujący się w oddziale 136 f leśnictwa Dębogóra

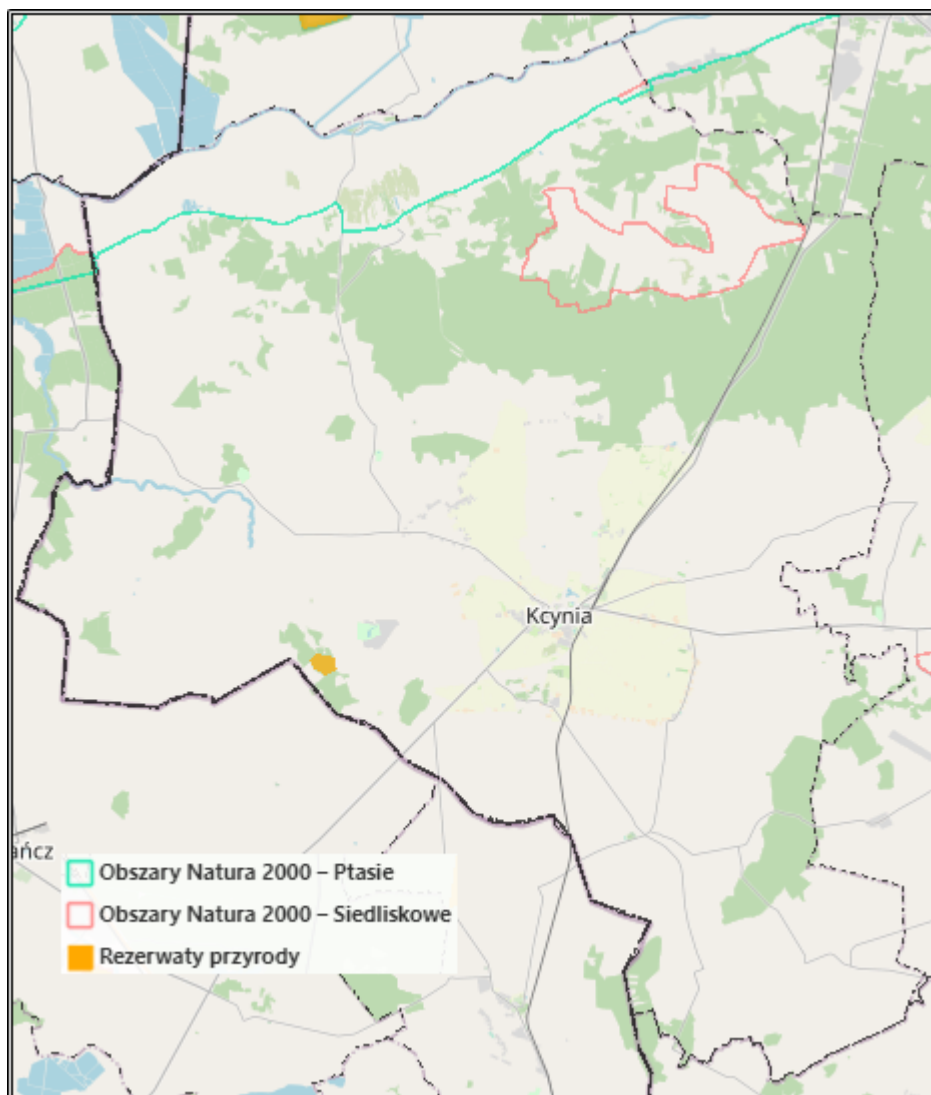
Akt prawny ustanawiający	Opis
Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120)	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120)	2 sztuki Dębu szypułkowego <i>Quercus robur</i>
Komunikat Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody o wydanych orzeczeniach uznających niektóre twory przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy z 25.05.1957 r., nr 4, poz. 18)	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120)	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120)	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>
Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120)	4 sztuki Dębu szypułkowego <i>Quercus robur</i>
Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120)	5 sztuk Dębu szypułkowego <i>Quercus robur</i>
Zarządzenie Nr 83/89 Wojewody Bydgoskiego z dnia 16 grudnia 1989r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 26.01.1990 r., nr 1, poz. 10)	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> 2 sztuki Lipy drobnolistnej <i>Tilia cordata</i>
Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120)	Platan klonolistny <i>Platanus xacerifolia</i>
Zarządzenie Nr 49/84 Wojewody Bydgoskiego z dnia 18 grudnia 1984 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 26.03.1985 r., nr 3, poz. 140)	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i> Głóg dwuszyszkowy <i>Crataegus laevigata</i> Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>
Zarządzenie Nr 49/84 Wojewody Bydgoskiego z dnia 18 grudnia 1984 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 26.03.1985 r., nr 3, poz. 140)	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
Zarządzenie Nr 83/89 Wojewody Bydgoskiego z dnia 16 grudnia 1989r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa	Głaz narzutowy o obwodzie 921 cm znajdujący się w oddziale 136 leśnictwa Dębogóra

Akt prawny ustanawiający	Opis
bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 26.01.1990 r., nr 1, poz. 10)	
Uchwała nr XII/88/2015 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 2732)	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
Uchwała Nr XII/89/2015 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 27 sierpnia 2015 r w sprawie ustanowienia pomników przyrody. (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 2733)	2 sztuki Dębu szypułkowego <i>Quercus robur</i>

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl>

Dodatkowo na terenie gminy funkcjonują użytki ekologiczne, czyli formy ochrony przyrody opisane w artykule 42 ustawy o ochronie przyrody jako zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Na terenie gminy występują użytki ekologiczne. Są to bagna, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków.

Rysunek 14. Mapa Obszarów Natura 2000 i Rezerwatów Przyrody występujących na terenie gminy Kcynia



Źródło: <https://www.bdl.lasy.gov.pl>

Przez obszar gminy Kcynia przechodzi także korytarz ekologiczny, czyli obszar, który umożliwia migrację roślin, zwierząt i grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia.

Na obszarze gminy Kcynia zlokalizowane są dwa korytarze ekologiczne: GKPnC-17 Dolina Noteci oraz GKPnC-16 Lasy Nadnoteckie. Powyższe korytarze należą do Krajowej sieci ekologicznej ECONET Polska, pełniąc funkcję krajowych korytarzy ekologicznych.

W związku z położeniem korytarzy ekologicznych głównymi zagrożeniami, jakie mogą zaistnieć dla funkcjonowania ich poszczególnych odcinków, są zagrożenia wynikające z lokalizacji dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich oraz krajowych. Taka sytuacja prowadzi do występowania kolizji pomiędzy drogą a korytarzem, przez co podczas wzmożonego ruchu pojazdów może prowadzić do zaistnienia niebezpiecznych sytuacji.

W związku z tym istotnym jest, aby przy drogach znajdowały się znaki informujące, o tym że możliwe jest pojawienie się zwierząt na drodze oraz że należy zachować szczególną ostrożność szczególnie w okresach migracji zwierząt.

Minimalizacja oddziaływania bariery psychofizycznej w zasięgu korytarzy migracyjnych polega na następujących działaniach o charakterze osłonowym:

- budowanie osłon (ekranów) antyolśnieniowych – chronią zwierzęta przed oślepieniem przez przejeżdżające pojazdy; osłony powinny być lokowane przede wszystkim na powierzchni i w otoczeniu przejść dla zwierząt;
- budowanie ekranów akustycznych – ograniczają poziom hałasu na obszarach sąsiadujących z drogą; powinny być stosowane w przypadku stwierdzenia oddziaływania o charakterze znaczącym na konkretne gatunki zwierząt;
- wprowadzanie osłonowych i izolacyjnych nasadzeń roślinności – ograniczają poziom hałasu i emisji chemicznych w obszarach sąsiadujących z drogą.

Utrzymanie korytarzy i właściwe gospodarowanie w ich obrębie może mieć istotne znaczenie dla ochrony siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000, dlatego w planowaniu przestrzennym należy wziąć je pod uwagę. Zachowanie drożności i ciągłości korytarzy jest kluczowe dla zachowania spójności sieci.

## PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 30. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>— istniejące walory naturalne i krajobrazowe,</li> <li>— występowanie licznych form ochrony przyrody, w tym rezerwat i obszary Natura 2000,</li> <li>— duża różnorodność krajobrazowa, ekosystemowa, siedliskowa i gatunkowa,</li> <li>— przebiegające korytarze ekologiczne należące do sieci ECONET Polska.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— podatność zasobów przyrody na zanieczyszczenia środowiska,</li> <li>— presja urbanizacyjna i turystyczna na obszary chronione,</li> <li>— niepełna inwentaryzacja i waloryzacja stanu przyrody,</li> <li>— niska lesistość obszarów gminy.</li> </ul>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>— dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, w tym m.in. nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej,</li> <li>— programy i akcje edukacyjno-informacyjne w szkołach i wśród mieszkańców gminy o potrzebie ochrony przyrody,</li> <li>— nowoczesne sposoby wykrywania kłusowników i szkód w ekosystemie (drony, systemy termowizyjne),</li> <li>— promocja walorów przyrodniczych gminy.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— utrata siedlisk w wyniku zmian hydrologicznych,</li> <li>— postępująca urbanizacja,</li> <li>— zmiany klimatyczne,</li> <li>— niska świadomość ekologiczna mieszkańców,</li> <li>— niewystarczające środki finansowe na aktywną ochronę przyrody,</li> <li>— ekspansja gatunków obcych.</li> </ul>

Źródło: Opracowanie własne

### 3.2.9 Zagrożenia poważnymi awariami

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w ustawie Prawo ochrony środowiska (IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23).

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 u.p.o.ś., na:

- zakłady o zwiększonym ryzyku;
- zakłady o dużym ryzyku.

Na terenie gminy Kcynia działalność gospodarcza związana jest głównie z sektorem F (Budownictwo) i na jej terenie nie funkcjonują większe zakłady przemysłowe, które stanowiłyby zagrożenie wystąpienia poważnej awarii w rozumieniu ww. ustawy.

Na terenie powiatu nakielskiego, w którego skład wchodzi gmina, również nie funkcjonują zakłady o dużym ryzyku (ZDR) ani zakłady o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii, których skutki mogłyby być odczuwalne na terenie gminy.

Poważne zagrożenie dla gminy stanowić może transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym. Obecność na jej terenie ważnych szlaków komunikacyjnych stanowi nie tylko potencjał rozwojowy jednostki samorządowej, ale także zwiększa możliwość wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych. Główny ruch samochodowy na terenie gminy skupiony jest na drogach wojewódzkich DW 241 (Paterek – Kcynia, Kcynia – przejście, Kcynia – granica województwa) i DW 247 (Kcynia – Szubin).

Wśród innych zagrożeń, które mogą wystąpić na terenie gminy, można wyróżnić: zagrożenia radiacyjne (skażenia promieniotwórcze), chemiczne (zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi i innymi substancjami chemicznymi), biologiczne: epidemie, epizootie (plagi zwierzęce), epifitozy (choroby populacji roślinnej), awarie urządzeń infrastruktury technicznej (gazowe, energetyczne, wodociągowe), terrorystyczne (z wykorzystaniem broni, bomb, materiałów wybuchowych, środków chemicznych oraz biologicznych).

Z informacji uzyskanych od Urzędu Miejskiego w Kcyni wynika, że na terenie gminy w ostatnim czasie nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

Jednakże, choć nie była to poważna awaria w myśl rozumienia ustawy, doszło do groźnego z lokalnego punktu widzenia incydentu - do pożaru w zakładzie EKOPOZ Sp. z o. o. w miejscowości Karmelita, gdzie zajęciu uległy odrzuty z przeróbki makulatury i tektury.

Ponadto na terenie gminy funkcjonują zakłady o potencjale stanowienia lokalnego niebezpieczeństwa oraz takie, będące szczególnie uciążliwe dla sąsiadujących z nimi mieszkańców, a są to:

- Ferma trzody chlewnej w miejscowości Chwaliszewo, dz. nr 17/7 prowadzona przez Gospodarstwo Rolne AGROBAZA S. C. Agnieszka Mularewicz Alicja Kubacha Grzegorz Kubacha, ferma dotyczy chowu tuczników w ilości ok. do 6000 szt. (problem tyczy się odorów wydobywających się z zakładu),
- P.W. Lechpol Sp. z o.o., ul. Jana Pawła II 36, 89-200 Szubin, Oddział Dziewierzewo, 89-240 Kcynia, Dziewierzewo 33 – działka nr. 336, 337/1, 337/2, 339, 341/1, 341/4 – obręb Dziewierzewo. (Firma zajmuje się skupem płodów rolnych i sprzedażą środków do produkcji rolnej (nawozy, środki ochrony roślin itp.) (problem dotyczy zapylenia okolicy pyłami wydobywającymi się z zakładu),
- EKOPOZ Sp. z o.o. ul. Obornicka 1, 62-005 Bolechowo, lokalizacja: Karmelita, dz. nr 230 – obręb Karmelita, odpady o kodzie 03 03 07 – mechanicznie wydzielone odrzuty z przeróbki makulatury i tektury; (problem dotyczy zalegających na terenie zakładu odpadów, które stanowią zagrożenie pożarowe),
- Dziewierzewo, dz. nr 549/9 – obręb Dziewierzewo, pozostawione po firmie: „AMBRE” Sylwester Dudzik, ul. Lechnicka 49A/6, 75-950 Koszalin (przedsiębiorca z sądowym zakazem wykonywania działalności gospodarczej, odpady o kodzie 03 03 07 – mechanicznie wydzielone odrzuty z przeróbki makulatury i tektury (problem dotyczy zalegających na terenie zakładu odpadów, które stanowią zagrożenie pożarowe).

## PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 31. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>— brak zakładów ZDR i ZZR na terenie gminy,</li> <li>— regulacje prawne – wymagania dla zakładów i ich kontrola.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— transport drogowy i kolejowy ładunków niebezpiecznych.</li> </ul>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>— edukacja społeczeństwa na temat postępowania podczas wystąpienia poważnej awarii,</li> <li>— postęp technologiczny,</li> <li>— opracowywanie przez prowadzących zakłady przemysłowe planów operacyjno-</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— zdarzenia losowe w zakładach pracy,</li> <li>— zbyt mała świadomość pracowników zakładów o potencjalnych skutkach wystąpienia awarii i potrzebie zapobiegania jej wystąpieniu,</li> </ul>



<p>ratowniczych oraz zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych przez Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej,</p> <p>— możliwość pozyskania środków finansowych na doposażenie służb odpowiadających za kontrolę zakładów mogących spowodować poważne awarie.</p>	<p>— małe prawdopodobieństwo przewidzenia możliwości poważnej awarii,</p> <p>— awarie podczas transportu substancji niebezpiecznych,</p> <p>— nasilające się ekstremalne zjawiska pogodowe (zmiany klimatyczne).</p>
---	--

Źródło: Opracowanie własne

### 3.3 Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii

#### RACJONALIZACJA UŻYTKOWANIA WODY DO CELÓW PRODUKCYJNYCH I KONSUMPCYJNYCH

Osiągnięcie założonego celu, będzie możliwe w przypadku podjęcia działań przez Gminę oraz podmioty gospodarcze funkcjonujące na jej terenie, zużywające na cele produkcyjne znaczne zasoby wody, a także przez podmioty, gospodarujące infrastrukturą techniczną. Zgodnie z danymi GUS, zużycie wody w badanym okresie, uległo zwiększeniu. Ograniczenie zużycia wody będzie wymagało wzrostu świadomości mieszkańców, co do konieczności racjonalnego gospodarowania wodą i przyjęcie przez nich odpowiednich nawyków w korzystaniu z tego zasobu. W celu dalszego zmniejszenia wodochłonności w strefie gospodarki, zakłady korzystające ze środowiska – pobierające wodę, surowce i energię powinny stosować najlepsze dostępne techniki (BAT). Istotne jest wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego w zakładach (normy ISO 14000), wprowadzanie zasad Czystej Produkcji oraz przystępowanie do programów sektorowych z dziedziny ochrony środowiska.

Oszczędne gospodarowanie wodą ma istotne znaczenie dla środowiska naturalnego, a skala oszczędności zależy w głównej mierze od świadomości ekologicznej i determinacji mieszkańców gminy. Proekologiczne rozwiązania powinny być także stosowane w budynkach użyteczności publicznej usytuowanych na terenie gminy. Dotychczasowe doświadczenia (zebrane przez Witolda M. Lewandowskiego w opracowaniu pt. „Proekologiczne odnawialne źródła energii”), wskazują że „najważniejsze oszczędności wody uzyskuje się dzięki:

- zainstalowaniu indywidualnych liczników wody w gospodarstwach domowych,
- zastąpieniu tradycyjnych spłuczek o dużej pojemności rozwiązaniami o innej konstrukcji, umożliwiającymi 2-3 krotne zmniejszenie zużycia wody,
- zastąpieniu zaworów dławicowych zaworami np. kulowymi, które mają mniejsze opory przepływu i nie wymagają wymiany uszczeltek,
- stosowaniu w bateriach umywalkowych, prysznicowych i kuchennych mieszaczy, które napowietrzają wodę, zwiększają jej efektywną objętość i tym samym zmniejszają jej pobór,
- zastąpieniu wanien kabinami prysznicowymi, w których pobór wody jest 3-4 razy mniejszy,
- zmianie systemu mycia w umywalkach i zlewozmywakach – nie pod bieżącą wodą,

— instalowaniu pralek i zmywarek o małym poborze wody”.

### **ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ENERGII**

Do realizacji założonego celu, ze względu na wzrastające ceny energii, będą dążyć zarówno przedsiębiorcy, jak i władze oraz mieszkańcy gminy. Zmniejszenie zużycia energii jest bowiem, jedynym sposobem ograniczenia wydatków związanych z pozyskaniem energii elektrycznej, jak i ciepłej. Jednym z warunków rozwoju współczesnego świata jest dążenie do zmniejszenia zużycia energii w różnych procesach. Dotyczy to także procesów, które służą do utrzymania komfortu klimatycznego i komfortu użytkownika w budynkach: ogrzewania, wentylacji, klimatyzacji, podgrzewania wody wodociągowej.

Niżej wymienione fakty, mówiące, że:

- zasoby paliw są ograniczone,
- dostępność do paliw jest coraz trudniejsza,
- ceny paliw będą miały tendencję wzrostową,
- należy ograniczać zanieczyszczenie środowiska produktami procesów spalania,

świadczą o znacznej roli działań zmierzających do oszczędzania energii i jej efektywnego wykorzystania.

Ochrona środowiska poprzez zmniejszenie zużycia energii nie musi wcale odbywać się kosztem obniżenia poziomu życia ani wiązać się z pogorszeniem warunków pracy, rezygnacją z ogrzewania mieszkań, oświetlania ich i korzystania z coraz nowocześniejszych urządzeń gospodarstwa domowego oraz zaprzestaniem korzystania ze środków transportu. Energię można bowiem zaoszczędzić następującymi metodami:

- modyfikując istniejące systemy energetyczne zarówno w samym procesie jej wytwarzania, jak i transportu,
- wprowadzając nowe energooszczędne technologie w przemyśle, budownictwie, rolnictwie i gospodarstwach domowych,
- promując oszczędzanie energii za pomocą akcji propagandowych oraz wprowadzaniem zachęcających do oszczędzania bodźców ekonomicznych.

Działania mające na celu racjonalizację zużycia energii będą w głównej mierze prowadzone przez podmioty gospodarcze, m.in. poprzez stosowanie energooszczędnych technologii produkcji, władze samorządowe pragnące minimalizować rachunki związane z dostawami paliw i energii elektrycznej na potrzeby infrastruktury publicznej. Zadaniem władz samorządowych będzie ponadto organizacja działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu upowszechniania metod racjonalizacji zużycia energii. Zrównoważone wykorzystanie energii dotyczy nie tylko przemysłu, energetyki i budownictwa, ponieważ także indywidualne

gospodarstwa domowe mają ogromne możliwości ochrony środowiska poprzez energooszczędne budownictwo oraz energooszczędne systemy ogrzewania.

### **ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE MATERIAŁÓW**

Priorytetowym celem w zakresie zrównoważonego wykorzystania zasobów jest „zredukowanie negatywnego oddziaływania na środowisko spowodowanego wykorzystaniem zasobów w sytuacji wzrostu gospodarczego - koncepcja zwana rozdzieleniem (decoupling). W praktyce oznacza to zredukowanie oddziaływania na środowisko będącego skutkiem wykorzystywania zasobów, przy jednoczesnej poprawie ogólnej wydajności zasobów w obszarze gospodarki”. Realizacja założonego celu jest uwarunkowana podjęciem proekologicznych działań przez zakłady produkcyjne funkcjonujące na terenie gminy Kcynia. Motywację do podjęcia działań w tym zakresie stanowią coraz wyższe koszty zakupu materiałów oraz utylizacji odpadów poprodukcyjnych, w związku z czym działania ograniczające materiałochłonność oraz odpadowość produkcji przełożą się na konkretne oszczędności przedsiębiorstw. Zadaniem władz samorządowych oraz organów publicznych będzie natomiast informowanie, wspieranie i monitorowanie działań podejmowanych przez zakłady produkcyjne w zakresie ograniczania materiałochłonności i odpadowości produkcji oraz kontrola zgodności tych działań z obowiązującymi przepisami prawa.

### **3.4 Zagadnienia horyzontalne**

Zgodnie z wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, w ramach każdego obszaru interwencji należy uwzględnić zagadnienia horyzontalne: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

#### **3.4.1 Adaptacja do zmian klimatu**

Występujące w ostatnich kilku dekadach skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrostu temperatury, częstotliwości i nasilania zjawisk ekstremalnych, systematycznie się pogłębiają. Stanowią tym samym zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Konieczne jest zatem, podjęcie działań na rzecz dostosowania się (adaptacji) do prognozowanych skutków zmian klimatu, które powinny być realizowane jednocześnie z działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych (mitygacja).

Dokument pn. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020) stanowi odpowiedź na walkę ze zmianami klimatu, a jego głównym celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego

się klimatu. Ponadto uruchomiona została strona internetowa klimada.mos.gov.pl, na której znajdują się informacje dotyczące zmian klimatu oraz adaptacji do nich.

Według SPA2020, do najważniejszych negatywnych skutków zmian klimatu w skali regionalnej zaliczyć należy niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych, zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof (silne wiatry, incydentalne trąby powietrzne, wyładowania atmosferyczne, ulewne deszcze, wzrost okresów upalnych).

W związku z postępującymi zmianami klimatu nie można wykluczyć pojawienia się w przyszłości niekorzystnych jej skutków w postaci: wichur, ulewnych deszczy, mrozów, susz itp. Obszary zurbanizowane ze względu na zagęszczenie zabudowy zagrożone są ponadto powstawaniem tzw. wyspy ciepła, która jest efektem nadmiernej emisji energii z różnych źródeł. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura, co sprzyja stagnacji powietrza nad obszarami zabudowanymi i wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza. Również obszary wiejskie, na których brak centralnych systemów ciepłowniczych, gdzie dominuje ogrzewanie indywidualne z kotłowni przydomowych, powinny podejmować działania zmierzające do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zwłaszcza poprzez rozwijanie odnawialnych źródeł energii oraz właściwe planowanie przestrzenne. Ponadto poważnym zagrożeniem jest susza.

Polska leży w strefie klimatu przejściowego umiarkowanego, ale pomimo to na jej obszarze występują susze o ujemnych skutkach, stanowiące poważny problem ekonomiczny, społeczny i środowiskowy dla jednostek, gdzie powierzchnia użytków rolnych przekłada się na charakter gospodarczy obszaru.

Gmina Kcynia znajduje się na obszarze, gdzie średnia wartość Klimatycznego Bilansu Wodnego (KBW) wynosi minus 209-220 milimetrów, co jest wartością poniżej średniej dla kraju wynoszącej minus 133 milimetrów (dane za rok 2019).<sup>38</sup>

Wobec powyższego istnieje konieczność redukcji emisji gazów cieplarnianych, poprzez dążenie m.in. do ograniczenia energochłonności produkcji oraz zwiększanie efektywności energetycznej budynków poprzez ich termomodernizację. Istotny jest również aspekt rozwoju odnawialnych źródeł energii. Wytwarzanie energii z OZE cechuje się także niewielką lub zerową emisją zanieczyszczeń, co zapewnia pozytywne efekty ekologiczne.

Występujące zmiany klimatu wpływają na możliwość wzrostu częstotliwości i intensywności powodzi i susz, co powoduje duże szkody i ograniczenia w środowisku. Istotne jest prowadzenie właściwej gospodarki przestrzennej, w szczególności na terenach zagrożonych powodzią i strefach zalewowych, a także zwracanie uwagi na pojemność retencyjną

---

<sup>38</sup> <https://300gospodarka.pl>

naturalnych i sztucznych zbiorników, w tym również retencja korytowa, leśna i gruntowa. Jednocześnie zjawiska ekstremalne będą wymuszały zmiany w zarządzaniu i gospodarowaniu zasobami wodnymi.

Rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- zwiększenie ochrony gleb przed ekstremalnymi warunkami pogodowymi (m.in. susze) i erozją oraz oszacowanie możliwości upraw roślin ciepłolubnych (m.in. kukurydza, sorgo) w celu zwiększenia ilości pozyskiwanych wysokowydajnych pasz dla zwierząt;
- zwiększenie intensywności działań w kształtowaniu sieci osadniczej, uwzględniając przy tym zwiększenie obszarów zieleni i wodnych w ich planach rozwoju, zapewnienie przewietrzania miast oraz poprawę jakości powietrza;
- zabezpieczenie w wodę dobrej jakości, zwłaszcza mniejszych rzek, w czasie dłuższych okresów susz i niedoborów wody poprzez przygotowanie odpowiednich planów, programów i działań.<sup>39</sup>

Zbyt niska pojemność retencyjna naturalna oraz sztucznych zbiorników wpływa na brak ich skuteczności oraz ogranicza ich funkcjonowanie w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Na takich obszarach istnieje zwiększone prawdopodobieństwo występowania podtopień i powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami, zalewających obszary. Wobec tego, w celu adaptacji do zmian klimatu i ograniczenia negatywnych skutków związanych wystąpieniem ulewnych deszczy, czy roztopów po dużych opadach śniegu, a także dla zabezpieczenia przeciwpowodziowego należy zwiększać pojemność retencyjną zlewni, w tym m.in. poprzez budowanie zbiorników retencyjnych. Ponadto oprócz budowy zbiorników istotne jest w celu przeciwdziałania wyłączenia lokalnych podtopień zwiększenie ilości wody przetrzymywanej w korytach cieków i rowach melioracyjnych. Systematyczna konserwacja, modernizacja oraz budowa nowych urządzeń, a następnie ich właściwa eksploatacja ma wpływ na ograniczenie ich wystąpienia. W związku z tym, istotny jest rozwój infrastruktury wodno – melioracyjnej na obszarze gminy, który wpływa na łagodzenie zagrożeń naturalnych.

Jednym z istotnych aspektów jest lokalne zachowanie istniejących, zwłaszcza niewielkich obszarów wodno-błotnych lub ich odtworzenie poprzez dziania małej retencji. Polega ona na gromadzeniu wody w niewielkich zbiornikach poprzez zatrzymywanie lub spowalnianie spływu wód, przy jednoczesnym zachowaniu i wspieraniu rozwoju krajobrazu naturalnego. Działania te mają na celu likwidację przyczyn i skutków pogorszenia naturalnych stosunków wodnych poprzez spowalnianie odpływu wody, minimalizację skutków suszy oraz przeciwdziałanie powodzi. Ponadto mała retencja wpływa na odtworzenie lub zachowanie istniejących

---

<sup>39</sup> <http://klimada.mos.gov.pl/>

obszarów wodno-błotnych m.in. poprzez wspieranie pro-środowiskowych metod retencjonowania wody tj. zachowanie naturalnych „zbiorników retencyjnych”, renaturyzacja siedlisk podmokłych, czy integracja działań różnych podmiotów pozwalająca na uzyskanie efektu ekologicznego.<sup>40</sup>

Do rozwiązań w zakresie adaptacji do zmian klimatu należy również kształtowanie odpowiedniej struktury użytkowania terenu. Ważne jest podejmowanie prac dotyczących renaturyzacji koryt cieków, zmierzających do przywrócenia ich naturalnych charakterystyk, (również poprzez roboty hydrotechniczne i prace utrzymaniowe), ograniczenie nadmiernego zagrożenia erozją, poprzez m.in. wsiewki poplonowe, międzyplony ścierniskowe, czy zwiększanie powierzchni zalesionych, wprowadzanie zadrzewień, w tym na terenach zniszczonych, niewykorzystanych rolniczo, czy gruntach rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa i podatnych na degradację.

Zjawisko suszy powoduje przesuszenie gleby, obniżenie poziomu wód oraz zmniejszenie przepływu wody w rzekach i rowach melioracyjnych. W okresie wegetacji roślin może spowodować duże straty w rolnictwie. Realizując postanowienia ustawy prawo wodne, tworzone są specjalne plany przeciwdziałania skutkom suszy. Plany zawierają przede wszystkim analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy, rozbudowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji oraz katalog działań służących ograniczeniu skutków suszy.

Zwiększenie możliwości zapobiegania ewentualnym zagrożeniom i reagowania na nie jest możliwe dzięki działalności straży pożarnej oraz odpowiedniego jej wyposażenia, umożliwiającego skuteczne prowadzenie akcji ratowniczych.

Gwałtowne i negatywne zjawiska wynikające ze zmian klimatu występują coraz częściej, dlatego coraz bardziej istotne jest przygotowanie Gminy i jej infrastruktury na zmiany klimatu. Zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska zadania mają na celu mitygację, adaptację do zmian klimatu oraz ograniczenie jego skutków.

### **3.4.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska**

Zgodnie z przepisem art. 77 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1937) problematykę ochrony środowiska uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązkiem tym ustawodawca objął również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych i środki masowego przekazu, które są obowiązane kształtować pozytywny stosunek społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzować zasady tej ochrony

---

<sup>40</sup> <http://www.malaretencja.pl>

w publikacjach i audycjach. Konstytucyjnych podstaw dla realizacji edukacji ekologicznej należy upatrywać w zasadzie zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483) oraz w generalnym obowiązku każdego obywatela do dbałości o stan środowiska oraz odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie określonym w art. 86 Konstytucji RP.

Obecnie edukacja ekologiczna na terenie gminy prowadzona jest przede wszystkim w formalnym systemie kształcenia. W szkołach przeprowadzane są m.in.: konkursy ekologiczne, przekazywane są informacje z zakresu ochrony środowiska, zbiórki i utylizacji odpadów czy zajęcia plenerowe. Ponadto zamieszczane są informacje na stronach internetowych w celu podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

Proponowane zadania w zakresie edukacji ekologicznej to:

- edukacja lokalnej społeczności z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii,
- prowadzenie kampanii informacyjno – promocyjnej w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków,
- promowanie atrakcyjności transportu publicznego, pieszego i rowerowego,
- promowanie ochrony środowiska przyrodniczego na terenie gminy,
- działania zmierzające do różnicowania rolnictwa w kierunku rolnictwa ekologicznego,
- edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i negatywnych skutków promieniowanie elektromagnetycznego,
- edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego korzystania z zasobów wodnych,
- prowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz ograniczenia ich powstawania,
- edukacja mieszkańców w zakresie właściwego zachowania się w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia.

### **3.4.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe**

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są pojęciem, które zostało zdefiniowane w art. 104 ust. 2 w byłej ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska jako zagrożenie spowodowane gwałtownym zdarzeniem, nie będącym klęską żywiołową, które może wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub pogorszenie jego stanu, stwarzające powszechne niebezpieczeństwo dla ludzi i środowiska.

W chwili obecnej pojęcie to nie jest definiowane, chociaż powszechnie w środowisku twierdzi się, że zastąpiło je pojęcie poważnej awarii, zdefiniowane w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1937) Wobec powyższego, rozumiane jest jako zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu

przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia, zdrowia ludzi lub środowiska, a także powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, a także poważną awarię należy traktować zdarzenia, takie jak: pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów transportowych, wybuch, awarię zbiornika, katastrofę autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awarię obiektów hydrotechnicznych, itp.

Kolejnym aktem prawnym definiującym pojęcie nadzwyczajnych zagrożeń jest ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 2021 poz. 869), która definiuje nadzwyczajne zagrożenie jako inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków. W świetle tej ustawy ochrona przeciwpożarowa polega m.in. na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Zdarzeniem miejscowym nazywane są skażenia obszaru substancjami radioaktywnymi, skażenia niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, skażenia chemiczne i biologiczne w wyniku katastrof obiektów hydrotechnicznych.

Na terenie gminy brak jest zakładów przemysłowych zaliczanych do kategorii obiektów o zwiększonym lub dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej, jednak zlokalizowane są małe i średnie zakłady, które mogą stanowić ryzyko awarii. Należy też zaznaczyć, że ewentualne poważne zdarzenia mogą również mieć miejsce podczas transportu drogowego i kolejowego substancji niebezpiecznych przez teren gminy, niewłaściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi, magazynowania substancji niebezpiecznych oraz zagrożenia pożarowego. W związku z powyższym, na terenie gminy zagrożenia dotyczą zanieczyszczenia powietrza, gruntu oraz wody, co może stanowić poważne zagrożenia dla środowiska i życia ludzi.

W związku z tym, konieczne jest podejmowanie działań m.in. z zakresu rozwoju systemów ostrzegania mieszkańców, konserwacji urządzeń infrastruktury energetycznej, przeciwdziałania skutkom suszy modernizacji i budowy infrastruktury uwzględniającej dynamiczne zmiany pogodowe.

#### **3.4.4 Monitoring środowiska**

Państwowy monitoring środowiska został powołany ustawą z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 995 ze zm.) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz



stanu środowiska oraz zbierania, analizowania, udostępniania wyników badań i oceny elementów środowiska.

Jego celem jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymany standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
- występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu i Środowiska oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska i obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju oraz innych programów i dokumentów programowych.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wykorzystuje i będzie wykorzystywał informacje wytworzone w ramach PMŚ w celu monitorowania skuteczności działań i strategicznego planowania w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Gmina współpracuje z Inspekcją Ochrony Środowiska dotyczącą lokalnych miejsc występowania zanieczyszczeń wód czy gruntu. Przekazywane wyniki przeprowadzanych badań, ich analiza, wyniki ocen są dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Bydgoszczy Informacje dotyczące stacji pomiarowych na terenie gminy Kcynia znajdują się w Programie Państwowego Monitoringu Środowiska dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Przekazywane dane i przeprowadzone na terenie gminy badania, ich analiza, wyniki ocen, prognoza są dostępne na stronach internetowych WIOŚ w Bydgoszczy i siedzibie Inspektoratu.

Wyniki monitoringu publikowane są w wydawanych co roku raportach o stanie środowiska w województwie kujawsko-pomorskim oraz w rocznych ocenach jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim.

## **4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie**

### **4.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska**

Na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz zagrożeń środowiska przyrodniczego gminy Kcynia, zachowując spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, dla każdego z obszarów interwencji określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania do realizacji.

W ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele operacyjne i działania ekologiczne, które zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej. Harmonogram rzeczowo-finansowy, zaplanowanych w przedmiotowym dokumencie zadań został przedstawiony, zgodnie z *Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska* (MŚ, Warszawa, 2 września 2015 r.)

Zaplanowane zadania mają na celu poprawę jakości środowiska na terenie gminy Kcynia. Ich realizacja nie wpłynie negatywnie na obszary chronione w tym Obszary Natura 2000. Zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji planowanej do utworzenia infrastruktury nie będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu czynności zabronionych w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody, występujących na tym obszarze. Zadania nie wpłyną w sposób znaczący na populacje siedlisk i gatunków chronionych. Realizacja Programu Ochrony Środowiska nie wpłynie negatywnie na realizację celów ochrony obszarów chronionych. Przedsięwzięcia prowadzone będą na terenach głównie zurbanizowanych. Spodziewane są jedynie krótkoterminowe oddziaływania lub uciążliwości związane z prowadzonymi robotami budowlanymi, które ustaną po ich zakończeniu.

Należy zaznaczyć, że podmioty realizujące poszczególne działania powinny każdorazowo rozpatrywać kwestie ich wpływu na środowisko na kolejnych etapach procesu planistycznego i inwestycyjnego, po doprecyzowaniu lokalizacji, rodzaju i zakresu danego przedsięwzięcia, wpisującego się w założenia niniejszego dokumentu.

Tabela 32. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa i źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Liczba wymienionych indywidualnych systemów (szt.) (Urząd Miejski)	0	100	Zmniejszenie emisji niskiej zanieczyszczeń powietrza	Wymiana/ modernizacja systemów grzewczych	właściciele nieruchomości	Niskie zainteresowanie mieszkańców
		Liczba dofinansowanych indywidualnych źródeł ciepła (szt.) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości		Wsparcie finansowe dla wymiany indywidualnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych	Gmina	Brak wystarczających środków finansowych
		Liczba wymienionych indywidualnych systemów grzewczych (Urząd Miejski)	0	12 sztuk Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony równoważnika CO <sub>2</sub> -- 188 Mg) Powierzchnia podlegająca zmianie sposobu ogrzewania (1000 m <sup>2</sup> )		Wymiana/ modernizacja systemów grzewczych w budynkach gminnych	Gmina	Brak wystarczających środków finansowych  Przeciągające się prace
		Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji (szt.) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości		Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Gmina	Brak wystarczających środków finansowych  Przeciągające się prace

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa i źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		Liczba wniosków o dofinansowanie dla odnawialnych źródeł energii (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości	Wsparcie dla rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych	Wsparcie finansowe dla mieszkańców montażu instalacji odnawialnych źródeł energii	Gmina	Niskie zainteresowanie mieszkańców
		Długość wybudowanych ścieżek i dróg rowerowych (km) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości	Promocja rozwiązań niskoemisyjnych	Budowa sieci dróg dla rowerów/ ścieżek rowerowych	Gmina	Brak wystarczających środków finansowych Przeciągające się prace
		Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych i promocyjnych (szt.) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości		Działania edukacyjno – promocyjne dotyczącego gospodarki niskoemisyjnej	Gmina	Niskie zainteresowanie mieszkańców
ZAGROŻENIA HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKTYSTYCZNEGO	Długość zmodernizowanych i naprawionych dróg (km) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości	Zmniejszenie hałasu komunikacyjnego	Modernizacja i naprawa nawierzchni dróg	Gmina/ZDP/ZDW	Brak wystarczających środków finansowych Przeciągające się prace
		Długość przebudowanych dróg (km) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości		Przebudowa dróg	Gmina/ZDP/ZDW	Brak wystarczających środków finansowych Przeciągające się prace
		Liczba wydanych decyzji (szt.) (Urząd Miejski)	Wg potrzeb	Wg potrzeb	Zmniejszenie hałasu przemysłowego	Wydawanie decyzji administracyjnych w celu ograniczenia emisji hałasu	Gmina/Powiat	Niska wykrywalność obiektów wymagających kontroli w zakresie emisji hałasu

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa i źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		Liczba przeprowadzonych postępowań (szt.) (Urząd Miejski)	Wg potrzeb	Wg potrzeb		Prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć	Gmina	Niska wykrywalność obiektów wymagających kontroli w zakresie emisji hałasu
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	ZACHOWANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ DOPUSZCZALNYCH NORM	Liczba przeprowadzonych postępowań (szt.) (Urząd Miejski)	Wg potrzeb	Wg potrzeb	Utrzymanie dobrego stanu pod względem zanieczyszczeń polami elektromagnetycznymi	Prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć	Gmina	Niska wykrywalność obiektów wymagających kontroli w zakresie emisji pól elektromagnetycznych
		Liczba przeprowadzonych ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (Urząd Miejski)	1	1		Prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	Gmina/Powiat	Niska wykrywalność obiektów wymagających kontroli w zakresie emisji pól elektromagnetycznych
GOSPODAROWANIE WODAMI	DOBRY STAN WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH	Liczba dokumentów planistycznych, w których uwzględniono mapy zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami (szt.) (Urząd Miejski)	Wg potrzeb	Wg potrzeb	Zmniejszenie strat w wyniku powodzi i podtopień	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami	Gmina	Nie zidentyfikowano
		Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych (szt.) (Urząd Miejski)	0	Wg potrzeb	Poprawa jakości wód	Współpraca z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w zakresie edukacji producentów rolnych w tematyce gospodarowania wodami	Gmina	Nie dotarcie do wszystkich interesariuszy

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa i źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	PROWADZENIE RACJONALNEJ GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	Długość wybudowanej/rozbudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej (m) (Urząd Miejski)	227,5	>227,5	Poprawa jakości sanitacji na terenie Gminy	Budowa/rozbudowa/modernizacja sieci wodociągowej	Gmina ZGKiM w Kcynia KPWiK Szubin	Brak wystarczających środków finansowych  Przeciągające się prace
		Długość wybudowanej/rozbudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej (m) (Urząd Miejski)	40,8	>40,8		Budowa/rozbudowa/modernizacja sieci kanalizacyjnej	Gmina ZGKiM w Kcyni	Brak wystarczających środków finansowych  Przeciągające się prace
		Liczba stacji uzdatniania wody poddanych modernizacji (szt.) (Urząd Miejski)	0	1		Modernizacja stacji uzdatniania wody	ZGKiM w Kcyni KPWiK Szubin	Brak wystarczających środków finansowych  Przeciągające się prace
		Liczba oczyszczalni ścieków poddanych modernizacji (szt.) (Urząd Miejski)	0	1		Modernizacja oczyszczalni ścieków	Gmina	Brak wystarczających środków finansowych  Przeciągające się prace
		Liczba przeprowadzonych kontroli (szt.) (Urząd Miejski)	0	Wg potrzeb	Ochrona przed zanieczyszczeniem ściekami środowiska naturalnego	Kontrola nieruchomości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na obszarach nieskanalizowanych	Gmina	Nie dotarcie do wszystkich interesariuszy
		Liczba rozpatrzonych pozytywnie wniosków o dofinansowanie (szt.) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości		Wsparcie finansowe dla mieszkańców do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina	Nie dotarcie do wszystkich interesariuszy

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa i źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
ZASOBY GEOLOGICZNE	ZMNIJSZENIE UCIAŻLIWOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z WYDOBYWANIA KOPALIN	Liczba przeprowadzonych kontroli (szt.) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości	Ochrona zasobów geologicznych	Kontrola niekoncesjonowanej eksploatacji surowców mineralnych	Gmina/Powiat	Niska wykrywalność obiektów wymagających kontroli w zakresie eksploatacji surowców mineralnych
		Wielkość obszaru poddanego rekultywacji (m2) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości	Przywracanie do środowiska naturalnego terenów zdegradowanych	Prowadzenie prac rekultywacyjnych na terenach poeksploatacyjnych w celu przywrócenia wartości przyrodniczych	Właściciele nieruchomości	Brak wystarczających środków finansowych  Przeciągające się prace
GLEBY	OCHRONA PRZED DEGRADACJĄ GLEB	Redukcja zanieczyszczenia gleb (%) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości	Ochrona jakości gleb	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Gmina ODR Przedsiębiorcy Właściciele gospodarstw rolnych	Nie dotarcie do wszystkich interesariuszy
		Liczba wycieków ścieków do gleb (szt.) (Urząd Miejski)	0	Spadek wartości		Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb ściekami komunalnymi	Gmina ZGKiM w Kcyni KPWiK w Szubinie	Nie dotarcie do wszystkich interesariuszy
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	BUDOWA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI ZGODNEGO Z WYMAGANIAM I KPGO	Liczba usuniętych wyrobów azbestowych z terenu gminy (t) (Baza azbestowa)	903,133	>903,133	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest	Gmina Właściciele nieruchomości	Nie dotarcie do wszystkich interesariuszy
		Liczba selektywnie zebranych odpadów (t) (Urząd Miejski)	1 871,8323	>1 871,8323	Zmniejszenie negatywnych konsekwencji gospodarki	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	Gmina	Nie dotarcie do wszystkich interesariuszy

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa i źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		Liczba istniejących dzikich wysypisk śmieci (szt.) (Urząd Miejski)/ GUS	0	0	komunalnej na środowisko naturalne	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci w przypadku ich pojawienia się i wdrażanie działań zapobiegających ich powstawaniu	Gmina Właściciele nieruchomości	Brak wystarczających środków finansowych  Niskie zainteresowanie mieszkańców
		Liczba wybudowanych/ przebudowanych, wyposażonych PSZOK (szt.) (Urząd Miejski)	0	1		Budowa/ Przebudowa/ Wyposażenie PSZOK	Gmina ZGKiM w Kcyni	Brak wystarczających środków finansowych  Przeciągające się prace
		Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych (szt.) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości		Działania edukacyjne – Podnoszące świadomość ekologiczną mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami (np. w zakresie ograniczenia ilości powstających odpadów, segregacji odpadów) – przekazywanie informacji na stronie internetowej miasta, tablicach ogłoszeń, na zebraniach, ulotki, plakaty, itp.	Gmina	Niskie zainteresowanie mieszkańców
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE WALORÓW I ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	Liczba posadzonych sadzonek drzew i krzewów (szt.) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości	Poprawa jakości terenów zielonych	Nasadzenia roślinności	Gmina	Brak wystarczających środków finansowych
		Obszar terenów poddanych rewaloryzacji (m <sup>2</sup> ) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości		Rewaloryzacja terenów zieleni	Właściciele nieruchomości	Niskie zainteresowanie mieszkańców  Nie dotarcie do wszystkich interesariuszy



**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Obszar interwencji	Cel	Wskaźniki			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa i źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		Liczba form ochrony przyrody (szt.) (Urząd Miejski)	4	>4 Wzrost wartości	Ochrona terenów i obiektów przyrodniczo cennych	Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych	Gmina	Zmiana uwarunkowań prawnych
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba wprowadzonych systemów wczesnego ostrzegania przed poważnymi awariami (Urząd Miejski)	0	1	Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców	Wprowadzenie systemu wczesnego ostrzegania przed poważnymi awariami	Gmina PSP	Brak wystarczających środków finansowych  Zmiana uwarunkowań prawnych
		Liczba wyposażonych jednostek OSP (szt.) (Urząd Miejski)	0	Wzrost wartości		Wyposażenie jednostek straży pożarnej (OSP)	Gmina PSP	Brak wystarczających środków finansowych

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 33. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Razem	
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Wymiana/ modernizacja systemów grzewczych	Właściciele nieruchomości	Wg zgłoszeń – dofinansowanie z Gminy kosztów inwestycji wymiany źródła ciepła wynosi 2 000 zł									Budżet Gminy WFOŚiGW Program „Czyste Powietrze” Właściciele nieruchomości
	Wsparcie finansowe dla wymiany indywidualnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych	Gmina	40.000,00	40.000,00	40.000,00	40.000,00	:	:	:	:	160.000,00	Budżet gminy
	Wymiana/ modernizacja systemów grzewczych w budynkach gminnych	Gmina	40.000,00	40.000,00	40.000,00	40.000,00	:	:	:	:	160.000,00	Budżet gminy
	Wsparcie finansowe dla mieszkańców montażu instalacji odnawialnych źródeł energii	Gmina	Wg zgłoszeń – dofinansowanie z Gminy kosztów inwestycji montażu odnawialnych źródeł energii									Budżet gminy
	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Gmina	-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet gminy

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania	
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Razem		
	Budowa sieci dróg dla rowerów/ ścieżek rowerowych	Gmina	-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet gminy
	Działania edukacyjno – promocyjne dotyczącego gospodarki niskoemisyjnej	Gmina	23 000,00	7 000,00	-	-	-	-	-	-	-	30 000,00	Budżet gminy
ZAGROŻENIA HAŁASEM	Modernizacja i naprawa nawierzchni dróg	Gmina/ZDP/ZDW	226 322,39	765 000,00	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	991 322,39	Budżet gminy
	Przebudowa dróg	Gmina/ZDP/ZDW	2 551 815,38	5 065 405,30	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	7 617 220,68	Budżet gminy
	Wydawanie decyzji administracyjnych w celu ograniczenia emisji hałasu	Gmina/Powiat	Działanie bezkosztowe w ramach prac administracyjnych									Budżet gminy	
	Prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć	Gmina	Działanie bezkosztowe w ramach prac administracyjnych									Budżet gminy	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Razem	
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć	Gmina	Działanie bezkosztowe w ramach prac administracyjnych									Budżet gminy
	Prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	Gmina/Powiat	Działanie bezkosztowe w ramach prac administracyjnych									Budżet gminy
GOSPODAROWANIE WODAMI	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami	Gmina	Działanie bezkosztowe w ramach prac administracyjnych									Budżet gminy
	Współpraca z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w zakresie edukacji producentów rolnych w tematyce gospodarowania wodami	Gmina	-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	<b>b.d.</b>
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Budowa/rozbudowa/modernizacja sieci wodociągowej	Gmina	120 000,00	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	<b>120 000,00</b>	Budżet gminy

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Razem	
	Budowa/rozbudowa/modernizacja sieci kanalizacyjnej	Gmina	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet gminy
	Modernizacja stacji uzdatniania wody	Gmina	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet gminy
	Modernizacja oczyszczalni ścieków	Gmina	1 13 160,00	8 810 998,24	3 039 870,83	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	11 964 029,07	Budżet Gminy
	Kontrola nieruchomości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na obszarach nieskanalizowanych	Gmina	Działanie bezkosztowe w ramach prac administracyjnych									Budżet gminy
	Wsparcie finansowe dla mieszkańców do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina	Wg zgłoszeń – dofinansowanie z Gminy kosztów inwestycji budowy przydomowych oczyszczalni ścieków									Budżet Gminy

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Razem	
ZASOBY GEOLOGICZNE	Kontrola niekoncesjonowanej eksploatacji surowców mineralnych	Gmina/Powiat	Działanie bezkosztowe w ramach prac administracyjnych									Budżet gminy
	Prowadzenie prac rekultywacyjnych na terenach poeksploatacyjnych w celu przywrócenia wartości przyrodniczych	Właściciele nieruchomości	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet gminy
GLEBY	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Gmina ODR Przedsiębiorcy Właściciele gospodarstw rolnych	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet gminy
	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb ściekami komunalnymi	Gmina ZGKiM w Kcyni KPWiK w Szubinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet gminy
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest	Gmina Właściciele nieruchomości	55 000,00	55 000,00	53 000,00	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	<b>163 000,00</b>	Budżet Gminy WFOŚiGW Właściciele nieruchomości

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania	
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Razem		
	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	Gmina	3 065 631,00	3 083 064,00	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	6 148 695,00	Budżet Gminy
	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci i wdrażanie działań zapobiegających ich powstawaniu	Gmina Właściciele nieruchomości	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet Gminy
	Budowa/Przebudowa/Wyposażenie PSZOK	Gmina ZGKiM w Kcyni	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet Gminy
	Działania edukacyjne – Podnoszące świadomość ekologiczną mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami (np. w zakresie ograniczenia ilości powstających odpadów, segregacji odpadów) – przekazywanie informacji na stronie internetowej miasta, tablicach ogłoszeń, na zebraniach, ulotki, plakaty, itp.	Gmina	Działanie bezkosztowe w ramach prac administracyjnych									Budżet Gminy	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Razem	
ZASOBY PRZYRODNICZE	Nasadzenia roślinności	Gmina	11 250,00	16 000,00	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	27 250,00	Budżet Gminy
	Rewaloryzacja terenów zieleni	Właściciele nieruchomości	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet gminy
	Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych	Gmina	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet gminy
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Wprowadzenie systemu wczesnego ostrzegania przed poważnymi awariami	Gmina PSP	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet gminy



**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KCYNIA NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Razem	
	Wyposażenie jednostek straży pożarnej (OSP)	Gmina PSP	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet Gminy PSP

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 34. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
1.	<b>OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA</b>	Prowadzenie systemu monitoringu powietrza oraz kontrola dotrzymania standardów emisyjnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
2.	<b>ZAGROŻENIA HAŁASEM</b>	Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu w środowisku	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
3.	<b>POLA ELEKTROMAGNETYCZNE</b>	Prowadzenie monitoring natężenia pól elektromagnetycznych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
4.	<b>GOSPODAROWANIE WODAMI</b>	Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
5.	<b>GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA</b>	Kontrola pozwoleń wodno-prawnych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
6.	<b>ZASOBY GEOLOGICZNE</b>	Kontrola i ograniczenie nielegalnej eksploatacji kopalni	Okręgowy Urząd Górniczy (OUG)	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, Środki własne OUG	-
7.	<b>GLEBY</b>	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, Właściciele gospodarstw rolnych	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
8.	<b>GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW</b>	Prowadzenie i monitorowanie bazy danych azbestu i PCB	Urząd Marszałkowski	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, fundusze zewnętrzne	-
9.	<b>ZASOBY PRZYRODNICZE</b>	Monitorowanie i kontrolowanie podmiotów korzystających ze środowiska	GIOŚ, RDOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
10.	<b>ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI</b>	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	GIOŚ, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-

Źródło: Opracowanie własne

## **4.2 Instrumenty realizacji programu**

Ochrona środowiska przyrodniczego realizowana jest na mocy wielu ustaw, wśród których najważniejsze to prawo ochrony środowiska, prawo wodne, ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa o ochronie przyrody, ustawa o odpadach, prawo geologiczne i górnicze, prawo budowlane. Instrumenty realizacji Programu Ochrony Środowiska wynikające z zapisów ustawowych można podzielić na: prawne, finansowe, społeczne, polityczne i strukturalne.

### **INSTRUMENTY POLITYCZNE**

Do najważniejszych instrumentów politycznych należy: Polityka energetyczna Polski do 2030 roku, Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Program Ochrony Środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

### **INSTRUMENTY PRAWNE**

Wśród instrumentów prawnych wyróżnić można:

- pozwolenie wodnoprawne,
- decyzję o emisji do powietrza,
- decyzję dotyczącą hałasu,
- decyzję o wykonaniu oceny oddziaływania na środowisko,
- decyzję dotyczącą gospodarowania odpadami.

### **INSTRUMENTY FINANSOWE**

Do instrumentów finansowych należy m. in.: opłata za gospodarcze korzystanie ze środowiska, administracyjna kara pieniężna. Źródłami pozyskiwania środków na finansowanie zadań związanych z ochroną środowiska są także:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- emisja obligacji komunalnych,
- budżet gminy,
- budżet powiatu,
- kredyty bankowe,
- fundusze unijne (strukturalne, programy pomocowo-operacyjne, pozostałe instrumenty finansowe unijne wspomagające ochronę środowiska np. Program LIFE).

### **INSTRUMENTY SPOŁECZNE**

Można je podzielić na dwie zasadnicze grupy:

- wewnętrzne, czyli dotyczące działań samorządów i realizowane poprzez działania edukacyjne,
- zewnętrzne – polegające na budowaniu komunikacji społecznej (konsultacje, debaty publiczne, kampanie edukacyjne).

### **INSTRUMENTY STRUKTURALNE**

Są to przede wszystkim strategie i programy wdrożeniowe oraz systemy zarządzania środowiskowego.

## **5. System realizacji programu ochrony środowiska**

### **5.1 Struktura zarządzania środowiskiem**

Sprawna i skuteczna realizacja planowanych zadań w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy Kcynia umożliwi osiągnięcie założonych celów, określonych w ramach kilku istotnych obszarów interwencji. W związku z tym, Gmina musi jednocześnie dysponować zasobami finansowymi, organizacyjnymi oraz infrastrukturalnymi.

### **ZASOBY FINANSOWE**

Realizacja zadań Programu Ochrony Środowiska wymaga zabezpieczenia i uzyskania środków budżetowych, jak i pozabudżetowych. Wdrażanie Programu powinno być możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska, w którym podstawowymi źródłami finansowania są fundusze ekologiczne, programy pomocowe, środki własne inwestorów oraz budżet Gminy.

Realizacja inwestycji w zakresie ochrony środowiska może być wspierana za pomocą funduszy zewnętrznych pozyskiwanych w formie dotacji bezzwrotnej lub preferencyjnej pożyczki. Źródłem finansowania inwestycji z zakresu infrastruktury przyczyniającej się do ochrony środowiska, mogą być fundusze Unii Europejskiej, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych.

### **ZASOBY ORGANIZACYJNE**

Realizacja planowanych inwestycji, oprócz zabezpieczenia odpowiedniego finansowania, wymaga również właściwej organizacji wewnętrznej. Ponadto problem ochrony środowiska na analizowanym obszarze odgrywa kluczową rolę na etapie opracowywania dokumentów planistycznych. Cele i zadania w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska zostały ujęte w opracowanych planach i strategiach, obowiązujących na terenie gminy. Cele zawarte w tych dokumentach są sukcesywnie realizowane przez pracowników Urzędu Miejski Kcynia oraz

przez przedsiębiorców i inne jednostki, w szczególności w zakresie edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej gminy. Jednostka samorządu terytorialnego dysponuje odpowiednio przygotowanym zasobem organizacyjnym, umożliwiającym skuteczną i sprawną realizację zaplanowanych zadań.

### **ZASOBY INFRASTRUKTURALNE**

Zadania planowane do realizacji w ramach poszczególnych priorytetów i celów, zostały określone z uwzględnieniem obecnych zasobów infrastrukturalnych gminy oraz realnych możliwości ich potencjalnej rozbudowy. W związku z tym można przyjąć, że z punktu widzenia zasobów infrastrukturalnych, realizacja planowanych zadań jest możliwa.

Analizując możliwość zastosowania przedstawionych rozwiązań na podstawie uwarunkowań dotyczących istniejącej infrastruktury, organizacji i zarządzania ochroną środowiska oraz sytuacji finansowej Gminy, stwierdzono, że wszystkie zaproponowane przedsięwzięcia są możliwe do zrealizowania uwzględniając następujące warunki:

- etapowość wdrażania przewidzianych do realizacji zadań,
- powołanie zespołu konsultacyjnego, którego zadaniem byłby nadzór w zakresie wdrażania, realizacji oraz monitoringu funkcjonowania programu,
- pozyskanie dodatkowych środków finansowych na realizację przewidzianych w programie zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych.

Pomimo że analizowana jednostka samorządu terytorialnego posiada niezbędne zasoby, sprawną i skuteczną realizację planowanych zadań mogą uniemożliwić następujące czynniki:

- zmiana uwarunkowań prawnych, mających wpływ na zmianę zakresu obowiązków dla władz Gminy oraz mających wpływ na jego sytuację finansową,
- niewłaściwe zarządzanie wdrażaniem Programu, monitorowanie efektów, brak korekt i uprzedzania ewentualnych zagrożeń,
- brak koordynacji pomiędzy gminami, a także brak współpracy ponadregionalnej w zakresie niektórych działań,
- wystąpienie nagłych, nieprzewidzianych awarii lub klęsk, które spowodują konieczność innego rozdysponowania środków finansowych.

### **PODMIOTY, DO KTÓRYCH SĄ KIEROWANE OBOWIĄZKI ZAWARTE W PROGRAMIE**

Określone w Programie Ochrony Środowiska cele i wytyczone działania w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy wymagają wskazania podmiotów, do których adresowane są obowiązki wynikające z realizacji tych celów i działań. Są to grupy podmiotów, których zadaniem jest:

- organizacja i zarządzanie Programem,

- realizacja celów i zadań określonych w Programie,
- nadzór i monitoring realizacji Programu.

Ponadto, określono również obowiązki dla podmiotów korzystających ze środowiska w celu ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska. Bardzo istotną rolę w realizacji Programu odgrywają mieszkańcy gminy. W związku z tym, również do tej grupy społeczeństwa kierowane są zadania.

Realizacja zadań i celów określonych w Programie kierowana jest także do administracji samorządowej i rządowej, jednostek pozarządowych i przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych, prowadzących działalność na terenie gminy, a w szczególności do:

- Urzędu Miejskiego w Kcyni,
- Starostwa Powiatowego w Nakle nad Notecią,
- Wojewody Kujawsko-Pomorskiego,
- Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy,
- Głównego Inspektora Ochrony Środowiska,
- Nadleśnictwa Szubin i Podanin,
- Właścicieli lasów prywatnych,
- PGW Wody Polskie,
- przedsiębiorstw komunalnych,
- przedsiębiorstw budowlanych,
- przedsiębiorstw energetycznych,
- przedsiębiorstw transportowych.

## **5.2 Struktura zarządzania programem**

Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska powinno odbywać się w strukturze zadaniowo-instrumentalnej, obejmując wszystkie jednostki organizacyjne świadomie uczestniczące w jego realizacji.

Do podmiotów uczestniczących w organizacji i zarządzaniu Programem Ochrony Środowiska należą:

- Burmistrz Kcyni,
- Rada Miejska w Kcyni.

Do grupy podmiotów monitorujących przebieg realizacji i efekty Programu należą:

- GIOŚ, PSSE, IMGW, PGW Wody Polskie,
- RDOŚ, Wojewódzki Konserwator Przyrody,

- podmioty gospodarcze (w określonym zakresie),
- jednostki naukowo-badawcze (na zlecenia w określonym zakresie),
- podmioty finansujące realizację zadań.

Do grupy podmiotów kształtujących społeczne wsparcie Programu Ochrony Środowiska należą:

- lokalne media,
- szkoły (system edukacji ekologicznej),
- organizacje pozarządowe prowadzące działalność na obszarze gminy.

Do grupy podmiotów bezpośrednio realizujących Program Ochrony Środowiska należą:

- podmioty gospodarcze realizujące zadania własne,
- samorząd gminny realizujący zadania publiczne w zakresie ochrony środowiska na swoim terenie.

Odbiorcą Programu Ochrony Środowiska jest społeczeństwo gminy Kcynia, które dokonuje jego oceny: akceptacji lub krytyki zaplanowanych działań oraz uczestniczy w negocjacjach rozwiązujących konflikty na tle lokalizacji inwestycji lub przeznaczenia określonych terenów.

### **5.3 Monitoring programu ochrony środowiska**

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973) organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które przedstawia na posiedzeniach rady gminy, a następnie przekazuje organowi wykonawczemu powiatu. Wskazane jest, by ewentualne korekty programu ochrony środowiska były wprowadzane w drodze uchwały.

Pierwszy raport z wykonania przedmiotowego Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 powinien zostać przygotowany za lata 2021-2022, następny za lata 2023-2024.

W związku z powyższym, podstawowe działania mające na celu kontrolę wdrażania programu obejmują sporządzenie raportu co dwa lata, oceniającego postęp wdrażania programu ochrony środowiska, którego przykładowa formuła powinna zawierać:

- ocenę efektywności wykonania zadań,
- ocenę aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- ocenę stopnia realizacji Programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,

- ocenę przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę niezbędnych modyfikacji Programu.

Nadzór i kontrola przebiegu realizacji i efektów wdrażania programu prowadzona będzie przez:

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
- Wojewódzką i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną,
- Radę Miejską w Kcyni.

**Tabela 35. Propozycje wskaźników monitorowania celów**

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik realizacji zadania		Wskaźnik realizacji celu
		Nazwa i źródło danych	Wartość docelowa	
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Liczba wymienionych indywidualnych systemów (szt.) (Urząd Miejski)	100	Zmniejszenie zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza  Klasyfikacja strefy kujawsko – pomorskiej pod względem kryteriów ochrony zdrowia i ochrony roślin
		Liczba dofinansowanych indywidualnych źródeł ciepła (szt.) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	
		Liczba wymienionych indywidualnych systemów grzewczych (Urząd Miejski)	12 sztuk Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony równoważnika CO <sub>2</sub> -- 188 Mg) Powierzchnia podlegająca zmianie sposobu ogrzewania (1000 m <sup>2</sup> )	
		Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji (szt.) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	
		Liczba wniosków o dofinansowanie dla odnawialnych źródeł energii (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	
		Długość wybudowanych ścieżek i dróg rowerowych (km) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	
		Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych i promocyjnych (szt.) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	



Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik realizacji zadania		Wskaźnik realizacji celu
		Nazwa i źródło danych	Wartość docelowa	
ZAGROŻENIA HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKTUSTYCZNEGO	Długość zmodernizowanych i naprawionych dróg (km) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	Odsetek ludności narażonej na ponadnormatywny poziom dźwięku
		Długość przebudowanych dróg (km) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	
		Liczba wydanych decyzji (szt.) (Urząd Miejski)	Wg potrzeb	
		Liczba przeprowadzonych postępowań (szt.) (Urząd Miejski)	Wg potrzeb	
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	ZACHOWANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ DOPUSZCZALNYCH NORM	Liczba przeprowadzonych postępowań (szt.) (Urząd Miejski)	Wg potrzeb	Liczba punktów pomiarowych PEM, gdzie zostały przekroczone wartości graniczne
		Liczba przeprowadzonych ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (Urząd Miejski)	1	
GOSPODAROWANIE WODAMI	DOBRY STAN WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH	Liczba dokumentów planistycznych, w których uwzględniono mapy zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami (szt.) (Urząd Miejski)	Wg potrzeb	Jakość/Stan JCWP i JCWPd  Ilość zużytej wody przez gospodarstwo domowe na 1 mieszkańca
		Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych (szt.) (Urząd Miejski)	Wg potrzeb	
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	PROWADZENIE RACJONALNEJ GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	Długość wybudowanej/ rozbudowanej/ zmodernizowanej sieci wodociągowej (m) (Urząd Miejski)	>227,5	Stopień wyposażenia mieszkańców w kanalizację sanitarną
		Długość wybudowanej/ rozbudowanej/ zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej (m) (Urząd Miejski)	>40,8	Stopień wyposażenia mieszkańców w wodociąg

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik realizacji zadania		Wskaźnik realizacji celu
		Nazwa i źródło danych	Wartość docelowa	
		Liczba stacji uzdatniania wody poddanych modernizacji (szt.) (Urząd Miejski)	1	Ilość oczyszczonych ścieków komunalnych
		Liczba oczyszczalni ścieków poddanych modernizacji (szt.) (Urząd Miejski)	1	
		Liczba przeprowadzonych kontroli (szt.) (Urząd Miejski)	Wg potrzeb	
		Liczba rozpatrzonych pozytywnie wniosków o dofinansowanie (szt.) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	
ZASOBY GEOLOGICZNE	ZMNIJSZENIE UCIAŻLIWOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z WYDOBYWANIA KOPALIN	Liczba przeprowadzonych kontroli (szt.) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	Liczba złóż kopalin
		Wielkość obszaru poddanego rekultywacji (m2) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	
GLEBY	OCHRONA PRZED DEGRADACJĄ GLEB	Redukcja zanieczyszczenia gleb (%) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	Powierzchnia gruntów rolnych
		Liczba wycieków ścieków do gleb (szt.) (Urząd Miejski)	Spadek wartości	Stan jakości gleb
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	BUDOWA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI ZGODNEGO Z WYMAGANIAM I KPMGO 2022	Liczba usuniętych wyrobów azbestowych z terenu gminy (t) (Baza azbestowa)	>903,133	odpady ogółem wytworzone w ciągu roku
		Liczba selektywnie zebranych odpadów (t) (Urząd Miejski)	>1 871,8323	odpady zmieszane zebrane selektywnie w ciągu roku
		Liczba istniejących dzikich wysypisk śmieci (szt.) (Urząd Miejski)/ GUS	0	ilość odpadów azbestowych

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik realizacji zadania		Wskaźnik realizacji celu
		Nazwa i źródło danych	Wartość docelowa	
		Liczba wybudowanych/ przebudowanych, wypożyczonych PSZOK (szt.) (Urząd Miejski)	1	pozostałych do usunięcia
		Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych (szt.) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE WALORÓW I ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	Liczba posadzonych sadzonek drzew i krzewów (szt.) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	Powierzchnia obszarów leśnych
		Obszar terenów poddanych rewaloryzacji (m <sup>2</sup> ) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	
		Liczba form ochrony przyrody (szt.) (Urząd Miejski)	>4 Wzrost wartości	Liczba form ochrony przyrody
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba wprowadzonych systemów wczesnego ostrzegania przed poważnymi awariami (Urząd Miejski)	1	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii
		Liczba wyposażonych jednostek OSP (szt.) (Urząd Miejski)	Wzrost wartości	

Źródło: Opracowanie własne

## 6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Opracowanie gminnego programu ochrony środowiska wynika z ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973). Niniejszy Program zgodny jest z powyższą ustawą oraz innymi dokumentami na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym, w których poruszana jest szeroko rozumiana problematyka ochrony środowiska.

Program Ochrony Środowiska jest dokumentem strategicznym, odnoszącym się do aspektów środowiskowych. Dokument ten określa i systematyzuje działania środowiskowe, niezbędne do poprawy jakości życia i stanu środowiska na terenie gminy oraz przyczynia się do zapewniania jej zrównoważonego rozwoju.

Gmina Kcynia jest gminą wiejsko-miejską położoną na zachodzie województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie nakielskim. Większość obszaru Gminy stanowią tereny rolnicze.

Mieszkańcy Gminy Kcynia, którzy nie są podłączeni do systemu kanalizacji sanitarnej korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych. Sieć dróg jest dobrze rozwinięta, dzięki czemu mieszkańcy mogą korzystać z dogodnych połączeń komunikacyjnych. Podstawę sieci komunikacyjnej stanowią drogi wojewódzkie nr 241 relacji Tuchola – Sępólno Krajeńskie – Więcbork – Nakło nad Notecią – Wągrowiec – Rogoźno, oraz droga wojewódzka nr 247 relacji Kcynia – Szubin. Przez tereny gminy przebiegają także drogi powiatowe oznaczone jako: 1916C, 1921C, 1927C, 1928C, 1929C, 1930C, 1931C, 1932C, 1933C, 1935C, 1937C, 1938C, 1939C, 1940C, 1941C, 1942C, 1944C. Całości sieci drogowej dopełnia 85 odcinków dróg gminnych.

Dodatkowo przez teren gminy przebiegają dwie linie kolejowe, to jest linia nr 281 relacji Chojnice – Oleśnica, przez Milcz – Krotoszyn, Jarocin, Wrześnię, Kcynię, Nakło nad Notecią oraz linia nr 356 relacji Bydgoszcz – Poznań. Jednakże Polskie Koleje Państwowe ze względu na niewielki ruch na tych trasach zdecydowały o wstrzymaniu ruchu na wyżej wymienionych trasach.<sup>41</sup>

Na terenie gminy nie funkcjonuje sieć ciepłownicza. Budynek ogrzewane są z indywidualnych kotłowni zasilanych głównie paliwami stałymi. Część mieszkańców ogrzewa się gazem ziemnym, gdyż przez część obszaru gminy przebiega sieć gazowa. Cały obszar gminy jest zelektryfikowany.

Na obszarze tym istnieje uporządkowany system gospodarki odpadami. W ramach regulaminu, właściciele nieruchomości są zobowiązani do utrzymania czystości oraz porządku na terenach swoich posesji.

---

<sup>41</sup> Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024

Na terenie gminy znajdują się Obszary Natura 2000 oraz Rezerваты Przyrody. Ponadto na terenie gminy ulokowane są użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody.

Stan powietrza atmosferycznego oraz stan wód powierzchniowych i podziemnych poddawane są regularnym badaniom.

Roczna ocena jakości powietrza za 2020 r. w strefie kujawsko-pomorskiej wykazała przekroczenia następujących standardów emisyjnych dla pyłów PM10 i PM2,5. Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy emisyjne na terenie strefy kujawsko-pomorskiej były dotrzymane. Teren gminy znalazł się w obszarze przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu.

Zagrożenie powodziowe stwarza jedynie rzeka Noteć, jednak jej potencjalny wylew obejmuje niewielki obszar terenów gminy wzdłuż jej północnej granicy. Stan wód powierzchniowych badanych w ostatnich latach określono jako zły, natomiast podziemnych jako dobry.

W Programie przeanalizowano 10 obszarów interwencji, do których należą: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowania wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważanymi awariami.

W dokumencie został sformułowany nadrzędny cel Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia który brzmi: Poprawa infrastruktury technicznej jako krok w stronę poprawy jakości środowiska naturalnego.

Następnie w ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono kierunki interwencji i zadania, które zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej. Harmonogram planowanych działań obejmuje głównie zadania własne samorządu, ale także jednostek organizacyjnych i podmiotów działających na terenie gminy Kcynia

Wdrażanie Programu odbywać się będzie przez stałe monitorowanie uzyskiwanych efektów z realizacji planowanych działań. Organ wykonawczy Gminy Kcynia odpowiedzialny będzie za sporządzanie i przedstawianie Radzie Gminy raportu z wykonania Programu, co 2 lata. Monitoring będzie obejmował także bieżące kontrolowanie postępu w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w przedmiotowym Programie.

## 7. Spis tabel

Tabela 1. Stopień realizacji zadań w latach 2017-2020.....	11
Tabela 2. Położenie Gminy Kcynia według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski.....	52
Tabela 3. Zmiany w liczbie ludności Gminy Kcynia w latach 2016-2020.....	53
Tabela 4. Przyrost naturalny w Gminie Kcynia w latach 2016-2020 z uwzględnieniem płci.....	54
Tabela 5. Ludność z uwzględnieniem ekonomicznych grup wiekowych w Gminie Kcynia w latach 2016-2020.....	55
Tabela 6. Wykaz danych odnośnie do zaopatrzenia w gaz ziemny na terenie gminy Kcynia.....	59
Tabela 7. Wynikowe klasy strefy kujawsko-pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2020 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi.....	78
Tabela 8. Wynikowe klasy strefy kujawsko-pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2020 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.....	78
Tabela 9. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	81
Tabela 10. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem.....	83
Tabela 11. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w Kcyni w 2018 r.....	85
Tabela 12. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne.....	85
Tabela 13. Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Kcynia.....	86
Tabela 14. Ocena stanu jakości Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Kcynia.....	88
Tabela 15. Ocena stanu JCWPd obejmujących swoim obszarem teren gminy Kcynia.....	93
Tabela 16. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami.....	96
Tabela 17. Parametry dotyczące sieci kanalizacyjnej znajdującej się na terenie gminy Kcynia w latach 2016-2020.....	97
Tabela 18. Średnie roczne poziomy zanieczyszczeń w ściekach dopływających i odpływających z aglomeracji Kcynia w roku 2020.....	98
Tabela 19. Parametry dotyczące sieci wodociągowej znajdującej się na terenie gminy Kcynia w latach 2016-2020.....	99
Tabela 20. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa.....	100
Tabela 21. Charakterystyka złóż położonych na terenie gminy Kcynia.....	103
Tabela 22. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne.....	107
Tabela 23. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby.....	107
Tabela 24. Odsetki odpadów zmieszanych i posegregowanych w latach 2016-2020.....	109
Tabela 25. Masa poszczególnych rodzajów odpadów zebranych i poddanych recyklingowi z terenu gminy Kcynia w latach 2016-2020.....	109
Tabela 26. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Kcynia w [kg] – dane z bazy azbestowej (stan na listopad 2021).....	110
Tabela 27. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	112
Tabela 28. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Kcynia.....	113
Tabela 29. Wykaz Pomników Przyrody znajdujących się na terenie gminy Kcynia.....	120
Tabela 30. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze.....	126
Tabela 31. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami.....	128
Tabela 32. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.....	139
Tabela 33. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kcynia na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.....	146
Tabela 34. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem.....	154
Tabela 35. Propozycje wskaźników monitorowania celów.....	160

## 8. Spis rysunków

Rysunek 1. Schemat realizacji celu głównego Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.....	26
Rysunek 2. Położenie Powiatu Nakielskiego na tle Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Gminy Kcynia na tle Powiatu Nakielskiego.....	52
Rysunek 3. Mapa drogowa Gminy Kcynia.....	58

Rysunek 4. Położenie Gminy Kcynia na mapie energii wiatru w kWh/m <sup>2</sup> na wysokości 30 m nad poziomem gruntu .....	61
Rysunek 5. Położenie gminy Kcynia na tle okręgów geotermalnych Polski .....	64
Rysunek 6. Położenie gminy Kcynia na mapie temperatury na głębokości 2000 m p.p.t. ....	65
Rysunek 7. Położenie gminy Kcynia na mapie usłonecznienia na terenie Polski.....	66
Rysunek 8. Dzielnice rolniczo-klimatyczne Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn.....	72
Rysunek 9. Mapa cieków wodnych na terenie gminy Kcynia.....	87
Rysunek 10. Rozmieszczenie Jednolitych Części Wód Podziemnych na obszarze gminy Kcynia .....	95
Rysunek 11. Mapa utworów przypowierzchniowych gminy Kcynia .....	101
Rysunek 12. Tereny, obszary górnicze oraz złoża na terenie gminy Kcynia .....	104
Rysunek 13. Lokalizacja wyrobów azbestowych na terenie gminy Kcynia wraz z pilnością ich usunięcia .....	111
Rysunek 14. Mapa Obszarów Natura 2000 i Rezerwatów Przyrody występujących na terenie gminy Kcynia .....	125

## **9. Spis wykresów**

Wykres 1. Wykres zmian ludności na obszarze gminy Kcynia w latach 2016-2020.....	53
Wykres 2. Wykres migracji na terenie gminy Kcynia w latach 2016-2020 .....	54
Wykres 3. Wykres zmian ludności z uwzględnieniem grup ekonomicznych na terenie gminy Kcynia w latach 2016-2020 .....	55
Wykres 4. Wykaz Podmiotów Gospodarki Narodowej z podziałem na sekcje występujących w latach 2016-2020 na terenie gminy Kcynia .....	56